

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SIYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

SAYI: 188

14 KASIM 1978

FIYATI. 5 TL

Yol ayırımında

TÖB-DER TEPEDEKİ ÇATLAK, TABANDAKİ BİRLİK

TOB-DER'in tabanındaki onbinler, "tepedekilerden" hangisinin haklı olduğunu tartışmıyor değil, örgütün faşizme karşı mücadelesinin başarılarını tartışıyor.

MEHMET KOC

TOB-DER'in varlığı ve örgütsel bütünlüğü tebliğle. Ancak tehlikenin düzeyi aşılacak boydura ulaşmış değil. Bununla birlikte ve burjuvazinin saldırısı şüphesiz olacaktır. Zira, yetmiş yıllık geleneksel örgüt mücadelenin ulaştığı bu son çelik halka öyle kolayca kırılmaz. Dost-düşman bunu böylece bile.

TEPEDEKİ ÇATLAK

Öncelikle belirtelim. TOB-DER'in tabanı bütünlüğünü ayakta. Gövde sapsızlaşmış ayakta. Gövde ne parçalanmış, ne de tepede olduğu gibi çadımsız. Çatlak tepede. İklik, bölünmüşlük ve çibân "baş"ları örgütün çatısında.

Çatıda oturanlar şimdilik yasalık kavgaşı veriyorlar. Bir taraf sızını, ölçüsü ne olduğu belli olmayan "devrimci yasalığa" dayamış. Öbür taraf da mabekmelerden aldığı kararlara güvenerek "yasal yasalığa" vermiş arkasını. Her iki "yasal yol" bunları kullanmalarında birer skiz olmakta öteye geçmiyor. Bunların herhangi bir işlerliği ve pratik değeri yok.

Örgütün binasını Gazioğlu kullanyor. "Devrimci yasalığın" sağladığı tek olanak bu. Ancak Gazioğlu tabanla resmen yazışmıyor, bir resmi daireye bildirim yapıyor; bankalardaki hesapları el konmuş, telefonları kesik. Yani işi çok zor. Onu ne TOB-DER'in işçilerinin müdahale eden Fehmi İşıklar'ın beyanları kurtarabilir, ne yeni destekçisi macocular, ne de benzerleri.

Son olarak yapılan Şube başkanları toplantısına katılanların adları ve katılma sayısı açıklanmadığına göre aranan taze kan bulunamamış demektir.

Özcesi, Gazioğlu yönetiminin durumu ordusuz bir kurmaya benzer.

Çatlakın öbür tarafındaki başın, Talip Öztürk'ün durumu hiç parlak değil. Talip Öztürk yönetiminin şimdilik başarabilirdiği tek şey, Gazioğlu yönetimi ne yaparsa onunla ettirmeye. Bunun dışında onun yasalılığı bir an-

lamı yok. Üstelik "Yaşasın DİSK, yaşasın TOB-DER" sloganının sağladığı avantaj öbür "baş"ın eline geçti. Pek öyle içten olmasa da simdi bu sloganı Gazioğlu'nun ortakları kullanyor. Sıkış, kullanmasını bilmeyen elinde patlar. Bu slogan eski ve yeni sahipleri geçmiş, DİSK'te olanları ve DİSK adına yapılanları bir kere gözden geçirmeli ve sonra herkes kullanabileceği silahı kuşunmalı.

Evet. Talip Öztürk'ün durumu da bu. Elden kayıp giden silahlar, yapılmış gücü olmayan mahkeme kararları ve sonuçta öte yarıda bekleyen ordusuz bir kurmay beyeti daha.

TABANDAKİ BİRLİK

TOB-DER'in gürbüz gövdesi dimdik ayakta. Birlik henüz bozulmadı. Gerçi tepedeki çatlaktan gövdeye sızan suluk hoşnutsuzluk, karamsarlık yaratmıyor değil. Ancak, öğretmenlerin çözümü ilişkin umut ve beklentileri sırıyor. Örgütün mücadelenin güvencesi olan bu umut yetmiş yıllık geleneksel birlikteliğin bir ürünü. Öğretmenlerin birlikteliği işgali altındaki İstanbul'dan Anadolu'ya sıbık kasırlanmış, Demokrat Parti'nin baskılı yılları yaşayınırken ve 12 Mart faşizminin terörü illerlerde duyulurken bozulmadı. Bu geçici yapay bunalımla da bozulmuyacak.

Öğretmenler yurdun dört-bir köşesine dağılan altı yüz dolağındaki şubede aynı lokal paylaşıyorlar, aynı masalarda oturuyorlar ve örgütün bütünlüğüne ilişkin sorunları birlikte tartışıp, birlikte çözüm arıyorlar. Ve en önemlisi de azınlaşan faşist teröre karşı birleşip, birlikte direniyorlar.

O faşist terör ki, son üç yılda kırk TOB-DER üyesinin canını aldı, yüzlercesini yaraladı ve onlara lokallı bombaladı, tahrir etti.

Faşist terörün azınlaşarak tırmandığı, burjuvazinin öteden beri beklediği fırsat için gerekli ortamın yarattığı günlerde tabandaki ilericiler, demokrat ve

soyalsit öğretmenler her zamankinden daha yüksek bir sorumluluk duygusuna göre başında. Öğretmen önderleri kitlenin umut ve moralinin diri tutulması için çaba gösteriyorlar. Bunda başarıları da oluyolar.

Kısacası, birlik korunuyor.

YAPAY BUNALIM UZARSA

Yapay bunalım uzar, tepedeki çatlakın kapanması ve yönetimin tek "baş"ı inme süreci uzarsa TOB-DER'in tabanda henüz sarılmamış bulunan birlikteliği tehlikeye girebilir. Lokalcilğe dönüş, "Örgüt mücadeleye katılmama", "Ayrı örgütlenme" ve "İlerici bir hükümet işi başında, onlar her istediğimizi verir" gibi tehlikeli eğilimlerin sınısice kö-rüklenmesi bu tehlikeyi artırıyor. Genç kitleler örgütten ve örgütlü mücadelenin uzak tutulmak isteniyor. Örgütün anlamsızlığı, yaraysızlığı, başkalarının senben kavgsından başka iş yapmadıkları vurgulanıyor, işleniyor. Ve bu yanlış eğilimler az da olsa taban bulmaya başlıyor. Tam bir dumanlı hava. Burjuvazinin istediği gibi.

Ayrıca "tepedekilerden hangisinin haklı olduğu, ilişkilerin hangi başla sürdürüleceği, özük değişikliklerinin geçerli olup olmadığı, ödenitlerin kaçır lhradan ve kime gönderileceği ... vb." gibi konular yeterince açıklığa kavuşmamış. - Açıklığa kavuşacağı da yok - Taban durmadan bunları tartışıyor. Hem de biktirici bir şekilde. Tam bu noktada burjuvazinin adamları ortalığı daha da bulandırarak, örgüte son darbeyi, öldürücü - can alıcı - darbeyi vurmak istiyor. Bu darbe vurulursa ve TOB-DER, bunu savuşturamazsa, bundan sadece öğretmenler ve onların örgütü değil, bağımsızlık, demokrasi, soyalsit mücadeləsi ekşenden kümelenen tüm güçler zarar görecektir. O halde sadece öğretmenler değil, ilericiler, demokralar, yurtseverler ve soyalsitler TOB-DER çatısında ortaya çıkan çatlakın kapatılması için sorumluluk duymalı ve sorumluluklarını yerine getirmelidir.

Burada altını çize çize belirtelim. Sorun demokrasiden yana olan bütün güçlerin sorunudur ama, öncelikle TOB-DER'in, TOB-DER'ilerin sorunudur. Ve öncelikle TOB-DER'iler çözüm arayacaklardır.

Evet. TOB-DER Tabanı dimdik ayakta. Burjuvazi henüz öldürücü bir darbe verememiş. Ne var ki tepede yarılan yapay bunalım sürebir içinde tabanda yarılar açabilir ve bunalım uzamasıyla çözümsüz sorunlar ortaya çıkarabilir.

Şimdi tüm sorumlu öğretmenlere düşen görev "çözüm" aramaktır. Ve çözüm vardır.

TARAFILARDAN BİRİNİ TANIMAKLA ÇÖZÜME ULAŞILAMAZ. TOPLANIŞ BIÇIMI VE TARİHİ, TÜM TARAFILARIN ONAYLAYACAĞI BİR KURUL TARAFINDAN YÖNETİLEN YENİ BİR KONGRE SORUNA ÇÖZÜM GETİREBİLİR.

GEÇMİŞİN MÜCADELESİ ÖĞRETMENLERİN YOLUNU AYDINLATIYOR

İçinde bulunduğumuz aşamada kimin haklı, kimin haksız olduğu sorunu pek önem kazanmıyor. Zira, baktık-haksızlık, yasalık-yasasızlık gibi konular henüz tartışma konusu. Sonu gelmeyen, zaman kaybettiren tartışmalar bunlar. Oysa tehlikenin boyutları dikkate alındığında örgütün zaman kaybetmeye tahammülü olmadığı görülür.

Yapılacak iş tartışmak değil, çözüm aramak.

Geçmişin mücadeleleri öğretmenlerin yolunu aydınlatıyor. Öğretmenler zor dönemlerde bunalmazlıkları bir yana iterek bir-

leşmesini bildirmişler, örgütlerini kurtarmışlar ya da yeniden kurmuşlar. Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında işgali altındaki İstanbul'da işbirlikçilerin ihanetlerini gören Müallimler Cemiyeti'nin dağalacağı yerde derlenip toplanacağı gibi. Ve 12 Mart'ın ağır faşist terörü içinde Türkiye Öğretmenler Sendikası emgen sınıflarca gasbedilrilen ilericiler, demokral, yurtsever ve soyalsit öğretmenlerin aralarındaki anlaşmazlıkları bir yana iterek TOB-DER'i kurmaları gibi.

Şimdi de çözüm için aynı yöntem geçerli. Tüm sorumlu öğretmenlerin aralarındaki görüş ayrılıklarını bir yana iterek TOB-DER'i kurtarmaları, tehlikeyden uzaklaştırmaları mümkündür. Örgütü bir tartışmalar alanı ve mekaneler ağı içine sınıklemek doğru değildir.

Tarafdardan birini tanımakla çözüme ulaşamaz. Toplanış biçimi, delegeleri ve tarihi, tüm tarafların onaylayacağı bir Kurul tarafından yönetilen yeni bir kongre soruna çözüm getirilebilir. Bu kurul örgütün işi genel başkanlarından oluşacağı gibi, taraflardan benimsediği başka kişilerden de meydana getirilebilir. Yapılacak kongrenin adı Demokral Kongre, Olağanüstü Kongre, Yenileme Kongresi gibi adlar alabilir. Yeter ki TOB-DER'i kurtarmak için herkes ihtenlikle davranabilsin.

YURUYUŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd.Şti. adına Nihal SARGIN • Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIC • Yaz İşleri Müdürü: Nese KOCABİYOĞLU • Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI • Yönetim: Köner Sok. 15/8, Kızılay - ANKARA, Tel: 17 45 81 • İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/3, Çemberlitaş - İSTANBUL, Tel: 26 35 67 • Avrupa Temsilcisi: GOODIFF 13/2 Square Wisler - 1040 Bruxelles/Belçika • Tel: 230 34 72 • Posta Caklı: 000-1164657-75 • Abone Kozutları: Yıllık 200 TL., 6 aylık 100 TL. Avrupa, 6 aylık 250 TL., (20 DM.), Yıllık 500 TL., (40 DM.), Amerika: 6 aylık 325 TL., Yıllık 650 TL. Avustralya-Japonya: 6 aylık 400 TL., Yıllık 800 TL. • Posta Caklı: YÜRÜYÜŞ Dergisi 130224 • İlan Kozutları: Arka Kapak (Renkli) 15.000 TL., Arka Kapak (siyah-beyaz) 12.000 TL., İc sayfalarda sütun satımı: 40 TL., Yayın İlanları % 50 indirimlidir. • Baskı: Daily News Web Ofset Teslileri • Kapak: Uğur OKMAN

TÜRKİYE ARTIK ESKİSİ GİBİ YÖNETİLEMEZ

YAVUZ ÜNAL

Türkiye burjuvazisi artık bir yol ayrımdadır. Bir yandan durmadan artan işsizlik, pahalılık, yokluk ve yoksulluk, diğer yandan devlet kadroları içine kadar girmiş faşist odakların sürdürdüğü saldırı ve cinayetler, ekonominin içine düştüğü açmazdan kaynaklanan ve her iki ucuya da işçi ve emekçilere, yani yönetilenlere yönelik çok yönlü saldırılar olarak somutlanıyor. Burjuvazi ülkeyi artık eski usullerle yönetemiyor. Eski usullerle sorunlara çözüm bulamıyor. İşçi ve emekçilere karşı yükselen kitlesel tepkilere faşist saldırı ve cinayetlerle cevap veriliyor. Böylece kitlelerin yükselen tepkileri ve artan örgütsel güçleri kırılmak ve sindirilmek isteniyor.

CHP 5 Haziran seçimleri öncesinde, geniş emekçi yığınların "umudu" haline getirildi. Çarç güvenliği başta olmak üzere işsizliğin yenilmesi, pahalılığın önlenmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi, her türlü önköşül ve sınıfsal yapı gözardı edilerek, bu partinin her ne pahasına olursa olsun iktidara gelmesine bağlandı. Bu umudun en geniş kitleleri sarması için elden gelen tüm gayretler sarf edildi. O kadar ki, MC iktidarı bile objektif olarak bu umudun yaygınlaşmasına neden oldu.

Böylece MC ile somutlaşan ve kendi koşullarında oldukça büyük mesafe alan burjuvazinin faşist iktidara girişiminin karşısında, en geniş kitleleri kucaklayan sosyal demokrat CHP alması gerektiği. 12 Mart'tan itibaren geliştirilen burjuvazinin bu ikinci alması, kitlelerin sınıfsal tercihlerini ve örgütlenmelerini bir süre ve önemli ölçüde etkiledi. Kitlelerin en ivedi ve güncel taleplerine dayalı olarak iktidara gelen CHP şimdi çözümsüzlük içinde kıvrılmaktadır. Başta çarç güvenliği olmak üzere, işsizlik ve pahalılık gibi en güncel talepler önemli kat be kat artmıştır.

Ne var ki, her türlü beceriksizlik, çözümsüzlük ve atalet içinde kıvrılan CHP iktidarı hâlâ çok önemli bir işlev görmektedir. Gitgide azgınlaşan faşist terör CHP iktidarının yegane alması olarak gösterilmekte ve böylece kitleler hareketsizliğe itilmeye çalışılmakta; daha da kötüsü, bir yanda faşist terör diğer yanda CHP uyuşturuculuğu ile, politik çözümsüzlük kanısı yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır.

Ancak, burjuvazi ülkeyi eskisi gibi yönetemiyor. Kendi yarattığı sorunlar kendi boyunu aşmış durumda. Teknolojisizle, ara maliyla, hammaddesizle dışa bağımlı olan sarayının çarklarını döndürebilmek için durmadan artan oranlarda döviz bulmak gerekiyor. Eski borçlar ödenemiyor. Ertelemeye geçiliyor. Fazliler üst üste biniyor. Diğer yandan uluslararası finans kuruluşları daha fazlasını elde edebilmek için yeni krediler açmakta zorluk çıkarıyor, yeni yeni koşullar öne sürüyorlar. İmptiyalarını ve dolaysıyla çıkarlarını daha geliştirmek, sanayi daha da çok kontrollerine almak istiyorlar. Kalkınma hızının düşürülmesi, doların değerinin 35 TL'ye çıkarılması, iç talebin daha da kısılması, yeni enflasyonun daha da artırılması ve nihayet yüzde yüz yabancı sermayeli kuruluşlara mülşade edilmesi yolunda baskılar ve girişimler yapıyor.

Burjuvazi yol ayrımında: Ya tüm bu isteklere boyun eğecek ve bir bir gerçekleşirecek, bu takdirde yeni politik ve askeri bağımlılıklar da beraberinde gelecektir; ya da bu isteklere karşı çıkılacak, başka çözüm yolları aranacaktır. Bunlardan ilki hiç değişilemiyor. CHP iktidarı eliyle gerçekleştirilemez. CHP bunca yoğun baskıyı öncelikle kendi partisi içinde bile kabul ettiremez. Demirel yönetimindeki AP ve Demirel'in koruyucu kanadı altına aldığı MHP bu istekleri yerine getirecek bir iktidarı kurmaya aday olduklarını açık açık dile getiriyorlar. AP kongresinde alınan bir kararla grev hakkının kullanımının kısımlanması ilişkin olarak yapılan program değişikliği, normal koşullarda seçmenlerinden alacakları oylarla iktidara gelmek için çalışacak olan bir partinin kolay göze alabileceği bir iş değildir. Ne var ki, zarlar atılması, kararlar verilmiştir.

İkinci alması CHP iktidarı eliyle başka yolların aranmasıdır. CHP Olağanüstü Kurultayı'nda Ecevit'in çaktığı başka yolların neler olabileceğini açık açık göstermiştir: "Eğer sabrımız tükenir, kendi yararımızı dünyanın yararından (siz emperyalist-kapitalist dünyanın yararından) bir adım fazla düşünmeye kalkarsak, bundan çok pishmanlık duyanlar çıkabilir..." diyor ve "soğuk savaşın kalan politikaları benimsemediklerini, kanat bölgesinin sivil olmasını kabul etmediklerini" söylüyor. Bu demektir ki, CHP eliyle tutulacak olan ikinci yol, bugüne kadar sürdürülen politik, ekonomik ve askeri rotada önemli değişiklikler gündeme getirmektedir. Her ne kadar "İttifaklara bağlı kalmacağı" söyleniyorsa da bu bağlılığın koşulları önemli ölçüde değişecek-

tir. Çünkü sosyalist ülkelere ve Üçüncü Dünya denilen antiemperyalist ülkelere açılabilen için en azından emperyalist saldırgan blokun bir temsilcisi konumunu taşımamak gerekir. Nitekim Ecevit içerde büyük sermayenin, dışardan emperyalist finans kuruluşlarının dayatmalarını da şöyle yanıtlıyor: "Cumhuriyet tarihinin en bunalımlı dönemindeyiz ama kimsede bu durumdan yararlanmak suretiyle bu hükümet işbaşında, bizi bu duvara sıkıştıramayacaktır. Bu duvarda çeşitli kapılar açıktır. Eger o kapılardan geçmiyorsa kendi sorumluluk duygularımızdan geçiyoruz... En kritik bir bölgede yer aldığımız için atacağımız bir dikkatsiz adım bütün dünya dengesini değiştireceğini biliyoruz." Ama ister tehdit, isterse yakınma olsun bu ikinci yolun muhtemel sonuçlarını da göstermiş oluyor.

Zarları atan sadece AP-MHP ve dayandıkları çevreler değildir. CHP ve bu zorlandıkları yeni açılımın destekçileri de zarları atmaya başlamışlardır. Aynı Kurultay konuşmasında Ecevit: "Eylemcilerin sadece canlı bir suç aleti olduklarını biliyoruz. Asıl suçlular perde arkasında, asıl suçlular egemen güçler katındadır. Kiminin yasal kiminin siyasal, kiminin sosyal, ekonomik dokunulmazlığı var" diyor. Faşizmi destekleyen politik kadroları, sivil ve resmi güçleri ve asıl kimi büyük sermaye çevrelerini işaret ediyor. Ve faşizmin politik kadroları ile birlikte emperyalist güçleri devletin resmi raporlarına dayanarak açıklıyor. Ve ilk kez devletin en sorumlu yöneticisi yıllardır söylediklerimizi doğruluyor.

1970 yılında hazırlanmış ve resmi arşivlere girmiş bir raporun şimdi açıklanması ve Demirel'in şahsında faşizmi isteyen ve bunun için çalışan güçlerin, kendi araçlarıyla teşhir edilmesinin ve karşıya alınmasının bir tek anlamı olabilir: O da burjuvazi için -hiç değişile belki bir kesimi için- yol ayrımının gitgide daha zorunlu bir biçimde dayatılmasıdır.

Herşeye karşın burjuvaziden ve özel olarak da CHP'den radikal dönüşler ve adımlar atılmasını beklemek gerekir. Hele burjuvazi için, atılabilecek ya da atılması zorunlu hale gelen bu adımların, işçi ve emekçi sınıfların demokratik kazanımları haline gelmesi en büyük endişe kaynağıdır. Dış politikada ve dış ekonomik ilişkilerde özellikle sosyalist ülkelere kurulan ilişkilerin iç politik ilişkilerle yansımaları, işçi ve emekçilerin kazanımları haline gelmesi için bugüne kadar sarf ettiği çaba ve bu amaçla aldığı önlemler burjuvazinin anti-komünist tutumunun adeta yegane eksenidir.

Nitekim somut koşulların bir sonucu olarak burjuvazinin uluslararası konumunda yapılması gereken değişikliğin gitgide daha çok dayattığı gündünlüde gene en büyük endişe, dış politik ve ekonomik açılımların işçi ve emekçilerin mücadelesinin gelişmesine neden olacaktır. İşte yapılacak istenen yeni yasal düzenlemelerin bu endişelerden kaynaklandığına hiç şüphelenmez. Muhalefetteyken "Batıda ne kadar özgürlük varsa bizde de aynen olacaktır, ne bir fazla ve ne de bir eksik" diyen de, bu yeni antidemokratik yasa tasarılarıyla özgürlükleri kısmak isteyen de, aynı Ecevit'tir. Antidemokratik baskılarla memur statüsünde tutulan emekçiler için grev, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkını hükümet programına alan da, dernek kurmayı ve derneklerin çalışmasını zorlaştıran, hatta ortadan kaldırmak isteyen de aynı Ecevit, aynı CHP'dir. Biri kitlelerin artan baskısı karşısında geri çekilmenin; diğeri de burjuvazinin tarihsel korkusunun iki somut göstergesidir.

Burjuvazi artık ülkeyi eskisi gibi yönetemiyor. Yeni yollar bulmak zorunda. Çünkü işçiler, emekçiler, gençler ve aydınlar gitgide bilinçlenip örgütleniyorlar. Mücadele güçleri artıyor. Sınıf mücadelesi gelişiyor. Nesnel koşullar işçileri, emekçileri, demokratik güçleri daha da mücadeleye yapıyor. Sosyalizm alternatifini her geçen gün daha geniş kitlelerce benimseyiyor. Demokratikleşme mücadelesinin içeriği toplumsal yaşamanın her alanında somutlaşıyor ve zenginleşiyor. Burjuvazi işçi ve emekçi kitleler tarafından örgütlenmiş bir biçimde ekonomik, politik ve ideolojik olarak sıkıştırılıyor.

Burjuvazi yol ayrımına geldi. Ama tercihlerinde bağımsız değil. İşçiler emekçiler, tüm demokratik ve yurtsever güçler içinde sınıfsal çözümler ve öneriler güç kazanıyor. Türkiye İşçi Partisi'nin gelişmesi engellenemiyor. Öye kazanma kampanyası sonunda TİP, mücadelesinde yeni bir hız kazanacak. Gerçekten tutarlı demokratları, yurtseverleri bu süreci destekleyip hızlandırarak burjuvazinin dayatmalarına karşı çıkmak gibi tarlhi bir görev bekliyor. Demokratik hak ve özgürlüklerin korunması, burjuvazinin faşist saldırılarının püskürtülmesi, ulusal bağımsızlık ve demokratikleşme mücadelesinin sürecinin gelişmesi ve kalıcı somut kazanımlar elde edilebilmesi buna bağlı.

DEMOKRATİK GÜÇLER GÖREV BAŞINA!

Ecevit hükümeti öncelikle terörizmi önleme, ülkede can güvenliğini sağlama vaatleriyle işbaşına geldi. Ecevit hükümetinin bu vaatleri toplumun en geniş kesimlerinin faşist terörizmin kitelleri sürüklemeye çalıştığı kararmalığa karşı tepkisini dile getiriyordu. Bu nedenle de hükümetin kurulupunun bu en geniş kesimlerden destek görmesini sağladı. Faşist terörizmin önlenmesini hiç kuşkusuz birinci sorun sayan İlerici, demokratik güçler, Ecevit hükümetinin, bu vaatlerini yerine getirmesini işçi ve emekçi kitlelerin özelemleri doğrultusunda atılacak önemli bir adım olarak görüyorlardı.

Ecevit hükümetinin kuruluşuna karşı çıkmayan, hatta belki bir ölçüde destek olan emperyalizm ve tekelci büyük sermaye ise, terörizmin önlenmesi vaatlerini, kendi plan ve özelemleri doğrultusunda bir yöne sokarak işçi sınıfının ve demokratik güçlerin karşısına çevirme hazırlığı içindeydi. Ecevit hükümetinin, bu vaatleri somut bir politik içerikten yoksun, terörizmin gerçek kaynaklarını göstermeyen bir biçimde ortaya koymasına, emperyalizm ve tekelci büyük sermayenin istediği koşulları yaratıyordu. Demokrasi düşmanı bu güçler, terörizmi, ülkenin temel sorunlarını işçi ve emekçi kitlelerin gözündeki gizlemek, onlara "kemelerli sıkma" politikasını kabul ettirmek, daha da önemli antidemokratik önlem ve uygulamalarına haklılık kazandırmak için bir gereç olarak kullanmaya hazırlanıyordu.

Kıscaksı ülkede başlıca iki politika çarpışıyor: Birincisi, faşist terörizmin sona erdirilmesi için faşist odakların dağıtılması ve köklerinin kazınması, demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi, işçi ve emekçi kitlelerin daha etkin katılımı için mücadele politikası. İkincisi, demokrasinin sınırlarına daha da daraltılarak emperyalizmin ve büyük burjuvazinin egemenliğinin güçlendirilmesi, böylece bağımsızlığın ve kapitalist sistemin temelini koruması ve gereğinden fazla işçi ve emekçi kitlelerin açık tutulması politikası.

Son günlerde Türkiye'nin önünde bu ikili seçenek çözümlerle açık bir biçimde kendisini gösterdi. "Partiler arasında işbirliği", "anarşiyeye karşı partilerüstü politika" sloganlarıyla zemini hazırlanan bir dizi önlem ve uygulama, Ecevit hükümetinin tasarısı ve özelemleri biçiminde gündeme getirildi. Yasalaştırılmak üzere uygulamaya geçirilmek sunuldu. İçeriği aşağı yukarı ayrıntılı olarak açıklanan bu tasarı ve önerilerin ivedilikle ele alınarak sonuçlanması bekleniyor.

Ecevit hükümeti tarafından hazırlanan önerilerin içeriği, yukarıda sözü edilen iki politikadan ikincisinin hükümet üzerinde kendisini kabul ettirdiği açıkça gösteriyor. Bu öneriler, doğrudan doğruya, terörizmi önleme bahanesi arkasında, zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlükleri daha da sınırlama, bastırma; işçi sınıfı, emekçi kitleler ve demokratik güçler tarafından kullanılma alanını daha da daraltma yönündedir. Hükümetin, bulanık bir "terörizm" hedefi için demokratik güçleri, başta işçi sınıfının politik örgütü Türkiye İşçi Partisi olmak üzere emekçi kitlelerin tüm kuruluşlarını da sokma tuzağına olanca hızıyla girdiği görülmektedir. Çeşitli yasa değişiklikleri tasarısı ve önerileri birlikte bilimsel sosyalist ideoloji ve örgütlenmeyi engellemeye yönelik 141-142. maddeler gibi hükümlere, kaldırılmak bir yana, gittikçe artan bir ivme kazandırılmaya çalışılması anlamlıdır.

Emperyalizmin ve büyük burjuvazinin amacı, işçi sınıfının politik hareketini ve demokratik güçleri terörizmin bir kanadı gibi hedef göstererek, aynı zamanda faşist terör odaklarını gizlemek ve korumak, onları yedek bir güç olarak elin'e tutma olanaklarını elinden kaçırmamaktır. Bunun bir başka anlamı, faşist tehlikeyi emekçi kitlelerin üzerinde sürekli bir tehdit olarak tutmaktır. Kaldı ki, en az bunun kadar önemli, demokratik hak ve özgürlüklerde yapılacak yeni kısıtlamalar, büyük burjuvazinin siyaset alanındaki kumanda araçlarını daha da güçlendirerek, gereğinden fazla işçi ve emekçi kitleleri kapalı bir yana, gittikçe artan bir ivme kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Terörizmin önlenmesi bahanesiyle aldattırmaya arkasında güdülen bu yol, bütün demokratik güçler için yeni tehlike ve tehditler doludur. Sözde "İç barış" vaatlerini işi perdesi arkasında gizlenen yeni anti-demokratik terfilerin açığa vurulması, bunlara karşı kararlılıkla mücadele edilmesi ve bu terfilerin boga çıkarılması görevi gelip dayatılıyor. Bütün İlerici, demokratik güçler bu görevin bilincinde olarak mücadeledeki yerlerini almalıdırlar.

YURUYUŞ

HEDEF Demokratik hak ve özgürlükler değil GİZLİ VE AÇIK FAŞİST ODAKLARDIR

*
HÜKÜMETİN
"ANARŞİYE VE
TERÖRİZME"
KARŞI
ÖNEMLER
PAKETİ
AÇIKLANDI

Milliyetçi Cephe iktidarlarının politikası, sürekli bir anti-komünist, demokratik güçleri kalamaya yönelik kampanyanın canlı tutulmasıydı. Bu kampanya, faşist terör ve baskının önünü açık tutmaya, onun yolunu temizlemeye yarlıyordu. Faşist hareket bu sürekli kampanyanın da sağladığı olanaklardan yararlanarak örgütlenmesini ve terör ağını genişletti. Genel olarak Milliyetçi Cephe iktidarının tabanının korunması, en azından bu tabandan büyük ve önemli kaymaların önlenmesi, ancak böyle bir kampanyanın sonucu olabilirdi.

Ecevit hükümetinin kurulması, bu koşullarda ciddiye alınması gereken bir değişiklik yarattı. Büyük burjuvazinin Milliyetçi Cephe iktidarını elyile yitirdiği iktidardan sosyal demokrat bir iktidara geçiş, aynı zamanda anti-komünist, demokratik güçleri kalamaya yönelik savların da etki alanının daraltıldığını gösteriyordu. Ecevit hükümetinin kuruluşu, işçi sınıfının ve demokratik güçlerin faşist tırmanışa karşı öne sürdüğü demokratik taleplerin istemese doğrultulmasını anlamını taşıyordu. Ecevit hükümeti bu demokratik taleplere sahip çıkması olmasa da, hükümetin kurulması ve faaliyetleri, Milliyetçi Cephe döneminde başlatılan kampanyanın zayıflatılması, - geriletilmesi yönünde önemli bir etkide bulundu.

EMPERYALİZMİN VE TEKELCI SERMAYENİN HESAPLARI

Bu, Ecevit hükümetinin kuruluşuna karşı çıkmayan, hatta bunu bir ölçüde destekleyen emperyalizmin ve tekelci büyük burjuvazinin istediği değildi. Emperyalizmin ve tekelci büyük burjuvazinin çıkarları, başta işçi sınıfının politik hareketi olmak üzere demokratik toplumsal muhalefetin baskı altında tutulması, emekçi kitlelerden teccit edilmesi ve etkisizleştirilmesi gerektiriyordu. Bu yüzden sözü edilen güçler Ecevit hükümetinin kurulmasından sonra ortaya çıkan durumu değiştirmek için uzun vadeli çabalara giriştiler. Amaç, Ecevit hükümetini anti-komünist, anti-demokratik politikalarına ortak etmek, bu politikaları Ecevit hükümeti elyile de sürdürebilmektir.

Ecevit hükümetinin, faşist tırmanışa karşı mücadelesine o'nun iktidarı olmasın koşullarını hazırlayan demokratik toplumsal muhalefetten koparmaya, ona art çevirtmeye yönelik girişimler, birinci olarak ekonomik politika alanında yürüdü. Hükümet, ekonomik bunalımın faturasını emekçi halkın sırtına yüklemeye sonucunu doğuracak önlemler dayatılmaya çalışıldı. Bu amaç için, tekelci büyük ser-

mayenin yerli örgütlerinin yanında emperyalist devletler ve finans kuruluşları da harekete geçirildi. Ecevit hükümetinin giriştiği "kurtarma operasyonu", bu tür önlemlerin benimsenmesi ve uygulanması anlamında taşıyordu. Bunların uygulanması yanında önemli mesafeler alındı.

ASIL HEDEF : ANTI-KOMÜNİST KAMPANYAYI CANLANDIRMAK

Ancak emperyalizmin ve yerli müteffiklerinin emekçi halkın çıkarlarına ve taleplerine yönelik terdpleri yalnızca ekonomik alanla sınırlı değildi. En az bunun kadar, hatta bundan da daha önemli olan, politik alanda yürürlüğe konması istenen önlemlerdi. Ecevit hükümeti, işçi sınıfının politik hareketinin ülke politikasındaki etkinliğinin artmasını önlemeyi, demokratik güçlerin müdahalesini dar bir alan içinde hapsedmeyi başarabilmeliydi. Milliyetçi Cephe partilerinin daha ilk gündem itibaren uygulamaya başlanğı "sertlik politikası", başka amaçların yanında, bu temel amaç da yaklaşılmaya yönünde önemli bir anlam taşıyordu.

Anti-komünist, demokratik güçleri kalamaya yönelik kampanyayı yeniden eski gücüne ve etkinliğine kavuşturmak için elde tutulan olanakların başında, faşist terörün hızla yaygınlaşması ve yaygınlaşması yollardı. Ecevit hükümetinin kurulmasından bu yana faşist terör olanca bizzatlamandırdı. Bu tırmanış aralığında, bir yanyıla, artık faşist hareketin iktidarı ele geçirme yolunda son girişiminde bulunmaya hazırlanma hesapları yapıyordu. Fakat hesaplar sadece

buunla ve sadece faşist hareketin hesaplarıyla sınırlı değildi. Faşist terörün yaygınlaşması yaygınlaşması, aynı zamanda, hükümeti anti-demokratik konulara çekmek, demokratik güçlerini bastırarak önlemleri ona empoze etmek için de bir koz olarak elde tutuyordu.

ECEVİT HÜKÜMETİNİN ÖNEMLERİ

Bu gelişmelerin somut sonuçları, Ecevit hükümetinin "anarşiyeye ve terörizmi önleme" gerekçesiyle hazırladığı bazı tasarı ve önlemlerin açıklanıp parlamento gruplarına sunulmasıyla gözler önüne serildi. Ecevit-Demirel görüşmesinden hemen sonra Hürriyet gazetesinin madde madde ilan ettiği bu önlemler, geçtiğimiz hafta içinde daha geniş ayrıntılarıyla açıklandı. CHP yetkililerinin, bu önerileri AP Grup Başkanvekillerine sunmasından sonra, önerilerin listesi basında yer aldı.

"Anarşiyeye ve terörizme karşı önlemler" adı altında İçişleri ve Adalet Bakanlıklarında ilk ayrı yasa değişiklikleri tasarıları açıklandı. İçişleri Bakanlığınca hazırlanan tasarıda bazı yasalara ilgili gü değişiklikler öneriliyordu:

1. Polis Vazifesi ve Seldifesi Kanunları'nın değiştirilmesi, Parlamento

a. Mülki amirin emri ile polis bir kimsenin izmini arayıp gerektire özel kağıt alma el koyabilecektir.

b. Polis, yurttaşların kimliğini sorup, kimliğini ipat edemeyenleri karakola götürebilir, kimliği saptanması yapılabilecektir.

c. Cezaicilerinde sakınca görünen hallerde ve kamu düzenini ilgilili olaylarda mülki amirin emri ile bütün binalara ve müstemsilatına polis girebilecektir.

Economist'e göre IMF, Türkiye'nin beklendi köpeği olacakmış

Haftalık "Economist" Dergisi'nin son sayısında İliğin bir yazı yayımlandı. Dergide, Türkiye'nin 2,2 milyar dolar tutarındaki DCM borç yükünün altına, düşük faizle döviz girişi yanında "nakit para" yerli işadamlarımızın yüksek faizlerle ve elverişsiz döviz transferleri sonucunda girdiği anlatılıyor. Ve ekleniyor:

"Uluslararası bankalar, paralarının Türkiye gibi dünyanın en arızanlı ekonomilerinin birinde bulunmasından dolayı kuşku içindedirler. IMF'nin Türkiye'ye açtığı 375 milyon SDR (Yaklaşık 500 milyon dolar) tutarındaki kredinin uzun ömürlü bir çözüm getirmeyeceğine de inanıyorlar. Bu nedenle, IMF'yi Türk ekonomisini kolaylan

bir 'bekçi köpeği' olarak görmektir istiyorlar!"

Economist Dergisi de dünyanın tamamını ve basını oluşturan Türkiye'nin beklendi köpeği görüşünü o denli benimliyor ki, yazının sonunda müşteriyi kızdırmayı ihmal etmiyor:

"Bağbakan Bülent Ecevit'in sözleri, bankaların Türkiye'de açtıkları kredileri almada tek umut. 500 milyon dolarlık kredinin toplanabilmesi için 7 büyük bankanın verdiği 26'er milyon dolarlık kredi, küçük bankalara cesaret verebilir. Var mı katlan!"

Eh, beklendi köpeği, köpekliğini iyi yaptı mı kanıtlanıca küçük bankalar da Türkiye'ye yardım(i) elini neden uzatmasınlar ki...

BÜTÜN İLERİÇİ, DEMOKRAT GÜÇLERİN, DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ KISITLAYAN YASA HÜKÜMLERİ VE DİĞER UYGULAMALAR ÜZERİNDE, ÖZELLİKLE 141 - 142. MADDELER ÜZERİNDE BUGÜNLERDE DİKKATLE DURMALARINI GEREKİYOR. FAŞİST TERÖR ODAKLARI VE EN BAŞTA MHP İLE, DEMOKRASİDEN, BAĞIMSIZLIKTAN YANA GÜÇLERİ VE İŞÇİ SINIFININ POLİTİK HAREKETİNİ AYNI KAP İÇİNDE GÖSTERME YOLUNDA SON GÜNLERDE SİNSİ BİR KAMPANYANIN GELİŞTİRİLDİĞİ GÖRÜLÜYOR. BUNUN İÇİN İKTİDARDAKİ CHP HÜKÜMETİNİN DE 141 - 142 GİBİ ANTİDEMOKRATİK, FAŞİST YASA HÜKÜMLERİNİN SAVUNMAYA GEÇMEYE, BUNLARI EN AZINDAN BUGÜN İÇİN MAZUR GÖSTERMEYE HAZIRLANDIĞINA İLİŞKİN İPUÇLARI ORTAYA ÇIKIYOR. BU DÖNEMDE BU HÜKÜMLERİN İŞÇİ SINIFININ POLİTİK HAREKETİNİN SESİNİ KISMAK, MÜCADELESİNİ YAVAŞLATMAK İÇİN GÜNDEMDE TUTULABİLECEĞİ BELLİ OLUYOR. 141 - 142. MADDELERİN KALDIRILMASI SORUNUNUN GİT GİDE DAHA DA GÜNCELLEŞTİRİLDİĞİ BİR ORTAMDA, BU SORUNU BİR KEZ DAHA HAFIZALARIN GERİSİNE İTMEK İÇİN ÇABALAR HARCANIYOR. 141 - 142 GİBİ ANTİ-DEMOKRATİK UYGULAMALARA KARŞI MÜCADELE, BUGÜNKÜ ORTAMDA, FAŞİST ODAKLARIN DAĞITILMASI, MHP VE YAN KURULUŞLARININ KAPATILMASI MÜCADELESİNİN AYRILMAZ BİR PARÇASI HALİNE GELİYOR.

2. Emniyet Teşkilatı Yasası'nda değişiklik de şöyleydi:
a. Emniyet memurlarına verilen cezalarla disiplinle getirilmekte ve bu cezaların çabuk uygulanabilmesi sağlanmaktadır.
b. Başarı gösteren emniyet mensupları, başarılarının ölçüsüne göre ödüllendirilmektedir. Bu duruma göre ödüllene miktarı 12 aylık ikramiyeye kadar yükseltilecektir.

3. Memur Kanunu'nda değişiklik yapılması ve memurların amaçları memurluk vasfıyla bağdaşmayan demerlere ya da amaçları ne olursa olsun uygulamada memurluk vasfıyla bağdaşmayan demerlere üye olmalarının yasaklanması öngörülmektedir.

4. Dernekler Yasası'nda değişiklik öngörülmektedir.

Buna göre:
a. Dernekler tek amaçlı olacaktır.

b. Tüzükleri amaca aykırı olmayacaktır.

c. Tüzük bir yana, dernekler amaç dışına çıkmayacaktır.

d. Bu çeşit dernekler kurulmayacak, kurulmuş olanların tüzükleri yeniden incelenecek ve amaç dışı çalışan dernekler idare ya da mahkemeye kapatılacaktır.

5. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nda değişiklik öngörülmektedir. Şimdiki uygulamaya göre toplantı ve gösteri yürüyüşleri için 18 saat önce bir bildirim yeterli olmaktadır.

Tasarıyla bu süre 72 saate çıkarılmaktadır. Ayrıca idareye toplantı ve gösteri yürüyüşlerini 10 güne kadar erteleme yetkisi getirilmektedir. İdarenin erteleme kararına toplantı ve gösteri yürüyüşlerini düzenleyenler 24 saat içinde aslye ceza mahkemesine başvurarak itiraz edebileceklerdir. Aslye Ceza Mahkemesi hakimi bu itirazı duruşma sürecine kavrayacak ve karar kesin olacaktır. Ancak mahkeme idare kararına karşı bozula dahi göstericiler 24 saat geçmeden toplantı veya gösteri yürüyüşünü yapamayacaktır. Böylece idareye çıkmak üzere herhangi bir olaya karşı daha çok hazırlanma süresi sağlanacak amacı güdülmüştür.

6. İler İdareyi Yasası'nda valilere kendi bölgelerindeki bir topluluk olayı nedeniyle askeri birliklerden yararlanma konusunda daha geniş yetkiler vermek için değişiklik yapılmıştır. Bugünkü uygulamada valiler kendi ellerindeki kuvvetlerle çıkan bir olayın üstesinden gelemedikleri takdirde askeri birliklere başvuruyorlardı. Yasada değişiklik

lik yapılarak üstesinden gelemeceklerine kani olduklarında" askeri birlikleri çağırma yetkisi verilmektedir.

1969'da Sükan'ın hazırladığı "Tebdiller Yasası"nın andırın bu önerilerin hasında açıklanması, Ecevit hükümetinin, terörizme karşı mücadele gerekçesi arkasında emperyalizmin ve tekelci büyük sermayenin anti-demokratik özelemlerinin yolunu tutmaya hazırlandığını gösterdi. Başbakan Ecevit'in CHP Olağanüstü Kurultayı'nda MHP'yle ilgili olarak yaptığı açıklamalar bu önerilerle yan yana getirilince, hükümet yanısı çevrelere yaratılmak istenen izlenimden farklı bir görünüm ortaya çıkıyordu. Bu, işçi sınıfının politik hareketini ve demokratik güçleri terörizmin bir kanadı gibi hedef göstererek, faşist odaklara karşı hükümetten beklenen önlemleri kağıt üzerinde bırakma niyetiydi. Böylece Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklere yönelik gerçek tehlike, faşist terör ve faşist bir darbe tehlikesi, yine hıfızaların gerisine itilmek istenecekti.

Ecevit hükümeti belki böylece, desteğine umut bağladığı emperyalizmin ve tekelci büyük burjuvazinin güvenine yeniden daha sık sarılabileceği hesabını yapıyordu. Gerillığın anti-komünist kampanyasının hedefleri arasından kendisini sıyırmak için, bu kampanyanın karşısında değil, yanında, hatta içinde yer alma yolunu seçiyordu. Fakat böylece hesaplar hüsrana uğramaya mahkumdur. Anti-demokratik önlem ve uygulamaların semtiysel altında her zaman mevzilerini koruyup güç toplama olanağını bulacak olan faşist odaklar, Ecevit hükümetinin de yerle bir etmek için hiçbir fırsatı boşa harcamayacaklardır. Kısacası Dima'yı a gitme hesaplarıyla pembe rüyalara dalan Ecevit hükümeti, gerçekte evdeki bir çinden de olma riskini omuzluyordu.

Bugün işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin taleplerinin, demokratik hak ve özgürlüklerinden kısıtlanmasından yana değil, tam tersine daha da genişletilmesinden, öncelikle de faşist terör odaklarının dağıtılmasında, MHP ve yan kuruluşlarının kapatılmasında yana olduğu bir cere daha zihinlere çakılmalıdır. Bunun için demokratik güçleri zorlu savaşı günleri bekliyoruz.

GENE 141-142

ERŞEN SANSAL

Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi verilen önemli alanlardan birisi de Türk Ceza Kanunu'nun 141 ve 142. maddeleri. 1922'de Musolini'nin iktidarı alması ile başlayan faşist dönemin İtalyan Ceza Kanunu'na getirildiği değişikliklerden 1936'da TCK'na aktarılan bu ünlü maddeler, yıllar yılı işçi, emekçi ve aydın kesiminde düşünce ve örgütlenme özgürlüklerine karşı "kurulu düzen" in bekliliğini yapmışlardır.

"Bu maddeler tek parti rejiminin korunmasına yararımlar, kurulu ekonominin ve sosyal temel düzenleri, özellikle ortaçağ halatısı toprak rejimini ayakta tutmuşlardır. Tutucu ve gerici gelenekler karşısında, uyarıcı, ilerici ve ilerletici her türlü eğilim ve akımezen ve susturulan bu iki maddenin totaliter bir düşünüş ve davranış temali ettiği, bu yüzden de demokratik görüş ve yaygın, hüriyetçi ve insanca felsefenin tam karşıtı olan bir felefevi yaratıldığı açık bir gerçektir." (Anılan maddelerin iptali için T.I.P. tarafından 1965'te Anayasa Mahkemesi'nde açılan dava dilekçesinden)

Bu iki maddede, T.C.K.'nda başka hiç bir maddede görülmediği bir biçimde 13 yılda dört kez değiştirilmiş ve her defasında da ceza daha ağırlaştırılmış, suçun kapsamı daha genişletilmiştir.

Kuruluş amacı Avrupa ülkelerinin bütünlüğünü sağlamak olan ve bizim de üyesi bulunduğumuz Avrupa Konseyi üyesi ülkeler arasında, çağdaş düşünceleri ve sosyalizmi olduğu kadar demokratik gelişmeyi de zorlaştıran 141-142 yasaklama anlayışının bulunduğu tek ülke, Türkiye'dir. Bu nedenle, bugün bu maddelerin hâlâ kanunumuzda yer almasını, Anayasa'nın daha başlangıçta ifade edilen "dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi" olma niteliği ile bağdaştırılabilecek olaraksızdır.

SAĞI VE SOLU DENGELEME

141-142 sorunu çok yönlü bir sorun. 1930'lardan bu yana, bu maddeler üzerinde bir yığın spekülasyonlar dönüyor. Maddelerdeki cezalar devamlı arttırılır ve yakın tarihlere kadar kitle tutuklamaları sürdürülürken son zamanlarda oynanan oyun biraz daha farklı. Bugün kendi parti programına bu maddelerin kaldırılacağını yazan CHP, iktidarın ağırlığını teşkil ediyor. Ne var ki, hükümet olma meselesine gelince bundan hemen bir kalemde vazgeçebilir ve bir kenara itiliyor. Aslında hesap açıktır. 12 Mart döneminin ve MC iktidarlarının arkasından kitlelerin sol yakan tercihlerinin ve umutlarının sömürülmesi yapıyor. Ekonomik ve demokratik istek ve özelemler meydanında 141-142'nin kaldırılacağı vaat ve imajı ile bir yandan oy avcılığı yapıyor, bir yandan da kitlelere ateşe sekiltiliyor. Ayrıca CHP'nin hiç de hakketmediği bir takım oyları CHP'ye kazandıran CHP dışındaki etkenler de bu tutumla bütünleşti.

Günümüzde CHP'nin gözden kaçmayan başka bir tutumu daha var: sağa da sola da karşı olmak. Bu, bir bakıma sağa solun dengelenmesi biçiminde gündeme gelmektedir. Bugün bir yığın cinayet ve saldırlarda kullanılan silahların

MHP lokallerinden ve MHP üyelerinden verildiği haberleri gazete sütunlarını kaplarken, faşist baskı ve terörün kaynaklandığı yuvalar ortaya

çıkarken, sağ-sol dengesinden bahsedebilmek mümkün değildir. Daha yığınla cinayetin failleri bulunmadan "işçi adalete sevk ediyorsunuz" deyip çıkıvermek ve programdaki vaade rağmen 141-142 meselesini unutmamak, faşist güçlere ve odaklara taviz vermekten başka birşey değildir.

Elbette burjuvazinin kontrollüdeki bir yönetimin 141-142 konusunda elinden geldiğince direneceği açıktır. Çünkü burjuvazi, bu maddelerle bir yerde iktidarının takviyesini yapmaktadır. Ancak iktidar olma olanağı, bunun tersine yarattığı bir imajdan da sağladığı güçle kazanan sosyal demokrat iktidar, toplumdaki güçleri ve gelişmelerin gerekli kıldığı yükümlülükleri göz ardı edemez.

141 ve 142. maddeler, son kez 1951 yılında değiştirildi. O tarihten bu yana bu maddelerde değişiklik yapılması için bir kaç girişimde bulunuldu ise de sonuç vermedi. Ve gene o tarihten bu yana olağanüstü dönemler (1951 tevkifatı, sıkıyönetimler ve DGM dönemi v.b.) dışında özellikle 141. madde pek uygulama alanı bulabilmiş de değildir. Hatta 1960'da maddenin Tahkikat Komisyonu üyeleri için olduğu gibi, sağa karşı kullanıldığı da görülmüştür. Yani denilebilir ki, bu maddelerin muhafaza edilmesinden burjuvazinin umduğu yarar giderek tükenmektedir. Esasen özgür düşünce hakkından, özgür örgütlenme hakkından işçi sınıfının sürekli yoksun kılınacağı da görülmüştür. Sendikal hakların, toplu sözleşme ve grev haklarının teslim edilmesinde olduğu gibi bu zorunluluk da demokratik bir hak olarak elbette kendisini dayatacaktır.

Kaldı ki, 141. ve 142. maddelerin kaldırılmasında fazla da abartılmak gerekir. Bu maddelerin kaldırılmasını, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin temel koşulu olarak görmek yanlışır. Bununla birlikte 141. ve 142. maddelerin kaldırılmasını, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin temel koşulu olmasa da, bu mücadelelerin bütünü içerisinde küçülenmeyecek bir yer olduğu da yadsınmaz.

YENİ DURUM

Anayasa Mahkemesi, 1965 yılında T.I.P.'nin açtığı davada, 7 muhalife karşı 8 üyenin oyuyla Anayasa Mahkemesi'nin 141-142 konusunda değişikliği yaklaşımı olabileceği ihtimali düşünmülmüştür. Anayasa Mahkemesi yolu, 141-142 sorununa çözüm getirilmesinde ciddi bir alternatif olma önemini taşımaktadır. Gittikçe aşınmış olan ve yıpranan bu maddelerin, bu yolda takılıp kalmaları olasılığı artmıştır. Fakat bugüne değin yüzlerce ilerici, devrimci, sosyalist binlerce yıl hapiste yatmasına neden olan bu maddelerin hukukun dışında bırakılmasını asıl belirleyecek olan; ülke içindeki politik ve demokratik örgütlü güçlerin artması, kitle içinde derinleşen bir bilinçe ulaşmasıdır.

ÜGD Kongresine Necdet Güçlü'nün katili başkanlık etti

ÜGD'nin ipliğinin pazara çıkmasından sonra kurulan ÜGD'nin MHP'li milletvekillerince "sereflendirilen" 1. Kongresi, "ülkü" gençliğe moral şırıngası yapmaya çalıştı. Hergün gazetesinin yazdığına göre, iç gücüklayıcı manzaralarla açılan Kongre'nin Divan Başkanlığı'na Dr. Necdet Güçlü'ylü öldürmekten 12 yıl hükümden giymiş İbrahim Doğan getirildi. İbrahim Doğan için verilen önergenin altına imza atanlar, ÜGD'nin dört eski genel başkanı.

İstanbul Bayrampaşa Cezaevi'nden 13 faşistin kaçışının hemenertesinde yapılan kongrede, Muhsin Yazıcıoğlu, bu 13 faşistin "arkadaşlarımız" diye söz ederek, kendilerinin "bir tertibe kurban etiklerini söyledi. Muhsin Yazıcıoğlu'nun bu sözlerinden anlaşılıyordu ki, "akıl hastaları"na sahip çıkma işini ÜGD üstlenmişti. Anlaşılan MHP ile ÜGD arasında böyle bir işbölümü yapmanın yararları hesabedilmişti.

Fizirlerin nasıl bir "tertib" kurban gidecekleri bir yana, Muhsin Yazıcıoğlu'nun 13 faşiste açıkça arka çıkması, tek başına bir soruşturma konusu.

Kongrenin alışılmış bir sonucu da, ÜGD Genel Başkanlığından Muhsin Yazıcıoğlu'nun ayrılıp, yerini halefi Sefa Şefkat Çetin'e bigakmasıydı. Faşist hareket içindeki bu sıradan değişiklikle, "nöbet"li devralan Sefa Şefkat Çetin'in ne kadar "şefkatli" olacağı çok geçmeden göreceğiz!

MHP DOSYASI

3 Kasım: Denizli Kale'de MHP'li bir grup, CHP lokali basarak tahri p etti. Olayla ilgili olarak üç kişi yakalandı.

4 Kasım: MHP Kocamustafapaşa lokasında, tartışan iki MHP'li'den biri diğerini öldürdü. Öldürülen faşistin izmir'de bir cinayete adının karıştığı bildirildi.

5 Kasım: İstanbul'da MHP Kocamustafapaşa temsilciliğinde bir kişiyi öldürmekten sanık Rüştü Ergun, babası tarafından olayda kullandığı tabancasıyla polise teslim edildi. Ergun'un, geçen yıl İzmir'de bir kişiyi öldürmekten sanık olarak arandığı bildirildi.

6 Kasım: Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nın, MHP'nin ektiyönetim itemini ile ilgili olarak açtığı soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

İstanbul Bayrampaşa Cezaevinden kaçan 13 faşisten biri olan Halil Güner Amaç'ın Yastıçay köyünde yakalandı.

7 Kasım: POL-BİR'te oldukları öne sürülen 6 sarhoş polis, Bülent Ecevit'in kaldığı Hariciye Köşkü önünde "Yaşanırın Türkes" diye bağırarak gösteri yaptılar ve Köşk'ün bahçesine bir bozkuş panosu attılar.

8 Kasım: İstanbul'da MHP tarafından kullanıldığı bildirilen araçla Çemberlitaş'ta kamuymcu soygununa katıldıkları açıklanan 22 faşist hakkında kamu davası açıldı. Sanıklar arasında, MHP İstanbul Gençlik Kolu eski başkanı ve halen yönetim kurulu üyesi iki kişi de bulunmaktadı.

Manisa'da bir öğretilerle bir memurun evlerine bomba atan ÜGD üyesi bir kişi yakalandı.

Ankara'da, polisin Şenyayın mahallesinde bir evde yaptığı aramada, evde bulunan 11 kişi ile 2 dinamit lokumu, 1 metre uzunluğunda fitil ve bir adet fındık ele geçirildi. Aynı evde bir gün sonra yapılan aramada bir kişinin üzerindeki kamelya çay kutusunda hazırlanmış 2, bir bağışının üzerinde de Meryem pişesine yerleştirilmiş, zahri gücü çok yüksek bir patlayıcı maddede bulundu. Soruşturmanın derinleştirilmesi sonucunda, patlayıcı maddeler bulundukları, bunları imal ettikleri ve yasa dışı örgüt kurdukları açıklanan 13 faşist tutuklandı.

MHP raporu

Faşist terör ağı çorap sökücü gibi ortaya çıkıyor

Emniyet Genel Müdürlüğü Önemli İşler Dairesi tarafından 1970 yılında hazırlanan ve o zamanlı Demirel hükümetine sunulan rapor, demokratik güçlerin yıllardır üzerine basa basa vurguladıkları, MHP'nin terörist faaliyetlerinin ve kurulan komando kamplarının hükümetin bilgisi altında olduğunu kanıtlıyor. 1965'lerde demokratik güçlere karşı "200 bin kişiyi silahlandırmak" söz eden Demirel tarafından görevlendirilen gelinen bu rapor, Demirel'in silahlandırılmak söz ettiklerinin kimler olduğunu da bugün daha açık seçik ortaya çıkarıyor. Bu nedenle de Demirel'in bu rapuru "düzmec" olarak nitelendirilmiş, gerici tüm yazınların birer MHP avukatı kelimeli, bir "suçüstü" telaşından başka bir anlam taşıyor.

Sermayenin emrine verdiği kalemyle, acemi bir sokak kabadayısına özenen üslubuyla, biraz daha genç olsa komando kamplarına yazılacağına kuşku bırakmayan Rauf Tamer, şu sözlerle kendisini bir kez daha veltiyor: "Bu haksızlıklar karşısında tarafsız insanın bile zorla MHP avukatı yapmaz mı bunlar?" Benzer bir "dümü meşhut durumu", MHP avukatı bir başka kalemsözü Güneri Civaşlı'nı, ul, el kanlı caniler yetiştirme yönelik olan bu olayı yanıştan rapor "aradan bir iç güvenlik dosyası" olarak nitelermeye yöneliyor.

"SIRADAN BİR RAPOR"

Tercüman gazetesinde "kamp kuran" kalemlerin "sıradan bir rapor" olarak nitelermeye çalıştıkları rapor 27 ayrı yerde MHP tarafından "komando kampı" kurulduğunu bildirdiyor. Rapor da bildirildiği göre "MHP Gençlik Kolları, Ulkü Ocakları Birliği, Genç Ulkücüler Teğhlatı, Milli Türk Talebe Birliği'nin organize ettiği, yönettiği, maddi ve manevi yönden desteklediği komando kampları, gençliği fikri

MHP'nin 1970 öncesinde Gaziantep'te düzenlediği komando kampına Cengiz Gökçek'in silah sağladığı açıklandı. Gençleride Gökçek'in polisçe aranan Gaziantep eski ÜGD Başkanı ile birlikte bir fotoğrafı basında yer almıştı.

ve fiziki yönden yetiştirmek ve onlara Turancılık üküsü vermek gayesiyle 1968 yılı yaz aylarında itibaren yurdun muhtelif il ve ilçelerinde kurulmuştur."

Raporla kampların MHP yöneticileri tarafından yönetildiği de belirtiliyor. Raporda yer aldığı biçimile Gümlüldür kampı MHP milletvekili Rifat Baykal; Eskişehir yolu üzerindeki kamp MHP Genel İdare Kurulu üyesi Dündar Taşer; Kayseri Yuvalı köyü yöresindeki kamp MHP İl Başkanı Sami Bolak; Sakarya İl Karasü ilçesindeki kamp MHP İl Başkanı İlyas Aslantürk; Adana İl Osmaniyeli ilçesindeki kamp MHP İlçe başkanı Ali Erat; Gaziantep kampı, o zamanlar il başkanı bugün MHP milletvekili olan Cengiz Gökçek tarafından yönetilmişti.

MHP yöneticileri yalnızca kampları yönetmekle de kalmıyor. Demirel tarafından sünen altına atılan rapor, MHP yöneticilerinin bu kampları teçhizat yönünden desteklenmesini de üstlendiklerini açıklıyor. Örneğin Gaziantep'te düzen-

Yineliyoruz MHP dosyası

MHP'nin faşist terör ağının arkasındaki sorumluluğunu ortaya koyan yeni kamlar geçtiğimiz hafta Başbakan tarafından açıklandı. Başbakan'ın açıklamaları doğrudan doğruya devlet arşivlerine dayanıyor ve MHP'nin silahlı yeraltı örgütlenmesinin en az on yıl kadar gerilere gittiğini ortaya koyuyor. MHP'nin faşist ideolojisi ve faşist örgütlenme biçimini benimsediğinin belli olmasından beri, başta işçi akitfuların politik hareketi olmak üzere tüm demokratik güçler bu gerçeği durmadan kamuoyuna açıklamışlardır. Sözü edilen devlet raporunun hazırladığı sıralarda MHP'nin silahlı yeraltı örgütlenmesinde ilüçkin bilgiler ilericisi basında yer almıştı. Bu bilgilerin gerçekliği şimdi resmi belgelerle de ortaya çıkmış oldu. Başbakan'ın açıklamaları, faşist terör odaklarının dağıtılması için MHP'nin kapatılması zorunluluğunu bir kere daha en açık şekilde ortaya koydu.

Ne var ki Başbakan'ın açıklamasıyla birlikte, büyük burjuvazi adına MHP'yi kollama görevini üstlenmiş çevreler tarafından, MHP'nin kapatılması sorununun üzerine örtü çekme, konuyu soğutma yönünde girişimlerin başladığı görüldü. Birkaç hafta önce izleri görülmeye başlanan bu girişimler, son olarak Cumhuriyet Başsavcısına yapılan anlamlarla da desteklenmeye yoluna gidildi. Faşist terör hareketi MHP'nin kapatılmasını istemek için her türlü yola başvurulan Hüriyet Gazetesi, Başbakan'ın açıklamalarından sonra, bu kez MHP'nin kapatılmasına yasal gerekçelerle karşı çıkma cabasına girdi.

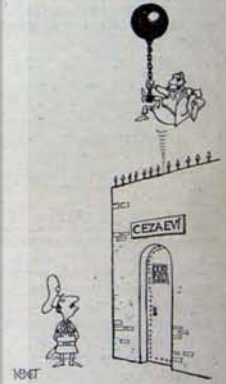
MHP'nin kapatılmasının yasal bakımdan olanaklılığını kanıtlamak için, birincil olarak, MHP'nin silahlı yeraltı örgütlenmesinde ilüçkin bilgilerin keşilleşmesi gerekliliğinin öne sürüldüğü görülüyor. Ayrıca suç işleyenlerin MHP üyesi, MHP Genel İdare Kurulu üyesi olduklarının ortaya çıkmasının ya da MHP'nin doğrudan doğruya suçlu kabullenmesinin gerektiği öne sürülüyor. Cumhuriyet Başsavcılığı'na, faşist terör olaylarından yakalanan suçluların MHP ya da Ulkü Ocakları üyesi olduklarına ilişkin kesin bilgiler verilmemiş de öne sürülenler arasında. Bu tür sözde "yasal" gerekçelerin yanında, MHP'nin kapatılmasının "yasal partiler kurumunu zedeleyeceği" gibi, demokratik özgürlüklerden yana gözükmez mazeretlerin de ortaya abldığı görülüyor.

lenen kampa il başkanı Cengiz Gökçek tarafından silah temin edildiği söyleniyor: "Gaziantep ili merkez ilçeye bağlı Eriçek köyünde 20.7.1970 günü 20 kişilerin katıldığı bir komando kampı açılmıştır. Kamp Malatya Erkek Sanat Enstitüsü öğretmeni Mehmet Ocak Tekineli yönetmiştir. Kampta MHP Gaziantep İl Başkanı Cengiz Gökçek ve Abdülhakki Özsimiçli'nin atış kulluğünden temin ettikleri 3 adet tüfek ve 2 adet susturucu tahlimis tabanca ile atış talimleri yapılmıştır. Kamp katılan gençlerin ihtiyacı olan saç tıraş teçhizatı ile böggedeki ul fabrikalarından karşılanmıştır. Gençlerin sıhhi durumları asabiye müteassas Dr. Yaşar Bahadır tarafından sık sık kontrol edilmiştir."

Adana'da Namrun yaylasında açılan kampa da, raporda belirtildiğine göre, çeşitli silahlar bulunmaktaydı: "Kampa başlangıçta 80 kişi, sonradan da 18 kişi daha katılmıştır. 10 adet Smith Wesson, 7 adet Krıkhale yapımı tabancanın bulunduğu tespit edilen kampa İçel, Mavuş, Gaziantep ve Adana il ve ilçelerinden parti mensubu gençler katılmıştır."

İhtiyaçlarını MHP Genel Yönetim Kurulu üyesi Kamil Keç tarafından karşılandığı Rapor da belirtilen Bursa'nın Mudanya ilçesinde Kumkaya köyü hudutları içinde kurulan kampın yerini seçmek için Türkiye'nin buraları daha önceden denetlediği de öne sürülüyor. "Tasarlanan komando kampının yerini görmek gayesiyle MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş Bursa'ya gelmiştir. Kamp yerini olarak hararlaşırılan yukarıdaki yerin uygun ve ilgililere orada kurulmasını için emir vermiştir. Bu emir gereğince MHP Bursa İl Teğhlatı ve Genç Ulkücüler Teğhlatı Bursa şubesi yetkilileri tarafından 12.7.1970 günü kamp faaliyetine geçirilmiştir."

Raporla MHP'nin silahlanması da ayrıca yer verildiği ortaya çıkıyor: "MHP'nin ve partiy-

bağlı diğer ülküde dernek ve kuruluşların vurucu kuvveti durumunda bulunan komandoların sebebiyet verdikleri çeşitli olaylara, emniyet kuvvetlerince yapılan aramalarla tabanca, tüfek ve molotof kohteyiş gibi silahların kullanılmasını ve bulunmuş olması yurdun birçok il ve ilçesinde kurulan komando kamplarda atış silahları atış talimleri yapıldığı tespit edilmiş olmasın Türkiye-Turanı ceryanan, militanların her geçen gün biraz daha silahlanma yoluna gittiğini açıkça ortaya koymaktadır. İstanbul'daki komandolar Genel Başkan Alparslan Türkeş ve diğer parti yetkilileri ile yakın temas bulmuş, kendisi de partiyeye kadde olan Unkapanı Sahib Paşa Hattısı Karakulluğu Han, Kat 2 No.9'da işyeri bulunan Yücel Yenidag isimli şahıs tarafından çeşitli marka ve capta tabancaların temin edildiği tespit edilmiştir. Ankara'daki komandolar da tabanca ve benzeri atış silahları Ulkü Ocakları Birliği ve Genç Ulkücüler Teğhlatı mensubu N.T. ve Y.E. isimli şahısların vasiyetine isim ve adraleri bulunan kimseler tarafından temin edilmiştir."

NEDEN ŞİMDİ?

MHP'nin bugünkü terör eylemlerinin temellerini nasıl ve

kapatılamaz!

Başbakan'ın açıkladığı MHP Raporu, MHP'yle ilgili olarak son zamanlarda ortaya çıkan somut ve maddi verilerin sadece çok küçük bir bölümüdür. Üstelik bunlar sadece yıllar öncesine ilişkin olanlardır. MHP'yle ilgili raporun hazırlandığı 1970 yılından bu yana MHP'nin silahlı yeraltı örgütlenmesi aşının çok daha geniş boyutlara ulaştığına kuşku yoktur. 1970'te benüz sadece temelleri atılan ve ondan sonra hızla yayılan bu terör aşının sonuçları, aal son yıllarda görüldü. Son birkaç yıl içinde ortaya çıkan faşist terör olaylarının faillelerinin ve sorumlularının ortaya çıkarılması, Başbakan'ın açıkladığı rapordan çok daha kapsamlı verileri ortaya koyacaktır ve şimdiden koymaktadır. Sadece son aylar içinde elde edilen veriler, MHP'yle ilgili kapatma girişimlerinin başlatılması için yeter de artar bile.

MHP'nin faşist terör arkasındaki sorumluluğuyla ilgili olarak, sadece bugüne kadar ortaya çıkarılan değil, ekaaksız olarak tüm kanunların ortada çıkmasını beklemek, MHP'nin kendi hükümlerini kendisinin vermesini beklemek kadar büyük bir gaflet olacaktır. Bugüne kadar belirlenen kanunlardan hareketle faşist terör aşının bütün ilimlerini çözecek araştırmaya ve soruşturmaya gerçekleştirmek, emniyet kuruluşlarının ve savcılıkların değil de, kimin görevidir? Savcılık göreviyle yükümlü makamlar, MHP'nin kapatılmasını talep eden demokratik örgüt ve kuruluşların karşısına "kesin kanıtlarınız var mı?" sorusuna çıkmak yerine, herhalde eldeki sayısız kanıtları derinleştirip kesinleştirme sorumluluğuyla karşı karşıyadırlar.

MHP, yetkili mahkemelerden çok önce kamuoyunun, geniş yığınların gözünde mahkum olmuştur. MHP'nin faşist terördeki sorumluluğu artık en geniş toplum kesimlerinin zihnine tartışılmaz bir gerçeklik olarak kazınmıştır. Kamuoyunun gözünde çoktan hüküm giymiş olanlar sözde "yasal" ya da "hukukî" gerekçeleriyle mahkemelerin önünde suçsuz göstermeye yönelik girişimlerin, faşist terörüne katnetmekten başka sonucu olmaz. Faşist terör odakları, böylece girişimlerden bala güç almaya, nefeslerini tazelemeye çalışmaktadırlar. Onlara yardımcı olacak biçimde düşülecek her tereddüt, hukukun üstünlüğünün korunmasına değil, tam teraie faşist partinin sayıklarının altına serilmesi olacaktır.

Kimî yargı çevrelerinde kendisini belli eden tereddütler, MHP'ye karşı atılacak kesin adımlardan önce hükümet açısından politik durumun elverişli hale gelmesini beklediği izlenimini yaratıyor. Eğer bu izlenimde gerek payı varsa, bu, doğrudan doğruya yargının bağımsızlığına ilişkin güvenin sarsılması demektir. Kaldı ki MHP ve yan kuruluşları karşısında kararlı ve cesaretli bir tutum takılmadıkça politik durumun ve güç dengesinin faşist odaklar aleyhine değişmesini beklemek de ham hayaldir. MHP'ye ve yan kuruluşlarına karşı toplumumuzun ezici çoğunluğunun tepkisine temsilci olmak yükümlülüğünü taşıyan organları, bunu yapabilmek için MHP'nin kendiliğinden teslim olmasını isteme hakları yoktur.

MHP'nin ve yan kuruluşlarının kapatılması sorunu, artık bir an daha geciktirilemeyecek biçimde toplumumuz önüne gelmiş durumdadır. Bu zorunluluğu görmeyenler ya da gizlemeye çalışanlar, tarih önünde taşıyamayacakları bir sorumluluğun altına gireceklerdir.

hangî koşullarda atıldığı belirtilen raporun Demirel tarafından neden gözardı edildiği tartışma götürmez bir açıkığa sahip. Ancak Ecevit hükümeti tarafından bu raporun neden şimdiki açıkladığı da açıklığa kavuşturulması gereken bir soru.

Özaydını tarafından yapılan açıklamada, raporun, başında rapora ilgili bazı yayımların yer alınmasından sonra araştırıldığı belirtilir. Anlaşılan, günlük basında rapora ilgili olarak bazı sözler söylenmeseydi, rapor arşivin tozlu rafları arasında terk edilmiş olarak durmaktı. Devlet arşivinde bu konuda varolan raporların ele alınması, araştırılmak derinleştirilme ve kanıtların ilgili yargı mercilerine teslim edilmesine sağlanamayacaktır.

Üstelik bütün bunların 1. Ecevit hükümeti döneminde yapılmaması olmasın da CHP'nin bu sorunun üzerine yeterince cesaretle gidememesi olmasın bir başka gerekçesiz. Kaldı ki arşivin araştırılması, varolanları yetinilmemesinin de ötesinde, faşist odakların üzerine yükümlenmiş sağlayacak istihbaratın ve lanetlerin toplanması da hükümetin bir başka görevi.

Geç kalmamıştır. Faşist ve gerici odakların telaşı da bu gözlemler doğrulanmaktadır. Yeter ki gereken kararlılık ve cesaret gösterilebilsin ve sürdürülebilsin. Ve korkunun ecele faydası olmadığı unutulmasın...

Gestapo'nun adamı

Türkeş Hitler'den neler öğrendi?

MHP ve yan kuruluşlarının bir yandan faşist terörü haysız biçimde sürdürürken, öte yandan da barış güvercinleri uçurmakta ustadı oldukları bilinir. Bir yandan "infaz mangeları" yeni cinayetler peşinde koşarken, diğer yandan çiçekler saçılıyor çevreye. Bir yandan davadan dönenler MHP bioalarında vuruluyor, faşist eğitim kampları kuruluşu, cezavailerinden katiller çıkarılıyor; diğer yandan ancak faşistlere özgü bir eğriçlikte bunların tümü yalanlanıyor, hatta bütün bunların kendilerine yönelik teptiler olduğu öne sürülüyor.

MİLLİYETÇİ TOPLUMCULUK YA DA NASYONAL SOSYALİZM

Elbette bunlar, faşistlerin bilinen ve çoktan açığa çıkmış yöntemleri. Hitler faşizminin aynı yöntemleri kullandığı daha unutulmadı. Düñ Hitler'in Kavgam'da söylediklerini, bugün Türkiye'nin ve diğer irili ufaklı faşistlerin yazdıklarında, söylediklerinde görmek mümkün. Ne bir eksik ne bir fazla bu benzerlikler. Şu "Milliyetçi Toplumculuk" nitelemesinin kullanılması boşuna mı? Bu terimin üzerinde epeyce yaygara koparıldıktan sonra, sonunda hazretlerin yıllar sonra akıma geldi de, Türkiye'nin MHP örgütüne yolladığı bir genelgeyle bu terimin kullanılmasını "yasaklandı." "Parlak zekası"yla, bu terimin "Nasyonal Sosyalizm"i hatırlatığının farkına varıvermişti "Başbuğ"!

* BAŞBUĞ, MHP'YLE İLGİLİ EMNİYET RAPORUNA TEHDİT VE ŞANTAJLA KARŞILIK VEREREK KENDİ KENDİNİ ELE VERDİ.

* HITLER'İ TAKLİT EDEREK İŞE BAŞLAYAN TÜRKİŞ KİMLİĞİNİ GİZLEYEBİLMEK İÇİN NAZİLERDEN ALINMIŞ SLOGANLARIN YERİNE SONRADAN YENİLERİNİ İCAT ETTİ.

masa boşuna mı? Bu terimin üzerinde epeyce yaygara koparıldıktan sonra, sonunda hazretlerin yıllar sonra akıma geldi de, Türkiye'nin MHP örgütüne yolladığı bir genelgeyle bu terimin kullanılmasını "yasaklandı." "Parlak zekası"yla, bu terimin "Nasyonal Sosyalizm"i hatırlatığının farkına varıvermişti "Başbuğ"!

VOLKSWAGEN'DEN FABRİKAYA

İşçi sınıfının toplumsal yaşam içindeki yerinin önemini Naziler de, MHP de farkındaydı. Hitler'in önemli propaganda malmelerinden biri de, işçi sınıfının "mülk" sahibi yapılmıştı. Hitler 2. Dünya Savaşı öncesinde açtığı bir kampanyada işçileri araba (Volkswagen) sahibi yapmayı vadetmişti. İşçiler haftada 5 - 10 mark verip 750 markı tamamladıklarında, kendilerine araba alma sırası verilecek, fabrika üretime geçtiğinde de arabalarını alacaklardı.

Tahmin edileceği gibi milyonlarca mark toplandı ve fabrika üretime geçti. Ama yapılacak şey(!), fabrika araba yerine savaş araçları üretmeye başlamıştı! MHP de aynı "düşünceli" politikayla, işçilere fabrika vadediyor. Ülkedeki işçilerin tümünün ücretlerinin yüzde 10'u keşleler bir fon oluşturulacak, elde edilen milyarla "fabrika yapan fabrikeler" kurulacak, daha sonra da işçiler, "İlyakat, kabiliyet ve çalışkanlık"larına göre, "adil bir dağıtım"la fabrikalara ortak edilecek. Bizdeki faşistler Nazilerden de zeki davranarak, "işçi sosyal dilim"ni yüzde 10 kesintileri ödemeye mecbur tutuyorlar. "Yeni ufuklar" ualması böyle gerektirmektedir çünkü!

ANAYASA NASIL DEĞİŞİR

Ya şuna ne demeli: "Parlamentar hükümet yerine Başkanlık Sistemi"ni getireceğiz. Bu sistemde Cumhurbaşkanı seçilecek ve Başbakanlık tek bir şahsa toplanacak ve temelinde otorite, güven ve disiplin olan bir hükümet doğacaktır." (A. Türkeş, *Temel Gözlemler*) Bu sözlerin Anayasa suçlu olduğunu mu söylemek, yoksa Hitler'in, Mussolini'nin iktidara geldikten sonra kendilerini den gayri bir iradeyle hayat

haklı tanımadıklarını mı hatırlatılmak?

Dahas, şu iki benzerlik de herhalde rastlantı değil: "Eski devleti yıkmamın yeterli olmadığını, yeni devletin önceden kurulmuş olması ve elde hazır bir halde bulunması gerektiğini anladık... 1933'te devletin bir şiddet hareketiyle devrilmesi artık söz konusu değildi. Bu arada yeni devlet kurulmuştu. Bundan sonra yapılacak iş eski devletin son kalmalarını yönetmekti ki, bu iş sadece birkaç satımlı aldı." (Hitler, W. Shirer - Nazi İmparatorluğu'ndan)

"Milliyetçi Hareket, milli bünyemize ve şartlarımıza uymayan, temel Avrupa'nın liberal ve sosyal demokrasisine bakan bugünkü Anayasa'yı başından sonuna kadar değiştirecek, milli demokrasiyi bütün müesseseleryle kuracaktır." (Türkeş, *Temel Gözlemler*)

"UMUDUMUZ SERSERİ DÖNYASI"

Son günlerde yakalanan ve birçoğunun MHP'li ya da ÜGD'li olduğu belirlenmiş katillerin "akıl hastası, sapık, manyak vb." sıfatlarıyla nitelendirilmeleri, bu örgütler ile Nazi örgütleri arasında epey bir yakınlık olduğunu ortaya koyuyor. Bilindiği gibi, Nazi örgütleri de bir fedailer, kadın satıcıları, sokak kabadayları, cinsel sapıklarla doluydu ve bunların örgütten alınmasını isteyenlere Hitler şiddetle karşı çıkmıştı.

ÖĞRENCİ

Harp Okulu 2. sınıf öğrencisi Nihal Atsız'la tanışmasından bu yana birçok kez tutuklanan, büküm gilyen, o gündün bugüne epeyce deneyim kazanan Alpaslan Türkeş'in, bütün davranışlarından, mimiklerinden konuşmalarına, yazılarına kadar Hitler'le olağanüstü benzerlikleri yukarıda sıraladıklarımızdan ibaret değil. Bunlar sayısız benzerlikten yalnızca birkaçı. MHP'nin "İdrîli çamaşır"ın bir ortada çıkmaya başladığı ve demokratik güçlerin bastırılması girdiği sıkıştırıldığı günlerde, bu benzerlikler bir kez daha öne çıkartmak ve faşist örgütlerin kapatılması için yeterli kanıt bulamadıklarını söyleyenleri bir kez daha uyarmakta sayısız yarar var.

CKMP'NİN 1967 KONGRESİNDE AMBLEM OLARAK GAMALI HAÇ ÖNERİLMİŞTİ

Üç hilal mi, gamalı haç mı?

24 Kasım 1967 günü Adana'da sahneye konan senaryo yeni bir nazî partisinin doğuşunu ilan ediyordu. CKMP'nin Genel Kuruludubu senaryo. Aktörleri ise, başta Alpaslan Türkeş olmak üzere, "seferberlik" dükükleri söyleyen parti mehtar takımı, kaz adımı "genç faşolar", histerik çığkıkları Türkiye'nin "Başbuğ"luğunu ilan eden delegeler.

Kongre Hitler'in Nasyonal Sosyalist Partisi'ne benzemek için CKMP'yi yeniden düzenliyordu. Hatta yeni bir parti amblemi ile bu benzerlik tanımlanmak istenmişti. İstanbul delegelerinin, dikkatleri üzerine toplanan önerisinde, amblemin üç hilalden oluşan gamalı haça dönüştürülmesi isteniyordu. Ancak bu öneri, bütün kıcicillığına karşın Başbuğ tarafından kabul edilmedi. Başbuğ böylece girişimler için henüz vaktin gelmediğini söylüyor ve "Bozkurt"larını sabırlı olmaya çağırıyor. Parti güçlenmeli, sayıca artmalı, ondan sonra daha cesaretlî girişimlere kalkışılmalıydı.

Başbuğ'un geçen yıl da "nasyonal sosyalizm", "milliyetçi toplumculuk" deyiminin kullanılmasını bir genelgeyle yasaklaması da aynı gerekçeye dayanıyordu.

Başbuğ acaba şimdiki MHP'nin amblemini gamalı haç yapmanın zamanı geldiğini düşünüyor mu?

TİP Genel Başkanı Boran Ankara

"FAŞİZME KARŞI BİRLİK EN İYİ ÇÖZÜMÜDÜR"

Türkiye İşçi Partisi'nin ikinci dönem il kongreleri başarıyla sürüyor. Önceki hafta sonu Cumartesi ve Pazar günleri TİP'in Ankara, Bursa, Eskişehir ve Çanakkale İl Kongreleri yapıldı. TİP Genel Başkanı Behice Boran Cumartesi günü Ankara ve Pazar günü Bursa kongrelerinde birer konuşma yaparak güncel politik sorunlar üzerinde Partinin görüşlerini açıkladı.

TİP Genel Başkanı Behice Boran'ın, Parti'nin Ankara ve Bursa İl Kongrelerinde yaptığı konuşmaların birarada özetini sunuyoruz.

BUNALIMIN KÖKÜNDE EMPERYALİST BAĞIMLILIK YATIYOR

Bugün Türkiye'nin Cumhuriyet döneminin en bunalımlı yıllarını yaşamakta olduğu konusunda herkes birleşmiş durumda. Aynı genişlikle olmamakla birlikte, en azından işleri biraz yakından izleyen hemen herkes bu bunalımın kökünde dışa bağımlılık olduğunu da birleşiyor. Özel sektörün ileri gelenleri bile dışa bağımlılıktan yakınmaya başladılar. Biz sosyalistlerin yıllardır üzerinde parmak bastığımız bu bağımlılık durumu en kötrlerin bile görmelikten gelmeyeceği oranda ve biçimde ortaya düğüldü. Hammaddede yok, ara malı yok, yedek parça yok, yatırım mali yok, döviz yok, "taze para" yok. Türkiye sanayinin çarkları durdu duracak. Yeni yatırım olanakları kapandı kapanacak. Hiç değilse Batı ile ilişkiler açısından durum böyledir. Türkiye ekonomisinin kendi kaynak ve olanaklarıyla ayakta durabilme yeteneğinin sifra yakın olduğunu açık seçik ortaya çıkmıştır. Biz sosyalist dünya ile, Sovyetler Birliği ile ilişkiler açtık, sınırı bir ölçüde de kimi Arap devletleriyle.

Simdi çok sözü edilen bu dışa bağımlılığın adını da koymak gerekir. Biz sosyalistler çoktan adını koyduk, açıkladık. Dışa bağımlılık emperyalizme bağımlılıktır. Ve bu bağımlılık, yalnızca, yukarıda sıraladığımız maddeler bakımından, hammaddeden krediyeye kadar, Türkiye'nin dış ülkelere muhtaç durumda olması anlamına gelmiyor. Kimileri bağımlılığın bu anlamda ele alıp, "günü-

"PARTİMİZ BİR İŞÇİ SINIFI PARTİSİ DEĞİLDİR,
DOĞRUDAN İŞÇİ SINIFIMIZIN PARTİSİDİR."

müde kendine yeten toplu yoktur, gelişmiş ülkelerde de az gelişmişlerin ürünlerine, örneğin petrolüne, madenlerine muhtaçtır" yollu demagoji yapıyor. Sorunu bulandırmak, satırmak istiyorlar. Bağımlılık, karşılıklı ilişkilerde hangi tarafa ağır bastığı, dayattığı, direktif verdiği ve çıkarım yürüttüğü, hangi tarafın umak, yaşamsal çıkarlarına aykırı koşullar ve durumları kabul etmek durumunda kaldığıdır. Batılı ülkeler petrole muhtaçtır, ama petrol üreten ülkelere hağunlu değildir. Türkiye sanayinin makine, yedek parça, hammadde, ara malı ve kredi bakımından dışa göbek bağıyla bağlı bir sanayi olması; Türkiye gibi yoksul bir ülke için lüks sayılacak ve gelirleri görel yüksek olan tabakalara yönelik dayanıklı tüketim malları (otomobil, çamaşır makinesi vb.) üreten bir montaj sanayii niteliğinde oluşu, az önce belirttiğim gerçek anlamda bağımlılığın bir sonucudur. Bu tür sanayileşme bize, kapitalist dünya ilişkilerinin ve bu ilişkilerde egemen konumda olan emperyalistlerin dayattığı sanayileşme biçimidir.

EMPERYALİST DEVLETLERİN VE KURULUŞLARIN DAYATMALARI

Şimdi de bu dayatma, Türkiye'nin içinde bulunduğu bunalıma ilişkin olarak tüm açıklığı ile ortaya çıkmaktadır. Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası Türkiye'nin vadesi gelen dış borçlarını ertelemek ve yeni krediler vermek için bir takım koşulları ileri sürüyorlar, açık açık. Bu koşulların hepsi Türkiye'yi geri, yoksul, emperyalizme bağımlı tutacak koşullardır.

Türkiye geriliktan kurtulmak, çağdaş en ileri düzeye ulaşmak için kalkınma durumundadır. Kalkınma ise en ileri teknoloji ile sanayileşmeyi gerektirir. Gerçek sanayileşme ağır anayinin kurulması ve geliştirilmesiyle olur. Ayrıca bu sanayileşmenin, gelir dağılımındaki adletsizliğin giderecek, geniş halk kitlelerinin yaşam düzeyini yükseltecek biçimde gerçekleşmesi ve toplumsal demokratikleşme sürecinin geliştirilmesi zorunludur.

Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası, ABD ve AET yetkili çevreleri vb. bu gerekleri tümüyle reddetmekte, tam tersi önerilerde bulunmaktadırlar. Hiç dolaylı ifadelere kaçmadan, açıkça, "ağır sanayiden vazgeçin" demektedirler. "İleri teknoloji değil, geri teknolojiyle çok emegücü işçiler kullanarak sanayi kurun. Tarım ürünlerini işleyen, balık ağı, gömlek gibi mallar üreten hafif sanayiye yönelin. Tarım ülkesi olarak kalın, turizmden döviz kazanın. Avrupa'nın manavı, kasabı, sütçüsü olun" demektedirler. Halkın tüketiminin sınırlandırılması, bunun için de gelirlerin düşük tutulması ısrarla talep etmektedirler. Bu nedenle ücretlerin ve maaş katsayılarının yükseltilmesine karşı çıkmaktadırlar. Halka yeni vergiler konulmasını istemekte, gelir dağılımında kitlelerden yana bir değişiklikli öngörüyü iddiasıyla yeni vergi tasarımları beğenmemektedirler. Yine, kitlelerin satın alma gücünü daha da azaltacak, tüketimlerini kısacak -yani açıkçası kitleleri yoksullaştıracak- bir yol olan, yeni büyük bir devalüasyon önermektedirler. Kalkınma hızının düşürülmesi gerekirse sifra kadar düşürüle-

si ile üzerinde en ısrar ettikleri talepleridir. Kalkınma hızının düşürülmesi, yoksulluğu ve işsizliğin dayanılmaz boyutlara ulaştırılmasından başka anlama gelmez. Kalkınma hızı bugün flllen çok düşmüştür.

Türkiye'ye kredi vermek ve borçlarını ertelemek için emperyalist mali kuruluşlar ve arka planındaki politik güçler kısaca özetlediğimiz bu ağır koşulları dayatıyorlar ve dayatılan koşullar giderek ağırlaşıyor. Yaz ortasında hükümet istenilenleri yerine getirmeye koyulmuş, IMF ile bir anlaşma imzalanmıştır. Ama yapılanlar IMF'ye, Dünya Bankasına ve diğerlerine yeterli gelmedi. Borç erteleme ve yeni kredi konusunda ilişkilerin yeniden dondurulduğu anlaşılıyor. IMF'nin Kasım sonunda vermesi beklenen üçüncü dilim 38 milyon dolarlık kredinin süpheyeye düştüğü, en azından gelecekte belli şimdiden belli olmuştur. Ve yine belli olmuştur ki, IMF yeniden büyük bir devalüasyon yapılmasını istemektedir. Borçların ertelenmesi, yeni krediler verilmesi bu talep ve koşulların yerine getirilmesine bağlanarak Türkiye'ye ağır baskı, şantaj yapılmaktadır.

EMPERYALİST BASKI VE DİKTAYA KARŞI KONULMALI

Baskının, şantajın amacı yalnızca ekonomik değildir. Siyasidir de. Türkiye'nin Kıbrıs, Ege, Yunanistan'la ilişkiler konusunda uysal ve itaatli olmasını isteniyor. Ama asıl istenen, Türkiye'nin Sovyetler Birliği'yle ticareti ve diğer ilişkileri geliştirmemesi, ortak petrol arama

çalışmalarına girmemesidir. Türkiye'nin sosyalist dünyaya yaklaşması konusunda çok duyarlıdır ABD ve Batı Avrupa ülkeleri. Türkiye'nin Batı'dan kopmayacağı konusunda Başbakan ve diğer politik yetkililerce verilen güvencelere ve lktidar IMF talepleri ve üstler komusunda bugüne değin izlediği uysal politikaya rağmen kuşkuludurlar ve Türkiye'nin sosyalist dünyaya açılmasına set çekmek istemektedirler.

Ekonomik bağımlılık diğer alanlarda bağımlılığı da birlikte getirmektedir. Kıbrıs, Ege, Yunanistan'la ilişkiler ve sosyalist dünyaya açılma konularında Batılı emperyalistlerin baskı ve müdahale edebilmelerinin temelinde ekonomik bağımlılık vardır. Bu bağımlılıktan kurtulmanın yolu emperyalist-kapitalist dünya ilişkileri ağı dışına çıkmak, sosyalizm doğrultusunda bir gelişme yoluna girmektir. Bugünkü iktidar bunu yapmaktan niyetinde ve gücünde bir iktidar olmamakla beraber, bağımlılığın hafifletmeye yönde ne yapılmasını önerir. IMF'nin yeni büyük bir devalüasyon yapılmasını istediğini hükümetin reddettiği konusunda iki gün önce çıkan haber doğrusu, hükümet iyi etmiştir. Halk kitlelerinin essen düşürülmüş ve düşmekte olan yaşam düzeylerinin daha da düşürülmesi taleplerine karşı konulmalıdır. Kıbrıs, Ege, Yunanistan'la ilişkiler sorunları emperyalizmin baskı ve müdahalesinden uzak, tarafları karşılıklı hak ve çıkarlarına uygun biçimde barışçılı yollarla çözümlenmelidir. Sovyetler Birliği'yle ticareti büyütmek, birlikte petrol arama karar ve anlaşmaları da yirindedir. Sovyetler Birliği'ne açılma Türkiye ürünleri için güvenilir pazar, politik takımları olmayan uzun vadeli ve ucuz kredi, çağdaş ileri teknoloji, istikrarlı ve

TİP ÖRGÜTLERİNİN KONGRELERİ DEVAM EDERKEN YENİ ÖRGÜT KURULUŞLARI DA SÜRÜYOR

Türkiye İşçi Partisi'nin örgütlenme çalışmalarına ilişkin haberler YORÜYÜŞ'ün geçen sayısında yer aldı. Bu çalışmaların yeni ürünleri de geliştirmiş hafta alındı. Kuruluşunu daha önce bildirdiğimiz Elazığ İl örgütünden sonra TİP'in Konya il örgütü de kuruldu.

TİP Konya il örgütünün kuruluşu İl Başkanlığı tarafından bir basın bülteniyle duyuruldu. Yerel basında da yer alan açıklamasında Konya İl Başkanı Ercan Gönüllü, "İşçi sınıfımızın, emekçi halkımızın politik örgütü Türkiye İşçi Partisi'nin yeni bir mevzi daha kazandığını" belirterek şöyle dedi: "Örgütü gücümüzü geliştirelim, birleşelim, faşizme geçit vermayelim! Örgütü birleşik güç yenilemez!"

Yapılan açıklamada TİP Konya İl Yönetim Kurulu'nun 4 işçi, 1 teknisyen, 1 muhasebeci ve 1 öğrenciden oluştuğu bildirildi.

Faşist terör ve baskının en yoğun olduğu illerden biri olan Elazığ'da TİP İl Örgütü bir bildiri dağıtarak CHP Hükümetinin Elazığ'da faşist güçlere teslim etmiş görülmünde olduğu bir sırada TİP örgütünün kurulmuş olmasının, faşizme teslim olunmayacağını apaçık bir kanıtı olduğunu vurguladı. Bildiride şöyle dendi:

"Eğer analarımızın, babalarımızın, bacılarımızın, kardeşlerimizin sokaklarında hunharca öldürülmesini istemiyorsak,

"Eğer bir avuç sermayedardan, işçi sınıfının ve emekçilerin yarattığı değere el koymasına, karşı isek,

"Eğer ülkemizin, emperyalizmin sömürü alanı haline gelmesine, burjuvazinin iktidarını sürdürebilmesi için emperyalizmin icazetine karşı isek,

"Eğer ırkçı söven milliyetçi baskılara karşı isek,

"Faşizmi engelleyecek birleşik güç, işçi sınıfı hareketinin örgütlü gücüdür. Faşizme karşı olan en küçük gücü bile dışarıda bırakmadan güçlü etkin bir biçimde örgütlenelim, gücümüzü TİP'de birleştirelim.

"Ancak partimizde TİP'de örgütlenerek faşist hareket dur diyebiliriz.

"Ancak partimizde TİP'de örgütlenerek, onun öncülüğünde sömürünün olmadığı, kişilerin özgürce gelişebildiği sosyalist düzen kurabiliriz."

ra ve Bursa İl Kongrelerinde konuşt LERİ ÇİZGİDE KURULMALIDIR"

gelişen ticaret olanakları edinme yollarını açmaktadır. Hükümet emperyalizmin baskı ve diktasına karşı koyduğu, halk kitlelerinden yana toplumsal önlemler aldığı, en azından karar verdiği devletleştirmeleri uyguladığı, dış politikada çok yönlülüğü sürdürüyor sosyalist dünya ile ilişkileri geliştirdiği takdirde ve ölçüde ilerli, yurtsever, sol gücünü ve geniş kitleleri arkasına bulacaktır.

TERÖRİZM SORUNU

TİP Genel Başkanı Boran, iç politik gelişmelerle ilişkin görüşlerini de şöyle açıkladı:

Bugün Türkiye'de en fazla göze çarpan, en ivedi sorun, teröristik önlem, kan güvenliğini sağlamak olarak görünüyor. CHP de seçim kampanyasını bunları sağlayacağı vadeli sürdürmüştü ve bu vadede iktidara geldi. Bu vadede inancın kitleler CHP'ye oy verdi. Sımdı CHP iktidardadır silah saldınlar, cinayetler daha büyük boyutlara ulaşarak sürüyor ve iktidar hakkı olmak, ama genellikle sorunun kaynağına inilmeden eleştiriliyor.

Biz ise daha seçimlerden önce ve seçimler sırasında terörün, cinayetlerin kaynağını yapısal olduğunu vurguladık ve bu nedenle de terörün CHP iktidarında da süreceği gerçeğine önem bastık. Belirttik ki, büyük burjuvazi ve iş ortaklığı yaptığı emperyalizm, sömürü düzenini bu kaatir demokrasi ortamında dahi sürdürmemek durumundadır; politik bilinçlenmesi, dövüşkenliği yükselen kitleleri ve ilerici, demokratik güçleri kontrol altına tutabilecek, sındırıp geriletilecek için, sözü tasfiye etmek için, legal ve illegal terör yöntemlerine başvurmakta. Sorun, bu aşından görüldüğü ortaya konularak ve bu bakış açısından geçerli önlemler alınarak çözülebileceği; oysa CHP bu nitelikte bir parti değildir.

Son birkaç gün içinde bu görüşümüzü dolaylı olarak doğrulayan bir haber hiç ummadığımız bir kaynaktan geldi. Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nden (TUSİAD) bir grup yönetici Amerika ve Avrupa'da bir geziye çıkıp yaptıkları temaslardan sonra Başbakan Ecevit'e bir rapor vermişler. Raporda belirtildiğine göre, Batı ülkeleri Türkiye'nin "demokratik bir yönetime sahip olmasın... büyük önem" vernekle beraber, bunu ekonomik sorunlara yaklaşımında Türkiye lehine hesaba katmıyorlarmış ve a-e anarşi ortamı fazla umursamıyorlarmış. Ancak safdiler emperyalist Batılıların, demokrasiye değer verdiklerini ve anarşiyi umursadıklarını sanabilirler. "Azgelişmiş" veya "gelecekte olan" diye nitelenen, aslında düpedüz "geri" ülkelerle emperyalizm, kitlelerin, demokratik hak ve özgürlüklerin baş düşmanı ve terörizmin baş çıkırtıcısı, düzenleyicisidir.

CHP İKTİDARININ YASA DEĞİŞİKLİĞİ TASARILARI

Ne yazık ki, bu durumda CHP iktidarı, terörizmin kaynağına inme, üstüne yürüme cesaret ve gücünü tam bulamadığı gibi, terörizmi önleme gerekeceği demokratik hak ve özgürlükleri sınırlama, bastırma yoluna gitmektedir. Hükümetin yasalarda değişiklikler yapmayı öngördüğü çoktan biliniyordu. Başında bu konuda son çıkan haberlere göre kamu güvenliğine ve kolluk hizmetlerine ilişkin altı yasa değişikliği önerilen bir

yenı yasa tasarısı hazırlanmış. Değişiklikler şu konuları kapsıyor:

* Polis mahallin en büyük mülkiye amirinin emrıyla insanların üstlerini, araçlarını, eşyalarını, özel kağıtlarını, konut ve işyerlerini arayabilir, suç eşyasına el koyabilir. Bu, temel demokratik haklardan olan kişi ve konut masuliyeti hakkına büyük bir darbedir.

* Valller ve kaymakamlar meydana gelen veya gelmede muhtemel olaylarda kolluk kuvvetlerinin yerli olmadığında gördükleri veya olamayacağı mündükleri halde en yakın kara, deniz, hava komutanlıklarından askerî yardım isteyecekler ve başvuru kanutun bu isteği derhal yerine getirecekler. Bu hükmün ve uygulamaya, aslı görevi dış düşmanına karşı yurt savunmasa olan ordunya polis görevi yüklemektedir ve demokratik kitle hareketlerinde halkla orduyu karşı karşıya getirmek sonucunu verecek anti-demokratik vahim bir girişimdir.

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasasında öngörülen değişikliklere düşünce, bunlar, söz konusu eylemleri olanaksız veya anlamsız hale getirecek niteliktedir. 72 saat önce haber verilerek ve mülki amirnin takdirine göre on gün ertelenebilecek, aynı amirnin gösterdiği kent dışı bir güzergahta veya meydana yapılacak bir yürüyüş veya toplantının hiç bir anlamı ve gereği kalmaz. Kanunun öngördüğü hâl cezaları da bir misli, para cezaları ise beş misli artırılabilecektir. Böyle bir yasa toplantı, gösteri ve yürüyüşleri ortadan kaldıran yasa demek en doğrusudur.

Bugün memur kitesinin başta gelen demokratik istek ve mücadele amaçlarından biri grevli ve toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkını elde etmektir. Ecevit'in örnek aldığı Batı'da memurların bu hakları vardır. Hal böyle iken hükümet, dernek kurmak ve bir derneğe üye olmak hakkını bile memurlardan esirgeyen, onlara yasaklayan bir yasa değişikliği tasarısı getirmektedir. Bu girişim antidemokratik karakteri, üzerinde uzun boylu dunnayı gerektiremeyecek kadar açıktır.

Derneker yasasında yapılmışa öngörülen değişiklikler ise bu kuruluşları el kolu bağlayıcı, toplumsal alanda kumlayamaz duruma getirmeyi hedef almaktadır. Yasaların içinde en ilginç şu:

"Derneker, rejim, doktrin veya ideolojileri itibarıyla, kanunların yasaak ettiği amaç veya faaliyeti benimseyen bir devlet, bir partiyi, bir tüzel kişiliği, topluluğu, veya bu amaç ve faaliyetleri benimseyen ölü veya yaşayan kişileri övme maksadıyla toplantı ve yayın yapamazlar."

Sayın Ecevit'in sözleri hâlâ kulaklarımızda çınıyor: Diğünce ve örgütlenmeye özgürlüğü tam tanınacak, yasaklayıcı yasa maddeleri, bu arada 141 ve 142. maddeler kaldırılacak. "Çoğulu özgürlüğü demokrasi Batı'da ne ise o olacak, ne bir fazla, ne bir eksik!" Dedikleri bunları.

Ve şimdi doktrin veya ideoloji açısından yasaklayıcı, örgütlerin özgürlüğünü kısıtlayıcı yeni yasa maddeleri getirme önerisi! Hazin, hazin olduğu kadar öfkelenendir bir çelişki! Hâla, emir ve kumanda ve yasaklar çerçevesinde ülke yönetmeye kalkın zihniyeti! Emir ve yasaklarla bir toplumu yönetmek olanagı olsaydı, devlet yönetsiml en kolay işlerden biri olurdu. Artık iyice bilinmelidir ki, toplumun tarihsel nemel gidisine, kitlelerin özlem ve isteklerine ters düşen

yasa hükümleri, emir ve yasaklar sorunları çözmez, tersine daha da şiddetlendirir. Bunlar toplumun tarihsel gidisini durduramaz da. Ama Sayın Ecevit politikada bilimselliği reddetmiş bir kimse, onun için, yasa hükümlerinin yasaklamaları, anırlamalarıyla sorunlara çözüm bulmaya kalkmasına şaşmamak gerekir. Büyük burjuvaziye ve ABD'ye güvenince vermek açından da şaşmamak gerekir. Bu güvenleri vermek CHP iktidarının başta gelen kaygısı ve çabası olmuştur.

FAŞİZME KARŞI BİRLİK, EN GERİ ÖRGÜTÜN ÇİZGİSİNDE DEĞİL, OLABİLDİĞİNCE EN İLERİ ÇİZGİDE KURULMALIDIR

Şimdi bu noktada DISK ile Türk-İş'in ahdıkları karar ilginçlik kazanıyor: "Hükümeti, anarşiyeye karşı girişimlerde desteklemek." İlk dikkat edilecek nokta "anarşiyeye karşı" denilmesi, faşizme karşı değil. Faşizmden söz yok. Türk-İş faşizm tehdidinin varlığını tanımamakta kararlı; Türk-İş'e göre, faşizm söz konusu değil; sadece "aşırı" sol ve sağın yarattığı anarşi var. DISK, bu çizgi üzerinden mi Türk-İş ile iş ve güçbirliği edecek? Gerçi DISK Genel Başkanı tek tarafı açıklamalarında, DISK'in baktı açından faşizmden söz ediyor, ama Türk-İş ile güçbirliği konusunda anarşi ve terör sözcükleri geçiyor.

İşçi sınıfının ekonomik mücadelesinin, sendikal hareketinin birliği, bütünselliği temel ilkedir. Günümüz koşullarında faşizme karşı, soyut olarak "anarşiyeye" değil, faşizme karşı mücadele ve bu mücadelede en geniş güçlerin örgütülü birliğini sağlamak güncel ivedi görevdir. Ama bu, en geri örgütün çizgisine kayılarak değil, olabildiğince en ileri çizgide ve temel ilkelere ters düşmeyen bir çizgide birleşerek oluşturulmak gerekir.

Sonra, hükümetin "anarşiyeye karşı" girişimleri desteklenecek de, demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı, yasaklayıcı girişimlerine, aç önce sözünü ettikleri yasa tasarılarına karşı ne yapılacak? Susulacak mı?

Sorunu, "hükümeti desteklemek" diye biçimlendirmek yanlış. Hükümetin her yaptığı olumu, ilerici olsa bile, güçbirliği sorununu böyle biçimlendirme yanlış. Her zaman tekrarladığımız ve bu konuşmada da belirttiğimiz üzere, faşizmin, gericiğin kaynağı yasadır, anarşisaldır; büyük sermaye anıfında ve işçerlağı emperyalizmden kaynaklanır. Faşizmi önleyecek, geriletecek, yenecek güç de sınıfsaldır: İşçi sınıfı ve müttefik emeçli kitleler. Olumu, ilerici işler yapan bir hükümetin girişimlerinde başarılı olabilmesi için de arkasında işçi sınıfının, emeçli kitlelerin; demokratik, ilerici güçlerin örgütülü birleşik gücünün bulunması gerekir. Konu örgütülü birleşik güç büyük sermayenin ve emperyalizmin baskı ve gücünü dengeleyebilir, üstesinden gelebilir. Ve bu örgütülü birleşik güç toplumsal yaşamın ekonomik, politik, ideolojik her alanında sömürü, baskı ve zulme karşı kesintisiz mücadele verir, vermek zorundadır. Demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve genişletilip geliştirilmesi işçi sınıfının önderliğinde ki bu örgütülü birleşik gücün "uyanık beklirli" hdedir, bilincli mücadelesindedir.

İşçi sınıfı diğer emeçli kitlelere; ilerici, demokratik güçlere önderlik etme işlevini sendikaları aracılığıyla değil,

burjuvaziden hağmaz kendi öz partisi aracılığıyla yapar. Sendikaların aslı işlevi, varolan düzen çerçevesinde burjuvaziden işçiler yararına ödümler koparmak, işçilerin çabısına koşulların göreli düzenmesini ve yaşam düzeylerinin göreli yükselmesini sağlamak çabasıdır. Sendikalar ve sendikal mücadele sömürü-yü tümüyle ortadan kaldırmayı, işçi sınıfını ve onunla birlikte emeçli kitleleri sömürüden kurtarmayı hedef almaz. Bu, iktidar sorunudur. Sendikaların değil, işçi sınıfının politik partisinin işlevidir. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist parti iktidarda hedef alır. Varolan iktidarı işçi sınıfı ve emeçli kitleler lehine etkilemek, işçi sınıfını iktidara hazırlamak ve getirmek onun -partinin- görevidir. Sendikalar partinin politik çizgisinde ve onunla uyumlu hareket ettikleri takdirde ve ölçüde işçi sınıfının politik mücadelesine ve genel olarak demokratik toplumsal mücadelede önemli katkıda bulunabilirler.

Bugün işçi sınıfımızda bu bilinçlenme gelişmekte, güçlenmektedir. Sendikaların ve sendikal hareketin işçi sınıfının sorunlarını tümden çözecek sibirli anahtar olmadığını her geçen gün daha iyi görmekte, anlamaktadırlar. İşçi kitesinden, sendikalar tabanından partiye yönelik ve geliş artmaktadır. Toplum için umut, işçi sınıfımız bu tartışma hareketindedir.

TİP, "BR İŞÇİ SINIFI PARTİSİ" DEĞİL, DOĞRUDAN İŞÇİ SINIFIMIZIN PARTİSİDİR

İşçi sınıfındaki bu tartışma hareketi Partimiz içinde olmaktadır. Partimiz kuruluşundan bu yana işçi sınıfı içinde örgütlenmeyi gündemimiz birinde madde si yapmıştır. Parti üye bileşiminde ve yönetici kadrolarında işçilerin yanı sıra olmasın gözeleceği hükümlü Parti yüzüne konulmuş ve bu büyük hükümü uygulamada dikkate alınmıştır. 1975'ten bu yana Parti'de işçi üye sayısının artışı, oranının yükseldiğini sevinçle izliyoruz. Bu gelişme sürdürülmelidir. Ama işçi sınıfı dışındaki katmanlar içinde, emeçli kitleler, aydınlar ve gençlik kesimleri içinde örgütlenmek de Partinin limal edilmez görevidir. İşçilere önem ve ağırlık verirken "uvryerizim" denilen saptmaya da düşmemek gerekir.

İşçi sınıfımız yüz yıl aşkın ekonomik mücadele ve yarıym yüzyıl aşkın politik mücadele tarihi vardır. Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfımızın bu tarihsel politik mücadelesinin günümüz koşullarında, bilimsel sosyalist ilkelere uygun ve bilimsel sosyalizmi kılavuz edinmiş örgütlenmiş biçimidir. Partimiz "bir işçi sınıfı partisi" değil, doğrudan işçi sınıfımızın partisidir.

İşçi sınıfımızın tarihsel obannın onur ve sorumluluğunu taşıyan Partimiz emperyalizme ve faşizme karşı, işçi sınıfı ve partisi düşmanlarına karşı amansız mücadelesini sürdürmektedir, sürdürülecektir. Hedef, işçi sınıfının, müttefik emeçli kitlelerle birlikte iktidardır. Hedef, işçi sınıfının, emeçli kitleleri iktidar için hazırlamak, örgütlemek, politik mücadele-yi sokmaktır. Hedef, emperyalizme, faşizme karşı kitlelerin ve tüm ilerici, demokratik, yurtsever güçlerin en geniş ilkel birliğinde işçi sınıfı önderliğinde gerçekleştirilirdir.

Yaşan işçi sınıfımız. Yaşan Partimiz!

EKONOMİK BUNALIMIN FATURASINI EMEKÇİ HALKA ÖDEME YOLUNDA MALİ KURULUŞLARIN BAŞLATTIĞI GİRİŞİMLER İŞÇİ SINIFININ TEK TEK İŞYERLERİNDEKİ MÜCADELESİNİ DAĞITMA ÇABALARIYLA SÜRDÜRÜLÜYOR. İZMİR KENT LASTİK FABRİKASINDA 170 İŞÇİNİN TAZMİNATSIZ İŞTEN ÇIKARILMASINDAN SONRA TUR YAĞ FABRİKASINDA, ANDAŞ SANAYİ ÜRÜNLERİ DAĞITIM'DA, MOSAN İNŞAAT ŞİRKETİNDE VE AKTOP KİREMIT TUĞLA FABRİKASINDAKİ TENSİKATLAR DA YENİ PLANLARA İŞARET EDİYOR.

Giresun SEKA Aksu'da Sarı sendikacılığa karşı güçlü muhalefet

Önceki hafta cumartesi günü Giresun'da Seka Aksu Fabrikası işçilerinin üyesi bulunduğu Selülöz-İş Şube Kongresi yapıldı. Kongre öncesi yönetime talip olan dört grup vardı. Birisi, fabrikada çalışan ve Türkiye İşçi Partilerinin öncülüğündeki İşçilerin Birliği Grubu ve kişi adlarıyla ortaya çıkan ve kişisel çıkarlarını hesaplayan diğer üç grup.

İşçilerin Birliği Grubu ilkeliliği getiriyordu kongreye. İşçilerin sendikada demokrasiyi hayata geçireceklerini, işçilerin yönetimde söz ve karar sahibi olmasa gerektiğini, eğitim ve işçi sağlığının, iş güvenliğinin yönetmeliklerde kalmaması, yapılması gerektiğini; kısaca sınıf ve kitle sendikacılığından en anlamlılarına anlatıyorlardı.

Fakat süreli olarak demokrasinin ayrılmaz bir parçası olarak, özgürlükten söz edenler, kongre yaklaşırken korkmaya ve karşı çıkmaya başladılar. Bu arada diğer grupların mimarları işi sıkı tutarak hemen her yerde yaptıkları bir provokasyona, yalana, kişi karalamaya başvurdular. Sendikayı yıpratmaktan geri kalmayarak suyu bulandırmaya çalıştılar. Sendikadan DSK'ye bağlanacağını çevreye yayıp işçileri öcünden korkutur gibi korkutmaya çalıştılar.

Seçime birkaç gün kala, kendilerini "devrimci" diyen birkaç kişi kolları avayıp, İşçilerin Birliği Grubunu karalamak ve kongreyi kazanmalarını engellemek için fabrika yakınındaki duvarlara sözde "devrimci" sloganlar yazdılar. Sloganların altına imza atmıyıp bunu başka gruplara mal etmeye çalıştılar. İsimlerini gizleyerek bir de dernek kurdular. Bazı işçileri derneğe üye yaparak güç gösterisi yapmayı denediler. Seçim öncesi yapılan bu hasas denge hesapları da yetmemiş olacak ki, faşistlerin de bulunduğu gruplarla anlaşma görüşmeleri yaptılar, ama oradan da red cevabı aldılar. Daha sonra İşçilerin Birliği Grubuna gelecek, şartlı olarak kendilerine iki yönetim kurulu üyeliği ve Genel Merkez delege listesinden en az 15 isimlik yer istedikler. İşçilerin Birliği'nin de red cevabını alınca bu grubu provoke etmek ve seçirmemek için, CHP ve MHP'lerden oluşan grubun mimarları tarafından harekete geçirildiler. Dericilik adına tüm provokasyonları yaptılar.

İşçilerin Birliği, seçime ö-

recek grup listesini bütün bu değerlendirmelerin ışığında hazırlamıştı. Kitle sendikacılığı anlayışından hareket edildiği için AP'li, MSP'li işçiler de listede yer alıyordu.

"Terleme" adına hareket eden bölücü fraksiyonun "antikomünizm" yaptığını da tani olundu. İşçilerin Birliği Grubunda olan ve Yönetim Kurulu listesinde aday olan MSP'li bir işçiyi "onlar komünist, onlar TİP'li, sen onlarla nasıl aynı listede bulunursun?" dediler. MSP'li işçinin cevabı işeşöyle oldu: "En namuslu, en dürüst ve bu işi en iyi yapabilen onlardı; onun için onlarla beraberim". Bu cevap onların sözümona "ilericilik, sosyalistlik ve sendikacılığın" indirilen en çarpıcı şamarı oldu.

İş burda da kalmadı. Bölücü grubun ilericilik adına yaptığı provokasyonun son halkası seçim günü tamamlandı. Kongre başlıyor, divan seçildikten sonra çalışma raporu okundu. İşçilerin Birliği Grubunun sözcüsü, sınıf sendikacılığına, uzlaşmacı sarı sendikacılığa anlattı. Sendikamız içinde dönen dolapları, Yönetim Kurulunda olup 3,5 yıldır Aksu Şubesine hiç uğramayan 9 kişinin isimlerini açıkladı. Bu kişilerin neden Aksu'ya geldiklerini, sendikacılık adına hareketi bölp parçalamak için şimdiki burada olduklarını, Amerika'da sarı sendikacılık konusunda eğitim görmüş bir kişinin şu anda Selülöz-İş Sendikasında en üst yerlerde olduğunu belirtti.

Konuşma sürerken "ilerleme" adına hazırlanan bildiriyi dağıtılan CHP üyesi olmasa da dikkatli çekti. Bu CHP üyesi söz alarak diğarda yazılıp eline tutuşturulan metni okudu. Metin ne sendikacılıktan ne seçimden söz ediyordu.

Tüm bu oyunlar İşçilerin Birliği Grubunun seçimi kaybetmesine belki neden oldu. Fakat işçi sınıfının çıkarlarını, sendikal mücadelesinin, tüm engelleme, baskı, yalan ve karalamalarla durdurulmaması için, uzlaşmacı Seka Aksu'da sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinin hayata geçirilmesi için başlayan muhalefet de bilincel bir şekilde yükselcek ve her türlü işçi sınıfı düşmanlığının karşısına bir duvar gibi çıkacaktır. Sarı sendikacılık iflas bayrağını çekecek ve yerini Aksu'da sınıf ve kitle sendikacılığına bırakacaktır.

AHMET ÜNAL

Türkiye'de çeşitli sanayi işletmelerinde, iş darlığı, döviz transferlerinin yapılamayışı, ham madde yokluğu vb. çeşitli gerekçelerle toplu işçi çıkarımları giderek yoğunlaşıyor.

Daha çok sömürmek, sömürlerini durmadan arttırmak çabasında olan büyük sermayedarlar geçen yıl MESS grevlerinde kendilerine dayatılan çalışma garantisi önerisini reddettikten sonra toplu işçi çıkarımlarını özellikle dayanıklı tüketim mallarının yapıldığı işyerlerinde uygulamaya koydular ve giderek yaygınlaştırdılar.

Geçen yıl Bursa'daki otomobil fabrikalarında ve yan sanayi işyerlerinde uygulamaya başlanan tensikatlardan, İzmir BMC otomotiv sanayisinde, Turgutlu'daki Kiremit fabrikalarında sürmesi, geçğimiz günlerde Turyağ'da, Aktopta adı akla gelmeyen birçok işyerinde doruk noktasına varması, iş darlığı, ham madde yokluğu gibi gerekçelere "tutunmuş" gerekçelerin daha eklenmesi Türkiye'de kapitalizmin çelişkilerinin giderek derinleştiğini kanıtıyor.

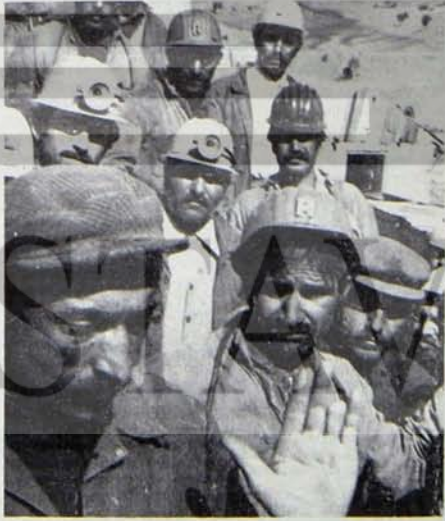
Toplu işçi çıkarımlarında sanayi burjuvazisi görmüşü milyonlarca lirayı gözden çıkarmış oluyor. Ama hesaplar başka. İşçilerin kdemeleri arttırdığı ücretleri de artıyor. Oysa uzmanlık istemeyen birçok iş yeni, kalifiye olmayan işçilerle de yapılabiliyor. Kıdem tazminatları ve ücretleri yüksek işçilerin toplu çıkarılması yapıldıktan sonra, yeni işçiler asgari ücretle işe alınacaklarından, maliyetler içinde işçi ücretlerinin oranı böylece daha da düşürülmüş oluyor.

BİR ÖRNEK:
İZMİR
KENT LASTİK FABRİKASI

HEFEDİ:
İLERİCİ
SENDİKAL HAREKET

Böylelikle, maliyetleri ancak

Burjuvazi hangi gerekçeyi öne

Bunalımın faturasını, emekçi halka ödetme girişimleri sendikal harekete hedef alıyor.

İlerici sendikal harekete karşı yeni tertipler gündemde

Toplu işten çıkarmaların yoğunlaşması bekleniyor.

Yüzde 10 oranında etkileyen işçi ücretlerinin bu etkisi daha da azaltılarak, tensikatlar sık sık yenilenecek işçi kıdem tazminatları fiilen işleme hale getiriliyor. Bazı işyerlerinde ise, işlerine son verilen işçilere kıdem tazminatlarının bir defada ödenmesi yasal zorunluluk olduğu halde, taksitle bağlanarak, tensikatların burjuvazi üzerindeki etkisi daha da azaltılmaya çalışılıyor. Bunun en son örneği İzmir Kent Lastik Fabrikasında işten çıkarılan 170'in üzerinde işçiyi kıdem tazminatlarının ödenişinde görüldü.

İşten ayrılan ya da sudan gerekçelerle topluca işlerine son verilen binlerce işçinin, 3 milyona varan işsiz bulunduğu Türkiye'de, yeniden iş bulabilmeleri başlıbaşına bir sorun oluyor. Bu labilseler bile, emeklerini çok düşük ücretle satmaları kaçınılmaz. Kıdem tazminatları yüksek olan işçilerin alacakları para ile kendilerinin bir iş kurabilmeleri de bir düştür.

Kapitalist gelişmenin sonucunda her yıl Türkiye'de binlerce, onbinlerce küçük esnaf ve zanaatkar tekeli büyük sermayedarlar karşısında rekabete dayanamayarak iflas ederken, kıdem tazminatlarını küçük bir işe yatırıp "kendi işinin patronu" olmayı düşlemek, büyük burjuvazinin, tekelinin oyununa gelmekten başka birşey değildir.

YASA DEĞİŞİKLİĞİ HAZIRLIKLARI

CHP'nin hükümet olmadan önce işçi ve emekçilere verdiği sözleri bir yana bırakarak, büyük burjuvazinin istemlerini yerine getirme çabası 1475 sayılı İş Yasası ile 275 sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasası'nın bazı maddelerinde önemli değişiklikler yapılmayı amaçlayan yasa tasarıları üzerindeki çalışmalarla sürdürülmesi bu varsayımı güçlendiriyor.

Yine, büyük sermayenin has partisi AP'nin Büyük Kongresi'ne kabul ettiği program değişikliği ile "işçilerin grev ve sendika haklarının kısıtlanmasını" istemesi işçi kıyımlarının artacağına somut göstergelerinden biri. Büyük Kongre ile MHP'nin yerini alması için AP, önümüzdeki günlerde "sine-millette" dönme tehditleri ile hükümeti daha da sağa çekme çabalarını etkinleştirilecek. Böylece, hükümetin burjuvaziyi daha çok ödün vermesi sağlanacak.

"Sınıf ve kitle sendikacılığını ilke edinmiş" DSK'nın büyük burjuvazinin parlamentodaki temsilcileri ile yapacağı yasa değişikliklerine karşı işçi sınıfının haklarından en küçük ödün verilmemesi için daha etkin mücadeleli gündeme getirmesi zorunlu oluyor.

Sadece DSK'nın değil, burjuvazinin bu saldırılarına karşı tüm demokratik güçlerin, anti-faşist, anti-empyeryalist mücadelede eylem birliğine girmeleri, parlamento dışı mücadele bayrağını yükseltmeleri güncel bir görevdir.

Şah son kozunu oynuyor

İran'da Şah'ın faşist diktatörlüğü son kozunu oynuyor. Kan üzerine kurulu diktatörlük, ayaklanan halk kitlelerini sokaklarda kurşuna diyor. Halkı sidirebilmek, ömrünü biraz daha uzatabilmek için yeni oyunlar oynuyor. Bir oyun tutmayınca diğerini deniyor. Ancak demokratik halk muhalefeti, dinci kanadıdan bilimsel sosyalistlere kadar, oyunların tümünü bozdu. Şah'ın İmami başkanlığındaki hükümeti de direniş engelleyemedi. Artık tek çare kalmıştı: Yönetimi doğrudan doğruya orduya devretmek. Çok geçmeden de, İmami hükümeti istifa etti ve Genelkurmay Başkanı General Gulam Rıza Azharlı başbakan oldu. Böylece 1953'den beri ilk kez bir askerî hükümet kuruluyordu.

Askerî hükümet ilk iş olarak, parlamentoyu feshedeceğini ve iktidar partisi Rastakis dışındaki partilerin kapatılacağını açıkladı. Sıkıyönetim Komutanlığı da, üç kişiden fazlasının bir araya gelmesinin yasaklandığını belirttikten sonra, silahlı birliklerin izinsiz gösteri ve yürüyüşleri derhal dağıtacağı duyurusunu yaptı.

Ordunun yönetimi ele alması ve halk üzerindeki baskılarını arttıracaklarını açıkça belirtmesi halkın büyük gösterileriyle cevaplandı. Bugün artık her gün kaç kişinin öldüğünü belirlemek olanaksız. Bilinen, hükümetin açıkladığı rakamların çok üstünde can kaybı olduğu. Ne var ki, herşeye rağmen gösteri-

lerin, çatışmaların önü alınamıyor. Ülkenin her yanına yayılan grevler, İran ekonomisini felce uğrattı. İran bir aydır petrol ihrac edemiyor.

Çok kısa süre içinde görüldü ki, ordunun yönetimi ele alması da halkın anti-faşist direnişini önleyemeyecek. ABD, İngiltere ve Federal Alman emperyalizminin, kendi ülkelerinin anti-faşist kamuoyunun duygularını da ayaklar altına alarak yaptıkları açık destek bile Şah diktatörlüğünü kurtarmaya yetmiyor. Bu koşullarda, Şah'ın çekilmesi ve ordunun bütün yetkileri ele alması yakın gelecekte beklenilecek bir gelişme olabilir.

Emperyalizmin bölgedeki ilericisi ve sosyalist ülkelere karşı tehdit üslubunda İran'da, halkın gösterdiği büyük direniş Şah'ı devirene, demokrasiyle getirene, dek sürecektir. Feodal ilişkilerin yaralaranarak halkın birliğini bozma gayretlerinin ya da son çare olarak faşist zulümün uç noktalarına kadar zorlama çabalarının artık çare olmadığını görüyoruz.

Bağdat Zirvesi

ARAP BİRLİĞİ YOLUNDA OLUMLU BİR ADIM

Orta-Doğu sorunu sıcaklığını koruyor. Sorunun güncelliğini sürdürmesi Camp David çerçeve anlaşmalarından sonra ortaya çıkan yeni gelişmelerle ilgili. Bir yandan içli ihanet zirvesinde sağlanan uzlaşmadan sonra Mısır ve İsrail arasında başlatılan ve sürdürülen Washington görüşmeleri, diğer yandan bu gelişmelerin Arap ülkeleri arasında yaratdığı tepkiler var. Uzlaşma erdesinde sınırlı da olsa Lübnan toprakları üzerinde çıkan silahlı çatışmalar bu tepkilerin olumsuz taraflarını oluşturuyor. Bunun yanında FKÖ, Ç. Yemen, Suriye, Ceza-yir ve Libya'nın oluşturduğu Kararlılık Cephesi girişimi ve bu girişimin giderek tüm Arap ülkelerini kapsayacak biçimde bir Arap zirvesine dönüştürülmesi maddiyonun olumlu yitirini oluşturuyor. Bu olumluluğu artıran ve destekleyen diğer bir gelişme de Arap davasının başını çekecek güçte olan ve uzun süredir diyalog kopukluğu içinde olan Irak ve Suriye'nin yakınlaşmaları olgusudur.

Ekim ayı başlarında, Lübnan'da faşist Falanjlardan, imzalanan çerçeve anlaşmalarından güç alarak başlatılan silahlı çatışmalar, anlaşmalarla beraber Filistin halkına karşı başlatılan saldırının bir parçası oluşturuyor. Bu, bir anlamda emperyalizm tarafından verilen sinyali kapıp bu çabanın gerçekleştirilmesi yolunda kendi misyonunu yerine getirmek olarak değerlendirilebilir. Bu türden bir girişimin esas hedefi Lübnan'da Filistinlileri sürekli baskı altında tutarak, faşist Falanjlardan oluştuğuna karşı tampon bölge kurmaktır. Fakat bu girişim, Suriye'nin müdahalesiyle boşa çıkarmış, Suriye birliklerinin müdahale sonucunda ele geçirildikleri yerlere FKÖ birlikleri yerleştirilmiştir.

Aynı günlerde, Kararlılık Cephesine katılmayan Irak'ın Arap Zirvesinin toplanması önerisi var. Camp David anlaşmalarına yal-nızca karşı çıkmakla yetinen ve görülecekti tepki doğrudusunda sınırlı adımlar atılmaktan çekinen

İZAK GALİMİDİ

Irak'ın bu türden bir çıkış yapması için.

Yine aynı günlerde, bu girişimlerle çakışan diğer bir olay Mısır-İsrail arasında başlatılan Washington görüşmeleri. Bu görüşmeler başlar ve görüşmeler boyunca iki ülkenin konularını incelemektedir. Gerçi

Enver Sedat ülkesinde barış kahrmanı ilan edilmiş, Nobel barış ödülüne layık görülmüş olsa bile bu, ülke içinde ekonomik sıkıntılar örtmeye yetmemekte ve Mısır halkının İsrail ile yapılacak bir barış anlaşmasına karşı durmasını engellemektedir. Gerçi Sedat'ın dediği gibi "evlatlarımız artık ölmeye gıtmeyecektir" ama buna rağmen, bu türden barış girişimlerinin bölgede uzun vadeli bir barışı sağlayacağına Mısır halkı ikna olmuş değildir. Var olan bölge bir huzursuzluğun en açık kanıtı ordu içinde yapılan düzenlemeler ve görevler almalarıdır. Ordu, Sedat'ın korkusu olmaksızın çıkarılıp halkın öcüsü konumuna getirilmektedir. Çünkü emperyalizme iyide iyiyi bağlanmış olan Mısır rejimi dönüşü olmayan bir yola girmiştir ve İsrail, İsrail parasının ülke içinde döviz olarak kabul edilmiş gibi tavizler vermeye bile hazırdır.

Diğer yandan, Begin için Camp David anlaşmaları büyük bir sorun yaratmıştır. Anlaşmalar parlamentodan kolaylıkla geçmiş, bununla da kalmayarak işgal altındaki topraklarda yeni yerleşim bölgeleri kurulmasına gidilmiştir. İşte bundan dolayı görüşmeler çıkmaza girmiş ve ancak liderler düzeyinde çözülebilecek sorunlar yaratmıştır. Sorunlar ne olsun olsa esas önemli nokta, yani Filistin sorunu, yine kasti olarak gözardı edilmiştir. Pürüzler ne düzeyde olsun olsun bunların çözümünün faturası yine Filistinlilere ödetilmeye çalışılmaktadır. Tabii yapılabilsen. Yapılabilsen diyorum, çünkü bugüne kadar rastlanmayan bir çanlılık Arap ülkeleri-

nin toplanması ve Arap davasına uygun bir biçimde bir araya gelebilmeleri için tüm olanaklar mevcuttur. Irak'ın başkenti Bağdat'ta toplanan Arap zirvesi bu dayanışmanın bir göstergesi. Kalıcı olması koşullu. Çünkü zirve sonunda alınan olumlu kararlara rağmen, zirvenin hazırlık çalışmaları sırasındaki girişimler ve zirveye katılan ülkeler incelendiğinde bu koşulun gerekliliği ortaya çıkıyor.

İlk olarak, anlaşmaların hemen erdesinde FKÖ ve dört Arap devletinin oluşturdukları Kararlılık Cephesi'nin genişletilerek bir zirveye dönüştürülmesi olumlu bir girişimdir. Ancak dikkate değerlendirilmesi gerekiyor. Bağdat zirvesinin toplanması önerisini yapan ülke, Irak. Aslında Irak böyle bir öneriyi yapacak zorunda kalmıştır. Kararlılık Cephesi'nin başını Suriye'nin çekmesi, aynı partinin (Baas) iki ayrı kolu tarafından yönetilen Suriye ve Irak'ın eskiden beri süregelen çekişmeleri, Irak'ın Mısır'ın boş bıraktığı Arap topluluğunun liderliğini Suriye'ye kapılmak istemesi, böyle bir önerinin yapılmasına neden olabilir. Ülke içinde ilericiler hareketlere karşı uyguladığı baskılar ve Camp David anlaşmalarına karşı gösterdiği pasif tepkiler, olumsuzlukları teşkil etmekle birlikte bu öneriyi olumlu yaklaşımın yaralaran olacaktır.

Nitekim Suriye Devlet Başkanı Hafız Esat'ın bu olanağı değerlendirerek Irak'a yaptığı ziyaret böyle bir değerlendirmenin ürünüdür. Sovyetler Birliği ve sosyalist sisteme ilişkilerini düzenleyen Suriye'nin Arap dayanışmasını yeniden kurmak ve geliştirmek yolunda kısa bir süre için yoğunlaştığı çabaları Irak'la kopuk olan ilişkilerin yeniden kurulması yönünde de yoğunlaştırılmış Arap davası açısından olumlu bir adımdır. 15 yıldır ilk kez devletin böyle bir diyalogun kurulmasını desteklediği çalışmalarda İsrail'e karşı geliştirilecek ortak çabalar üzerinde durulmuş ve

ilişkilerin sürdürülmesi doğrultusunda somut adımlar atılmıştır. İki devlet başkanı her konuda anlaşmaya varmışlar, bunun sonucunda Ulusal Ortak Eylem Yasası imzalanmış ve bunu yürütecek bir Ortak Siyasal Yüksek Komitenin kurulması kararlaştırılmıştır. Bu belge Arap birliğinin ve kararlılığının yeniden etkin bir biçimde kurulmasını somut ifadesidir. Irak'ın tutarlı bir çizgide tutulması ve giderek Kararlılık Cephesine katılmasının sağlanması gerek Suriye, gerekse Irak'ın ve giderek tüm Arap ülkelerinin ortak çıkarlarına uygundur. Bu yolda Zirvenin Bağdat'ta gerçekleştirilmesi Irak'ı bağlayıcı bir niteliktedir.

Daha önce de belirtildiği gibi, tüm Arap ülkelerini kapsayan bir zirvenin yapılması olumludur. Ancak böyle bir girişimin sonucunda emperyalizme ve ihanet zirvesine gösterilecek tepkinin sulandırılması, yumuşatılması tehlikesi de mevcuttur. Çünkü zirveye ilericiler Arap ülkelerinin yanında ilimli ülkeler ve emperyalizme göbetken bağlı ülkeler de katılmaktadır. Bunların hemen hemen tümü Camp David anlaşmalarına karşı çıkmakla beraber Arap birliğinin eyleme dönüştürülmesi konusunda kararsız ve çekimser kalmayı yeğlemektedirler.

Bunun nedenleri açıktır. Bir kere Arap devletleri ilericiler FKÖ'den rahatsızlık duymaktadırlar. Böyle bir hareketin kendi ülkeleri içinde su veya bu ölçüde yansımadan çekinmektedirler. Bundan dolaylı olarak yalnızca kendi ülke çıkarları açısından değerlendirilecek tehlikesi her zaman mevcuttur. Bağdat zirvesinin toplanmasından önce gündeme olan konuların en önemlisi Mısır'ın Arap birliğinden atılması ve Arap Birliği merkezini Kahire'den başka bir yere nakletilmesiydi. Mısır'ın Birlik'ten atılmasının gerekçeleri hazır ve iki yönüydü. Birincisi Mısır İsrail ile ikili olarak aynı masaya oturarak birlik tüzüğüne aykırı hareket etmişti. İkinci yönü ise politik gerekçeydi. Böyle bir tavır için girnekte Mısır Amerika'ya yanasarak Birliği gözardı etmiş ve gözden düşürmüştü. Bu, Arap Birliğinde zedeleyici bir davranıştı. Sedat'ın tüm bu davranışları gözler önündeyken, onunla görüşmek üzere Kahire'

ye bir heyet göndermek ve Sedat'ı Camp David anlaşmalarını reddetmek ve Zirveye katılmak konusunda ikna etmek amaçlı bir girişimdir.

Nitekim Sedat gönderilen heyetlerle görüşmek bile istemedi. Kuşkusuz bu, ilimli Arap ülkelerinin girişimiydi ve Zirve sonunda Mısır'a karşı alınacak sert kararların yumuşatılması ve giderek engellenmesi tehlikesini getirecekti. Böyle de oldu. Zirve sonunda Mısır yalnızca kınanmasıyla yetinilmesi ve Birlik Merkezini Kahire'den başka bir yere sadece geçici olarak alınması bunun açık kanıtı. Ürdün ve S. Arabistan gibi emperyalizme ve özellikle Mısır ile yakın ekonomiyi ve politik ilişkiler içinde olan ülkelerin kendiliğinden ve Arap topluluğundan gelecek muhalefetten çekinerek katılmak zorunda kaldıkları zirveden istedikleri sonucu elde ettilerki söylenebilir. Bunun yanında Filistin sorunuyla ilgili olarak zirvenin aldığı kararlar olumludur. Bunlar arasında İsrail-Arap çatışmasının temel sorunu Filistin sorununun oluşturduğu, çözümlü için gerekli şartlar ve askeri desteğin Arap ülkeleri tarafından sağlanması gerektiği, sorunun çözümünde FKÖ'nün başı çekmesi gerektiği ve her yıl bir Arap zirve toplanmasını özenlenmesi var. Kuşkusuz Zirvenin en olumlu yanı Suriye-Irak yakınlaşmasının yeniden sağlanmasıdır.

Sonuçlar birtakım olumsuzluklara beraber yine de genel olarak olumludur. Ama bunların alınmış kararlar olarak kalmayıp eyleme dönüştürülmesi koşullu. TİP Genel Başkanı Behke Bozran'ın belirttiği gibi "Orta-Doğu'da İsrail'in saldırınlığını ve genişlemesini geriletken adlı bir başlığında edilmesine ve Filistin halkının ulusal devletine kavuşmasına dünya sosyalist ve ilerici güçleri ancak yardımcı olabilirler. Bu sorunları FKÖ'nün ve Arap devletlerinin adına ve yerine çözemeyiz. İşte öncelikle FKÖ'ye ve Arap devletlerine düşüyor." Geçmiş dönemler, hele hele sıcağın sıcak yaş dönemleri incelendiğinde daha canlı ve hareketli ortamlarda bile Arap topluluğunun birçok girişimlerinin sonuçsuz kaldığı düşünülürse, Arap ülkeleri "bu işi" kotarabilirler mi sorusunu sormak kaçınılmaz olur.

Pravda:

В объективе—Турция

"Objektifte Türkiye"

SBKP Merkez Komitesi organı Pravda'nın 29 Ekim tarihli sayısında Türkiye üzerine kısa bir yazı yayımlandı. Türkiye'den çeşitli görüntülerin yer aldığı yazı gazete'de "Objektifte Türkiye" başlığıyla yer aldı. Türkiye İşçi Partisi tarafından bu yıl 22 Nisan'da Ankara'da düzenlenen "NATO'ya Hayır" mitinginin de bir fotoğrafı sergilediği yazıda Türkiye ile SSCB arasındaki ilişkilere değinildi.

"Türkiye halkı tarihinin önemli bir gününü, Cumhuriyet'in ilanının ellibesinci yıldönümünü kutuyor" cümlesiyle başlayan yazıda daha sonra şöyle dendi: "Türkiye kamuoyu Sovyetler Birliği'yle iyi komşuluk ilişkilerinin sağlanmasını büyük önem veriyor."

Sovyetler Birliği'nin yardımıyla Iskenderun'da kurulan Metalurji Kombinasi'nin (Demir-Çelik tesislerinin) de bir fotoğrafının yer aldığı yazıda, "NATO'ya Hayır" mitingine ilişkin fotoğrafın da Yürüyüş dergisinden alındığı belirtildi.

61 yıl sonra

"SSCB VE TÜRKİYE ARASINDA DOSTLUK VE KARŞILIKLI GÜVEN YOLUNDA"

SSCB BASIN ATAŞESİ KULİK, YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA BİR BASIN TOPLANTISI DÜZENLEDİ

"Bir süre önce de SSCB Dış Ticaret Bakan Yardımcısı Grişin'in başbakanlığında bir ticaret heyeti Türkiye'de bulundu. Bu sürede yapılan olumlu görüşmeler sonucunda Sovyetler Birliği - Türkiye ilişkileri tarihinde ilk uzun süreli üç yıllık ticaret anlaşması hazırlanarak, parafe edildi. Yakın zamanda imzalanması beklenen bu anlaşma, ticaret hacminin 3-5 mli artmasını öngörüyor."

Moakova'da Ekim ayında yapılan ve Başbakan Yardımcısı Hikmet Çetin'in katıldığı Sovyet-Türkiye Karma Ekonomik İşbirliği Komisyonu'nun 3. dönem toplantısında imzalanan protokolün, 20'den fazla sanayi tesisinin yapımında işbirliğinin öngörüldüğü belirlen Kulik, konuşmasına şu sözlerle tamamladı: "Bu cümleden Iskenderun Demir Çelik Tesisleri geliştirilecek

kapasitesi altı milyon tona, Seydigher alüminyum tesisinin kapasitesi iki mli'ne, Alağa petrol rafinerisinin kapasitesi beş milyon tondan on milyon tona çıkarılacak, Çan ve Orhanlı elektrik santrallerinin, Bandırma'da asit sülfirik fabrikasının, Çan, Orhanlı, Tınaz ve Hasan Çelebi demir filizi yataklarının işlenmesinde işbirliği yapacağı. Bunun dışında Türkiye'de Sovyetler Birliği'nin yardımıyla bir atom hidroelektrik santrali, prefabrik konut parçaları fabrikası ve diğer tesislerin etüd edilmekte olduğu de anlaşmaya varılmıştır."

"Bu doğrultularda işbirliğimizin gelişmesi Sovyetler Birliği'yle Türkiye arasında dostluk ve karşılıklı güven havasının daha sağlamlaşmasına ve dolayısıyla Helsinki anlaşmalarının tümüyle gerçekleştirilmesine yardım edecektir."

Sovyet emekçileri 61. yılı da ülkenin bütün hoşelerinde coşkuyla kutladılar.

"SSCB'DE BU YILIN 9 AYLIK PLAN SONUÇLARI AÇIKLANDI"

Son zamanlarda Batı'da SSCB'yi bekleyen ekonomik kriz ve SSCB'nin güçlüklerine ilişkin yeni ve sözde orijinal görüşler öne sürülüyor.

SSCB Merkez İstatistik Müdürlüğü'nün, SSCB sanayinin 1978 yılına ait dokuz aylık (Ocak-Eylül) devlet planının gerçekleştirilme sonuçlarına ilişkin yayınladığı bir bildiri bu görüşlerin temelsizliğini ortaya koydu.

Bildiride yer alan rakamlara göre, 1978 yılının dokuz ayı içerisinde, SSCB'de 1972 yılında üretilen elektrik enerjisinden daha fazla, 876 milyar KW-saat elektrik enerjisi üretilmiştir. Karşılaştırma için önce olarak alınan FAC, Fransa ve Büyük Britanya'da 1977 yılının on iki ayında üretilen toplam elektrik enerjisinin 828 milyar KW-saat olduğunu da bu anda belirtir.

Yine Ocak-Eylül ayları arasındaki dönemde SSCB'de 1977 yılı boyunca ABD'de çıkarılan petrolden 16 milyon ton daha fazla, 424 milyon

ton petrol (gaz kondensatı dahil) çıkarıldı. SSCB'deki dokuz aylık gaz çıkarımı 273 milyar m³ (1974 yılının on iki ayında çıkarıldan daha fazla), kömür çıkarımı ise 540 milyon ton idi (1977 yılında bütün Avrupa Ekonomik Topluluğu ülkeleri 358 milyon ton kömür çıkardı).

Ekonomistlerin "terici kolları" olarak tanımladıkları sanayi kolları, önceki yıllarda olduğu gibi 1978 yılında da hızlı tempolarla gelişiyor. Ağırlık ve otomasyon araçları üretimi yüzde 13, bilgisayar teçhizatı üretimi % 21 oranında arttı. Doğrudan doğruya tarım için çıkarılan endüstri kollarının üretimi de hızlı tempolarla artıyor. Örneğin tarım makineleri yapımı yüzde 6, tahıl toplama kombinasyonu % 7, hayvanlık ve yem üretimi için makineteleştirme araçları yapımı % 9 oranında arttı.

Bütün bunların yanı sıra, istatistik servisi bildirisinde, ulusal ekonominin sözü edilen dönemdeki gelişmesinde

eksiklikler bulunduğu kaydediliyor. Genel olarak olumlu sonuçlara rağmen, bazı işletmelerin, ürün üretimine, emek verimliliğinin artırılmasına ilişkin plan görevlerini yerine getiremedikleri görüldü. Örneğin ağır metal haddesi, çimento, yük vagonu gibi bazı ürünlerin üretiminde plan hedefleri tam olarak gerçekleştirilmedi.

Son olarak, istatistik servisinin bildirisinde işsizlik ve enflasyon gibi olayların söz edilmediğine de dikkat çekilmeli. Söz edilmeyen, çünkü bu tür olaylar Sovyet toplumunun yaşamından çoktan çıktı. SSCB'de daha 1930 yılında işsizlik sorunu çözüldü. Bugün ülkenin birçok bölgesinde işsizlik sorunu çekiliyor. İşyeri sayısı, çalışabilir insan sayısından daha fazla.

Ve nüfus artışının şiddetle azaldığı çetin savaş yıllarında doğanların çocukları içinde bulunduğumuz yıllarda üretme hatlıyama başladı.

İşçileri yetersizliği sorununa, 1980 yılında daha da keskinleşeceğini şimdiden görmek mümkün. Buna önceden hazırlanan SSCB'yi tek ekonomistler, bilimsel-teknik ilerleme kazanımlarının üretimde etkinliğinin sağlanabilmesi için emek verimliliğinin artırılmasını bir önem veriyorlar. İstatistik servisinin bildirisine göre, geçen dokuz ay içerisinde in işi dünaya standatları üzerinde bulunan bir binden fazla yeni sanayi ünitesi belirlendi ve üretime başlandı. 1978 yılının ilk dokuz ayına ilişkin olarak hazırlanan bildiri, SSCB'de 10. Beş Yıllık Planın açılacağı bugünden itibaren. Sosyalist ekonominin itikarlı gelişimi bunu gerçekleştirerek yetenektedir.

SABAN ERİK

Çin Komünist Partisi yönetimi, 1960'larda, sosyalist ideolojiji en sağlam şekilde yönetiminin yolları üzerinde, Sovyetler Birliği ile bazı tartışmalara girdi. Bu vesileyle, ortala, Marksizm-Leninizm, proleter enternasyonalizmi sosyalist ülkeler arasında ilişkiler, kardeş partiler arasında birliği koruma ve güçlendirme konularında dersler vermeye kalktı. Bir takım yanlış değerlendirmelere, sırttan zorlamalara, somut dünya şartlarını hiçe saymalara rağmen başlangıçta bunu biraz biraz "anlayış"la karşılama mümkündür. Çünkü bir bakıma, ÇKP yönetimi kendi ülkesinde devrimi başarıya ulaştırmanın heyecanı henüz daha üzerinden atamamış, şöyle tam durulmamıştı. Bir hareketlerinde bir coşku, bir birçimlik hakimdi. Habire kendini dünyaya göstermek istiyordu. Sonra, bu, öde, sosyalist ideolojiji en sağlam biçimiyle sürdürmek çabası olarak yorumlanabilir. Gerçi bu çaba insanlığın başını ateşe yakabildi ama, oldu. Zira, Çin, sosyalist ideolojiji en sağlam biçimle sürdürmek için, silahsızlanma ve barışı koruma gayretlerinin bir yana idildi, emperyalizme karşı güçlü bir şekilde mücadeleye girişmesini de istiyordu. Ne olursa olsun, isterse bir atom savaşına kopsun, "kağıttan kaplan" sayılan emperyalizmi bir önce verile bir edilmelidir.

Önceleri alttan alta başlayan bu tartışına yavaş yavaş ağırlaşmaya başladı. Derken, devlet meselelerin rengi değişti; iş, diğideydi Sovyetler Birliği'nin kötümüne om karşı düşmanlık tonlarını saçma kampanyasına döndü. Öndan öte, yıllar yıldır, Çin, Sovyetler Birliği'ne kara çıalmak için yapmadığı bılmakadı. Ve, çok hazindir, şimdiki artık o, Çin Komünist Partisi yönetiminin elinde "sosyalist kampın gücüne güç katma, uluslararası proleteryanı devrimi amacına yardım etme" yerine, sosyalist dünyayı arkadan vuran, emperyalizme ele veren bir güç oldu.

SOVYETLER BİRLİĞİNİ "MAKASA ALMA"

Bilindiği gibi, geçenlerde Çin Komünist Partisi Başkanı Hua Kua Feng, Romanya'yı, Yugoslavya'yı, İran'ı gezdi. Tito'yla parlak sokak gösterileri yaptı, Şah'la havay yedi. Ve, gezi süresince, Sovyetler Birliği aleyhine "hegemonyacı" diye dunnadan çınğarak çaldı. Tabii bu durum karşısında Batı basınının etkileri de zil çaldı. Frankfurter Allgemeine gazetesine, bu olayı, "Sovyetler'in savaş sonrasında aldığı en büyük yenilgi" olarak nitelendirdi.

Feng, yakında Almanya, Fransa, İngiltere'ye de gidicek. Gözlemlere göre, oralarından silah istenilene bulunacak.

1966 yılında Türkiye'den Batı Berlin'e bir parlamento heyeti gitmişti. Orada Almanya'nın ikiye bölünmüşlüğü üzerine bir görüşme açılınca, Almanlar, "bu sorunun halii için ne önerirsiniz. Heyet mensuplarından aklı evvel biri hemen atılmıştı: "Hiç görüşünüzü kırımdan Rusya'ya saldırmamız, korkmayın, arkauzda biz varız..." Almanlar, "Öyle ol-

MAOÇULUK YA DA BÜYÜK TARİHİ GERİLEME

maz' demişlerdi. "Öte yanda Çin'inden güne güçlenmektedir onunla Rusya'yı makasa alabilirsek belki bu işi söktürebiliriz." Şimdi Feng Almanya'ya gittiğinde, herhalde Almanlar kendisiyle "Rusya'yı makasa alma" işini görüşürler.

Teoriyi çok seven, Marksizm-Leninizm dillerinden düşmeyen maoçular, nedense, hep teori dışı işler yapıyorlar. Tutulum ki, sosyalist dünyayla Çin arasında bazı çelişkiler doğmuştur. Ama herhalde bu çelişkiler uzlaşmaz çelişkiler değildir. Çünkü sosyalist ülkeler arasında böyle şey olmaz. Onun için arada düşmanlık da doğmaz. Dolayısıyla, Çin, sosyalist aleme katmeden bir tutum içine giremez. Çok çok, "herşeyi en iyi düşünün, en iyi bilen" bir ülke olarak, sosyalist alemi hizaya getirmek, devrimci gidışı doğrultmak için bir takım gayretlere girebilir. Tabii bu gayretleri de en hayırlı bir şekilde yürütmek şartıyla. Öte yandan emperyalist dünyayla Çin arasında bahar rüzgarları esmektedir. Ancak bu rüzgar ne kadar ılık eserse essin, Çin'le, Çin halkı ile o dünya arasında uzlaşmaz bir çelişki vardır. Bu nedenle, kapitalist dünya kendisine ne kadar küçük açarsa açsın, Çin'in buna kapılmaması gerekir. Oysa, maşallah, Çin, emperyalist dünyamın kucağına yuvarlanarak atılıyor. Hem de yavaş NATO, yaşasın "tekelci kapitalist grupların pazarı ele geçirme ve vurgunlar verma amacıyla kurdukları Ortak Pazar" diye naralar atarak. Sovyetler Birliği'nin sözde yanlışlıklarına karşı çıkmak için emperyalizme arka çıkmak mı gerekir? Anlatın beni gelisin.

Ötlen beri sosyalistlerin yeri geldikçe söyledikleri bir söz vardır: "Devrimci harekette doğru adım atmadığımızı anlamak için düşmanlarımızın bize karşı takındıkları tavra bakmak gerekir. Düşmanlarımız bize kızıyor, dış biliyorsa, doğru iş yapıyoruz, bunun aksi ise, yanlış iş yapıyoruz demektir." Sanıyoruz Çin'in Mao da böylelemiştir. Şimdi Çin'in bütün yaptıklarını emperyalist alem şaşkınlığıyla. Şu halde sadece bu durum bile Çin'in gerçekte nasıl bir devrimci tutum içinde olduğunu göstermeye yeter.

YAPILANLARIN SÖYLENENLERE UYMASI

Asıl isterseniz Çin liderlerinin asi kendisi sözlerine göre mihenge vuralım. Şöyle bir sözleri vardır onları: "Komünistlerin özelliklerinden biri de yaptıklarının dediklerine uygun olmalarıdır." (Pekin-Moskova Çatışması, ÇKP Merkez Komitesi'nin 1965'te SBKP MK'ne gönderdiği mektuptan, s. 66)

"Bazı kimseler ortaklık karşı devrimci kalmadığını, her için yoluna girdiğini, artık mişıl mişıl uyuyabileceğimizi söylüyorlar. Ne var ki, işler hiç de öyle değildir. ...Çin'de karşı devrimi bastırma konusunda çocuklarımızı doğru olarak kıymetlendirmek istiyoruz, Macaristan olaylarının yurdumuzdaki etkilerine bakamazız geliriz. ...Macaristan olaylarının kötüluğu ortadadır. Fakat

ÇİN, KENDİ HESABINA BÜYÜK BİR GÜÇ OLMAK İÇİN, SOSYALİST DÜNYA İÇİNDE BOZGUNCULUK YAPAN BİR ÜLKE HALİNE GELMİŞTİR. İNSAN AKLIYLA ALAY EDERCESİNE PUTLAŞTIRILAN MAO'NUN ORTAYA KOYDUĞU HÜNER BUDUR. ÇİN'DE MAOÇULUK SOSYALİZMİN ÜSTÜNE ÇIKMIŞTIR. BU, BÜYÜK BİR TARİHİ GERİLEMEDİR. DOLAYISIYLA, MAOÇULUK, EVRENSELLİĞİ OLAN BİR GÖRÜŞ DEĞİLDİR. SADECE ÇİN HESABINA KOPARILAN BOŞ BİR ŞAMATAÇILIKTIR.

bunun bile ikili bir özelliği olmuştur. Olaylar arasında, yerinde bir yol tutmakla, kötü birşey, iyi birşey haline getirilebilmiştir. Macar devleti şimdi her zaman daha sağlamdır ve sosyalist bloktaki öteki ülkeler de bundan gerekli dersleri almışlardır." (Mao Teori ve Pratik, s. 83, 86, 108)

Macaristan olayında bu tavır takınan Çin, Çekoslovakya olayında Batı dünyasına denk düşen bir tavır takındı. Batıya sorarsanız, "Çekoslovakya'da daha iyi bir komünizmin uygulanması önlendi." Kapitalistlerin daha iyi bir komünizm istemeleri komik değil mi? Çin'e sorarsanız, "Sovyetler Birliği hegemonyasını koruyor." Bu temcit pilavını şimdi-lemize bizim macarlar da büyük salonlarda konuşmaya başladılar.

"Uluslararası komünist hareketi bütünüyle yönetmek ve güçlendirmek, bütün ülkelerin komünist ve işçi partilerinin ortak ve kutsal görevidir. Çin ve Sovyet partileri, tüm sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin bütününe bakımından, öteki partilerden daha büyük bir sorumluluk taşımaktadırlar; ve şüphesiz, sorumlulukları ölçüsünde de daha büyük çaba göstermelidirler." (Pekin - Moskova Çatışması, s. 13)

Şimdi, Çin'in yaptıkları bu dediklerine hiç uyuyor mu?

"Eğer kişi, somut bir sınıf çözümlenmesinden kaçınmaz, rastgele yüzeysel bazı olaylara toklukla subjektif ve temeliz sonuçlar çıkararsa, uluslararası komünist hareketin genel çizgisi hakkında doğru sonuçlara varamaz ve zorunlu olarak Marksizm - Leninizmde başka bir yola kayar." (age, s. 18)

Şimdi, Çin, Marksizm - Leninizmde başka bir yola kayınıp dediği mi?

INTERNASYONALİZM NEDİR?

"Çağdaş dünyadaki çelişmeler konusunda, aşığıdaki yanlış görüşleri reddedilmelidir:

a) Sosyalist kamp ile emper-

yalist kampı arasında çelişmenin sınıf özünü örtbas eden ve bunun, proleterya yönetimi altındaki devletlere tekelci kapitalistlerin dikatörlüğü altındaki devletler arasında bir çelişme olduğunu anlamayan görüş." (s. 24)

Şimdi, Çin, sosyalist kamp ile emperyalist kamp arasındaki çelişmenin sınıf özünü örtbas eden bir tutum içinde değil mi?

"Ezilen uluslar ile emperyalizm arasında çelişme ezilen ulusların devrimi olmadıkça çözülemez." (s. 20)

"Asya, Afrika, Latin Amerika halklarının antiemperyalist mücadeleleri, hiç şüphesiz, sadece bölgesel önemde bir olay değil, fakat dünya proleter devriminin bütün amacı bakımından, dünya ölçüsünde önem taşıyan bir olaydır." (s. 27)

"...Asya, Afrika, Latin Amerika devrimci hareketleri azimle desteklenmelidir. ...Bu, milliyet, renk ve coğrafya engellerini yönetmenin tek etkili yoludur. Bu tek gerçek proleter enternasyonalizmdir." (s. 28)

Bunları böyle söyleyen Çin liderleri, Angola devrimci mücadelesinde eylemleriyle bu söylediklerine taban tabana zıt duruma düşmediler mi?

"Emperyalistler ve gericiiler, sosyalist kampı zayıflatmak, sosyalist ülkelerin bütününe, özellikle Çin ve Sovyetler Birliği'nin bütününe bozmak için, durmadan, binbir yolla sosyalist kamp ülkelerini iç ve dış politikalarına etkiye balmaya çalışıyorlar. Onlar, her zaman ve her yerde, sosyalist ülkelere zarar onları çözetmek için yılmıyorlar." (s. 22)

Acaba emperyalistler, gösterdiği bu uyankılığa rağmen, onu içten çökmek için, bütün güçleriyle Çin yönetimine mi sızdılar?

"Eğer bir hımsa, doğru Marksizm - Leninist yolu ve politikayı izlemese, sosyalist kampın bütününe savunmasız da, tersine, kamp içinde gerimlik ve ayrılık yaratacağına, ya da daha ileri giderek Yugoslav revizyonistlerinin politikalarını uygularsa, sos-

yalist kampı bozmaya çalışsın, ya da kapitalist ülkelerin karşı sosyalist ülkelere saldırılarına yardım ederse, bu takdirde o, bütün uluslararası proleteryanın ve dünya halklarının amaçlarına ihanet ediyor demektir." (s. 24)

KİM SAVAS İSTİYOR?

Şimdi biz, Çin yöneticilerini, dün söyledikleri bu sözlerle bugünkü yaptıklarına bakarak, uluslararası proleterya ve dünya halklarına ihanetle suçlayamaz mıyız?

"Birleşik Devletler emperyalizmi, saldırı ve savaş politikasını bütün dünyada zorla kabul ettirmeye çalışıyor." (s. 25)

Şimdi, Çin yöneticileri, Amerika'nın saldırı ve savaş politikasını sürdürmesi için onun daha çok silahlanması, NATO'yu ayakta tutmasını istiyorlar mı?

"Eğer komünistler, oportünizm yoluna kayarlarsa, soysuzlaşarak burjuva milliyetçilerinin haline gelirler, emperyalistlerin ve gerici burjuvazinin kuşruğuna uğurlar." (s. 41)

Bu sözleri söyleyen Çin yöneticileri şimdi emperyalizmin kuşruğunda sallanıp duruyorlar mı?

"Bazı kişiler, Çin'in de öteki bazı sosyalist ülkelerin savaş çıkarmak ve sosyalizmi devletler arasında ki savaşları yoluyla yapmak istedikleri garip masalları uyduruyorlar. Bu türli masallar emperyalistlerin ve gericiilerin iftiralarından başka birşey değildir." (s. 43)

Şimdi, Çin yöneticileri, bu türli garip masalları Sovyetler Birliği için uyduruyorlar mı?

"Proleterya yönetimi devleti yerine başka nitelikte bir devlet mi kurulmaya çalışılıyor? Eğer hal böyleyse, bu büyük bir tarihi gerileştirir. Yugoslav'daki toplum sisteminin soysuzlaşma acı bir derstir." (s. 60)

Şimdi, Feng'in Yugoslav'daki toplum sisteminin inceleyip

bunun Çin'de uygulama olanaklarını araştırdığını gazeteler yazmadılar mı?

NEREDEN NEREYE?

Söz buraya dayanmışken, Çin'in bu alanda nereden nereye eldiğini anlamak için, onun, evetle Yugoslavya'ya karşı nasıl teş pükümüştü olduğunu iyice hatırlayalım:

"Birleşik Devletler ve onun 'ATO ortaklığı, uzun süredir Tito hizbine dadılık yaparak birkaç milyar dolar harcama buluyorlar." (s. 73)

"Marksizm - Leninizmin arkasına saklanan ve gösterişle sosyalist ülke bayrağını dalgalandıran Tito hizbi, Birleşik Devletler emperyalizmine hizmet ederek uluslararası komünist hareketi ve dünya halklarının devrimci davasını baltalamakta devam edecektir." (s. 73)

Kendi kendisiyle bu kadar çekişkiye düşen bir ülke olur mu?

Çin, bir zamanlar Sovyetler Birliği'nin Arnavutluk'a karşı taahhüs olduğu tavırdan şöyle yandı:

"Kardeş Marksizm - Leninist Arnavutluk Emek Partisi'ne karşı takınılacak tavır ile Marksizm - Leninizme ihanet etmiş olan Yugoslav revizyonist grubuna karşı takınılacak tavır, birbirinden tamamen ayrı şeylerdir." (s. 68)

Şimdi diğer Arnavutluk düşmanı, Marksizm - Leninizme ihanet eden Yugoslavya doste değil mi?

Dönelim yine teorik konulara: "Kardeş partiler arasında birliği korumaları ve güçlendirme için tek doğru yolu, proleter enternasyonalizmi ilkesine uymaktır." (s. 66)

Çin yöneticileri kadar proleter enternasyonalizmi ilkesine uymayan kimseler var mıdır?

"Kardeş partiler arasında ideolojik anlaşmazlıklar devletler arasında ilişkilere alana uzatılmaması kesin olarak izin verilmelidir." (s. 67)

Çin bugün "kardeş partiler arasında ki ideolojik anlaşmazlıkların" devletler arasında ilişkilere alana uzatılmak için kendini parçalıyor mu? Uluslararası platformlarda, şölenlerde, resmi kabullerde, dış gezilerde Çin liderlerinin takındıkları tavırlar bütün açıklığı ile ortada değil mi?

Bütün bu olup bitenler bize sunu göstermektedir: Çin, kendisi hesabına büyük bir güç olmak için, sosyalist alem içinde bozunculuk yapan bir ülke haline gelmiştir. İnsan aklıyla alay edersene putlaştırılan Mao'nun ortaya koyduğu hüner budur. Hiç ötesi yok, Çin'de maoçuluk sosyalizmin üstüne çıkmıştır. Bu, büyük bir tarihi gerilemedir. O nedenle, maoçuluk, evrenselliği olan bir görüş değildir. Sadece Çin hesabına koparılan boş bir şamataçılıktır. Haliyle, Çin'den başka herhangi bir ülkede iktidar olması söz konusu değildir. Bizde ve diğer başkaca ülkelerde maozi bir şekilde maoçu kesilenler, akıntıya kürek çekiyorlar.

Dünyada NEO-FASİZM DOSYASI (3)

Dr. Salazar ve halefi Marcello Caetano, yarım yüzyıllık iktidarı boyunca hiçbir zaman tek partiye bağlanmadılar. Başka aracı olarak birçok örgüt kurdular. Örneğin Salazar 1936'da "Portekiz Lejyonu" adıyla bir örgüt kurdu. Bu militanize örgüt kurucusunun ifadeyle "herşeyden önce komünizme mücadele etmek için bir araya gelmiş gönüllü birliklerden" oluşuyordu ve üyele-ri askerî yöntemlerle eğitiliyor. Yüzbin üyeli Portekiz Lejyonu'ndan başka, Salazar rejimi gençliğin örgütlenmesine de büyük önem veriyordu.

PIDE (Gizli polis örgütü) Portekiz'de demokratik güçlere karşı temel bir bas-ka aracı olmuştu. Kullandığı yöntem-ler ise hecaları olan Gestapo Şefleri-nin kullandığı yöntemleri hiç aratma-mıştı. Çıkarılan dört kanun kuvvetinde kararnameyle bu örgüt, faşist rejim aleyhine kişiler, yazgı organlarını ka-rarlarına dayanmaksızın üç yıl süreyle sorgusuz sualsiz hapsedebiliyor ve bu süre her üç yıl sonunda uzatılıyor. Lizbon'un merkezindeki PIDE Genel Karargâhı 50'li yıllarda, insanları iş-keneciyeye koşturmakta uzman bir çok nazî savaş suçlusunun barınağı oldu. Bu karargâhta ayrıca polis örgütlemek ve eğitimle görevli iki Amerikan CIA uzmanı da bulunuyordu: John Lafayet-te Barrett ve Robert W. Stone...

Ayrıca Portekiz Hükümeti 1945 yıl-ında kaçık savaş suçularını, iliphi pa-zara çıkması için politikacıları, nazî militanların ülkesine kabul ettiği. Hitler'in intiharından sonra, bayraklarını ya-rıya indirgen ve Alman Führer'inin ruhu-nu dinlendirebilmek için iki hafta sü-reyle din törenleri düzenleyen dünyada tek ülke için bundan doğal bir davra-nış olamazdı! Salazar'ın korparatif dev-letine aşınan çaçıklar arasında, Franz makamlarına savaş sırasında düşmanla ıbrırlığı yaptığı için aranan ve yirmido-kuz yaşında Portekiz'e kaçan "krallık teorisyen" Jacques Ploncard d'Assac da vardı. Ploncard d'Assac Portekiz başka-nının en yakın dostu oldu ve ondan kar-şılıksız destek gördü. Faşist ideolojinin ıplendığı birçok kitap yazdı. Bunların arasında en önemli "Korparatif Devlet ve Milliyetçi Doktrinler"di. Lizbon Rev-lyusunun her akşam 21.30'dan 22.30'a kadar sürdürdüğü "Batınm Sesi" yayı-nının baş yönetmenliğini yaptı. (Jacques Ploncard d'Assac 26 Nisan 1974 Devri-minden sonra Paris'e kaçtı.)

AVRUPA'DA FAŞİST BİRLİK

Faşist çevrelerin diğer etkin isimle-rinden, Franz Henri Le Rouxel "Batınm Sesi"nda gazetecilik yapıp-mıştı. Ni'i eylemlerine uzun süre meçhed eden Le Rouxel, Dr. Martin'in "Çağulı" örgütüne (Çağulı 1935-1940 yıllarında Fransa'da anarşişterin oluşturduğu gizli bir örgütü) ve kendisi de daha sonra İspanya'ya kaçan Dr. Bernard Lefev-re'nin korparatif tezlerine yakınla-ri duyuyordu. Henri Le Rouxel Portekiz'de Batı Avrupa'daki tüm faşistlerin eylem birliğini sağlamaya yönelik "Con-vergence Occidentale" (Batınm Birliği) adlı bir örgüt kurdu. Bu örgütün aynı adla çıkan yayın organı da Le Rouxel'in gamalı kaç imzalı yazıları yayınııldı.

Sao Pedro de Sıntra'da 23-27 Ağus-tos 1969 tarihlerinde, İtalyan, Fransız, Belçikalı ve Federal Alman delegelerin katıldığı uluslararası bir kongre düzen-lendi. Bu kongrenin erstesinde, "Con-vergence Occidentale", ismi çeşitli çağ-rıışmalarına olan Yves Guerin-Serac'ın tam kontrolüne geçti. Le Rouxel ve arkadaşları Portekiz'de gizli po-

PORTEKİZ FAŞİST HAREKET BUGÜN DE TEKELLERDEN GÜÇ ALYOR

lün haber ajansı olan "World Service"yi yönettiler. ("World Service" daha önce-kin 1934 yılında Hitler'in propagandası-bakanlığı tarafından kurulan ve dünyaya onüç dilde nazî propagandası yapan bir radyo istasyonuydu.)

Salazar döneminin artıkları birçok neo-faşist derşinin de redaksiyonunda görev aldılar. Avrupa'da çalışan Portekizli kişiler için çıkarılan "Encontro", üniversite çevrelerinde yaygın olarak dağıtılan "Frente", Portekiz sömürge-lerindeki beyaz azınlıklar için çıkarılan "Resistencia" ve "Unidade", ordunun çeşitli kademelelerinde ve polis içinde çok tutulan "Politica" bu yayınların en önde gelenlerindendi.

25 Nisan 1974'ten sonra "Conver-gence Occidentale"nin birçok militanı, örgütün eğitimini yapmaktan yararlanar-ka, kolaylıkla yeralına geçtiler. Sadece politik olarak en sıvilleri İspanya ve Fransa'ya kaçarak mücadelelerini orada sürdürmeyi yedildiler.

1966-1974 yıllarında etkin olan diğer gruplar ise Nisan 1974 hareketiyle ortan kaldırıldı. Fransız faşist hareketi "Genç Ulus"un sadık bir kopyası o.an "Genç Portekiz" ve yayın organı "Hü-cum", fanatik bir yahudi düşmanı olan ve devrimden sonra İspanya'ya kaçan Zarco Mouiz Pereira'nın önderliğindeki "Genç Avrupa Lejyonu" bu tür gruplar-dandı. Altıyüü aşkır üyesi devrimin er-teşini ortaktıkten kaybolan "Genç Avrupa" hareketi ve sonrasında "Kuzey Avrupa Proletaryası Enternasyonalı" ne katılan Coimbra önderliğindeki "Nas-yonel Sosyalist Hareket" de etkinlikle-rini yitirmişlerdi. "Kegifler" adlı neo-faşist bir derşinin yönetmeni olan Fran-z Jan Haupt gibi bazı eylemciler ise, sadece adrelerini değiştirerek, demok-ratik rejime karşı kanunusz mücadele-lerini sürdürmeye devam etmişlerdi.

Fakat Portekiz'deki en yaygın ve do-layısıyla en tehlikeli neo-faşist örgüt, gö-rünürdeki ılevli gazetecilik olan "Ağın-ter" bann ajansıdır. Bu bann ajansa 1963'te kurulur kurulmaz dünya kar-şı devrimci güçlerinin hizmetine geçti. Örgüt Yves Guerin-Serac, diğer adıyla Yves Guilloil, diğer adıyla Jean Robert de Guernadec başkanlığında bir grup eski iş ortasının yönetiminde kuruldu. "Ağın-ter Presse" ajansının kuruluş bil-derisinde çalıma ilkeleri şöyle dile getiril-yordu:

"1) Oylaylra gerçek anlamlarını verip algılarını tabir edilmesini engelleyerek ve söylenecek istenmeyen açığa çıkararak, habercilikte sahtekarlığa karşı mücadele etmek. 2) Günlük yazgı için-de dikkate değer haberleri toplamak, dü-zenlemek ve aralarındaki ilişkilere orkaya çıkararak bunların özünü kavramak. 3) Günlük haberlerle sınısca sızmaya ça-lışan yıkıcı eylemlere karşı seçkin bir ta-bakanlık dikkatini çekmek, bu eylemle-rini ıleviş mekanizmalarını ve yöntemle-rini açığa çıkartmak. 4) Aynı zamanda bu tehlikelere karşı bilgilendirme görevi-ni yerine getirmek. Çünkü, aydınlatılmı-ş bir kişi tuzakları tanımakta, gizli eğitilmeleri ortaya çıkarabilmekte ve ne yapı-lması gerektiğini kavramakta daha usta-dır."

"AGİTER PRESSE"

Guerin Serac ve adamları, kendilerini gazetecilik gibi ılevler anılandırarak kişiler değildiler. "Ağın-ter Presse"nin yö-netimindeki kişinin gençlik yıllarından itibaren emperyalist istihbarat örgüt-le-riyle yakın ilişkilere bulunmasa buna en açık kanıtı. Daha sonraları Guerin-Serac adını alacak olan Yves Guilloil, Kore'ye gönüllü gidenler arasındaydı ve orada CIA ile SDECE (Güney Kore İstihbarat Örgütü) arasındaki bağlantıları kurmuştu. Sahte evrak düzenleme, ze-hirleme, kükürtleci ajanlık ve bir sürü kir-li iş çevirebilme yeteneklerine sahipti. Adamlarının "Ralf" diye hitabetiklerini Guerin-Serac'ın, Amerikan haberalma örgütlerinin yüksek düzeydeki uzmanla-

ından Fred Hubbard, Robert Plenner, Charles Evans gibi kişileri tarımasa bu düşünce rastladı.

"Ağın-ter Presse"nin iki eylem kolu var-dı. "Düzene ve geleneklere saygı" kis-vesi altında açıkça nazî propagandasını yapıldığı politik hareket birinci kolunu oluşturur. İkinci kolu ise, "marksizme karşı bakda gerçek bir birliğin çekirde-ği" olduğunu iddia ettikleri "Uluslara-ra Komünizme Karşı Sınah Mücadele Örgütü"(OECl) dır. PIDE ve diğer haber alma örgütleri tarafından desteklenen Ağın-ter, Afrika'daki ulusal kurtuluş ha-reketlerine azmada, paralı askerlerin Afrika'ya yollanmasında ve Avrupa'da çeşitli terörist eylemlerin düzenleme-sinde uzmanlaşmıştır.

1968'den itibaren Ağın-ter'in uzman-ları, Latin Amerika'da kontr-geçilla ope-rasyonlarında ve Guatemala'da yaratılan terörist CIA ile birlikte çalışmaya başladılar. Bunlardan başka, "Ralf" Av-rupa'daki en fanatik neo-nazi ve neo-faşist örgütlerin yöneticilerinin yetit-ilmesine katkıda bulundu. İtalya'da "Ordine Nuovo" (Yeni Düzen) ve "Aton-guardia Nazionale" (Ulusal Öncü), Yunanistan'da da "4 Ağustos hareketi-ni" gerçekleştirenler bunlardandı.

BİR İŞKENCECİBAŞININ PAROLASI

Ağın-ter şebekesinin bu yetenekli şef-i Orta ve Güney Amerika'daki birçok ülkeye de yardımlarını esirgemedi. Bu yardımların, Latin Amerika'ya kendisi-ne ait özel avlanma sahası olarak gören CIA'nın denetimi ve desteği ile gerçek-leştirildiği açık. "Ağın-ter Presse"nin adamlarını Şili'de de, faşist darbenin örgütlenmesini yaparken görüyörüz. Ar-jantin'de, Bolıyva'da, Salvador ve Nika-ragua'da da aynı eylemlere girişmişler-dir.

Bu görevler, "Ağın-ter Presse"nin in-çinde, bugün Avrupa'nın birçok ülkesinde kendi karşı devrimci bekelerini kuran 90'ın üzerinde neo-nazi ve neo-faşist militanların yetişmesine olanak sağladı.

Caetano rejiminin çökmesi doğal ola-rak Lizbon'daki Ağın-ter merkezinin de ortadan kalkmasına neden olmuştu. Ama bu, Guerin-Serac ve adamlarının faaliyetlerinin sonu olmadı.

Gerçekten de Guerin-Serin ve adamlar-ın, Cezayir'de Başkan Bumedjen'e karşı, aynı Şili'de olduğu gibi komplor düzenlerken, Angola'da FNLA ve Unita'ya paralı asker gönderirken gör-üyoruz."Morgan" takma adını alan Gu-erin-Serac en önemli görevi 1977 baharında üstlendi. FNLA'nın eski danışmanı Albay Santos ve Castro'nun yönetiminde-ki yasa dışı "Portekiz Kurtuluş Ordu-su" (ELP)'na katıldı. 2500 kişiden oluş-an bu örgütün çekirdeğini Ağın-ter Presse"nin uzmanları oluşturuyordu. ELP'nin gizli yayın organı "Özgürlük"ü Morgan'ın en yakın adamı Joa de Silva (Belçika vatandaşı olan bu kişinin esas adı Joseph Vernier'dir) çıkartıyordu. "Ağın-ter Presse"nin, Alfonso Lançara, Andrea Mauro, Alfonso Jacome ve Pierre Gavini gibi elemanları (bu ekip 25 Nisan'dan sonra Guerin-Serac ile birlikt-e Fransız pasaportuyla Caracas'a kaç-mış) gizli olarak Portekiz'e geçtiler. "Ulusal Birlik İçin Bağınusz Mücadele" (MIRN) ve "Devrimci Eylem İçin Mül-liyetçi Komandolar" (CNAR) örgütleri-nden, demokratik Portekiz rejimini yık-maya ve zora dayanan bir rejim getir-meye yönelik eylemlerine katıldılar. 5 Ağustos 1976'da beş faşistle birlikte bir silah deposunu ortaya çıkaran Porto po-lise şefi Mota Freitas'ın hükümet tarafın-dan görevinden alınması "Morgan"ın çev-irdiği dolapların sonucunda gerçekleş-ti.

Birçok Batılı haberalma örgütünün desteğinde, Portekiz'de neo-faşist ajan-ların sürdürdüğüleri, demokratik rejimi hedef alan oldukça ciddi faaliyetlerine karşı hükümetin ılgısız tavrı - en hafif deyimle - eşarşıtıydı. 26 Nisan 1974

Sources: Sosyalist hükümet neo-faşist ör-gütlerine meydan boş bıraktı

Devrimi arasında "Ağın-ter Presse" in çarşaf çarşaf arşivleri ele geçmişti. Bun-ların yayınlanması büyük ılihi ile bekleni-yordu ve bu bir sorumluluk gereği idi. Ne var ki, Amerikan ve Fransız büyük-şehirlerinin baskıları sonucunda bu olayın üzerine bir sis perdesi örtüldü. Fakat şimdiki daha da önemli, bu belgelerin büyük bir kısmının yokolduğu bildiril-yordu. 25 Nisan 1974'ten sonra tutula-nın 1500 PIDE ajanından 1040'ı daha sonra yapılan duruşmalarda serbet bir-a-kıldı. Bugün sadece 17 sayılı polistutuk-lu durumda. Augusto Abilio Pires gibi onlara işkenceci suçuz bulunarak sal-ıverildi.

Bütün bunlar olırken, Lizbon'daki son sosyalist hükümetin, Salazar döne-minden bu yana açıkça CIA denetiminde çalışan, alt Avrupa dilinde ve Sov-yetler Birliğinde konuşulan ondokuz dilde yayın yapan "Özgürlük Radyosu" ve "Hür Avrupa Radyosu"na onbeş yıl süreyle yayın hakkı vermesi, faşist ha-rekete kimlerin çanak tuttuğunu göster-miyor mu?

DUYURU

182. sayı ile dergimizin 7. cilti de tamamlanmıştır. Sayıları tüklenen 2. cilt haricindeki ciltler de 7. ciltle birlikte Aralık ayı içerisinde yayınlanacaktır. Artan masraflar nedeniyle, sadece TA-LEP EDİLEN MİKTARDA cilt yayınlanacağından, almak isteyen okurlarımız cilt bedellerini, hangî ciltler için olduğunu belir-terek, KASIM ayı sonuna kadar dergimize göndermeleri gerek-mektedir. Çıldiren taneşi 250- TL dir.

* Üdeme adresi: Yürüyüş Dergisi Posta Çeki 100234 Kızılay-ANKARA

* Yazışma adresi: Yürüyüş Der-gisi Konur Sok. 15/8 Kızılay-ANKARA

İlk büyük yahudi soykırımı

SUNUŞ

10 Kasım 1938 günü Almanya'da insanlık dışı bir olay, daha doğrusu insanlık dışı olayların "tesmiyeti" hazırlanmış yıldönümüdür. O gün, tam 5,5 yıldır Almanya'da iktidarda bulunan faşist diktatörük, yahudilere karşı daha iltihada gelmeden önce başlatılmış olduğu anti-propaganda, açışılma, devlet dairelerinde, fabrikalarda, işyerlerinde çalıştırmama, yahudi dükkanlarını boykot etme kampanyasını bir "soykırım" hareketine dönüştürmüştü. Bu tarihin sonra savunmasız kişiler üzerinde genç-yaşlı-çocuk ayırımı gözetilmeksizin, tarihin en acımasız faşist hatimelerinden biri uygulanmıştır.

9 Kasım 1938 '10 Kasım 1938'e bağlayan 'gece' Alman tarihinde "Reichskristallnacht" (İmparatorluk K-ıstalel Gece) adıyla anılır. Bu tarihten bir süre önce Paris'te Polonyalı bir genç yahudi, Alman Büyükelçiliği'nin bir görevisine susköt yapar. Faşistler için bu, "istisna" adı altında Yahudi kimliğini "vesmılaştırma" olanağıdır. Bundan sonra "Kristol Gece" adı onun teraküpli ve sahneye konur. Yahudilerin dükkanları o gece yakılıp yitir, yoğun edilir. Faşistler bununla da kalmazlar ve o gün 18-60 yaşları arasında ki tüm erkek yahudileri tutuklayarak toplama kamplarına atarlar.

Bu anlarda Hitler faşizminin en önde gelenleri, sionist yahudi önderleriyle "doστα" görüşmeler yapmaktadır ve "Almanya'daki yahudileri nasıl Filistin'e sürebileceklerini" planlamaktadırlar. 1933'den beri kendilerine hiçbir Alman işyerinde iş verilmeyen milyonlarca yahudi emekçisi aileleriyle birlikte açlık ve sefalet içinde yaşamakta, enaf ve zanaatkar olan yahudilerin dükkanlarına, işkilerine karşı Nazi yönetimi tarafından zorla "boykot" uygulanmaktadır. Ancak o sıralarda 2. Dünya Savaşı hazırlıklarının tamamlanmak üzere olan Alman faşistleri emekçi, enaf, zanaatkar yahudiler üzerinde ki bu baskılarla yetinmemektedirler. Bu nedenle "Kristol Gece" tertiplenir ve kanlı oyun bir devreye girer.

Aşağıda sunduğumuz "Genel Prouva" başlıklı yazı, o geceyi ve günü benliğinde yaşamış bir Alman Yahudi Atöbye Öğretmeni'nin anlatıktırlarıdır. Max Oppenheimer'in bu anıları "Als die Synagogen brannten" (Sinagoglar Yanarken) adlı kitapta anlatılmaktadır. "Die Tat" adlı Alman anti-faşist gazetesinin 20 Ekim 1978 günlü sayısında yayınlandı. Max Oppenheimer "Kristol Gece"nin başlangıcında, Dachau Toplama Kampına götürülünceye kadar başna gelenleri anlatmaktadır. O geçenden sonra Almanya'da yakalanan kadın-erkek-çocuk-yaşlı tüm yahudiler tutulacak ve planlı bir şekilde yok edileceklerdir.

"Kristol Gece"nin yarattığı günlerde Alman faşist idareleri "Filistin'deki larali Devletine vatandaşlık sağlamak için" görüşmeler yapar. Sionist yahudi önderleri, bu emellerini daha sonra (ABD ve İngiliz emperyalistlerinin yardımıyla) gerçekleştirirler ve Filistin hakına karşı, Alman faşistlerinin yahudiler üzerinde uyguladığına benzeyen "soykırım" hareketini uygulayacaklardır.

KRİSTALLER GECE'Sİ

MAX OPPENHEIMER

10 Kasım 1938 sabahı da benim için hergünkü gibi başlamıştı. Saat 6.30'da yataktan kalktım. Kahvaltı etdim ve işe gireceğim yemeği hazırladım. Önce Frankfurt/Main'in aşağı kesiminin sonundaki cadde'ye geldiğimde alışılmış birşeyler olduğunu farketdim. Bir yahudi kahvesi önünde büyük bir kalabalık toplanmıştı. Kepenkiler parçalanmıştı. Kahvenin dip kısmında çığlık atan bir kadının saçlarını yuluyorlardı.

Bütün bunları hâlâ bir meyhana kavgası sanıyordum. Olaya karışmamak için Friedberg tesislerindeki bir Sinagog'a çıkan ara sokağa saptım. Ancak orada da bazıları SA üniformaları giymiş, başını çağırın insanları vardı. Sinagog benim hemen tümüyle yanmıştı. Girişte ergen çocuklardan meydana gelmiş bir grup gösteri yapıyordu. Ellerine geçirdikleri dua güysillerinin içinde dans ediyorlar ve gülerkek, bağırarak yüzlerce yıllık Tevrat'ları hâlâ yanmakta olan ateşin içinde atıyorlardı. Sıkıntı içinde, ne olup bittiğini bir türlü anlayamadım durundum, Fischerwalde'deki o zamanki yahudi Öğrenci Atöbye olan işyerime geldim. İlk kez burada öğrendim ki, Paris'te Polonyalı bir yahudi gençinin Alman Büyükelçiliğinin bir mensubuna karşı giriştiği sul-kaste mışlele olarak, bütün Almanya'da yahudi dükkanları ile Sinagoglar yakılıp yıkılıyor ve 18-60 yaşları arasında ki birçok yahudi inançlı yurttaş tutuluyor.

SA'nın bizim atölyemize karşı da olas bir saldırısına karşı ne yapabileceğimizi düşünüyorduk. Hemen hemen herkes, kendimizi iş araçları ve demir çubuklarla mümkün olduğunca silahlı, durmazlık gerektirdi görüşündeydi. Bir süre sonra biryaya çağıldım. Orada, annemin bana yolladığı, babamla kardeşim tutuklandığı için hemen memleketime gitmemi isteyen bir telgraf vardı. Memleketim Heidelberg'in yakınındaki Wiesloch adı bir kasaba idi. Frankfurt/Main'deki odama bir daha geri dönmeyen, şehir içinde, sokak aralarında ve Kaiser caddesinde yürüyen büyük istasyon'a geldim. İlk kez burada yakıp-yıkmanın yekünü boyutlarını kavradım. Her yerde yahudi dükkanlarının vitrinleri yıkılmıştı. Bir ayakkabıcı mağazasının önünde çapulculara gelip geçenler, polisin ne diye vuracağını bilememesine yol açacak biçimde birbirine karışmıştı. Heidelberg'e giden trende yolcular heyecanlı olayları konuşuyordu. Bir subway, kocası o sabah tutuklanmış ağlayan bir yahudi kadını teselli etmeye çalışıyordu. Histeri ve kinle yoğrulmuş bugünlerde, böylesine gösterişsiz insanlık örnekleri de vardı.

Heidelberg'de de Frankfurt/Main'deki remmin ödeşğini gördüm: Her yerde kırık dökükler, yıkılan dükkanların çevresinde, kimi zarar verken sevindi içinde, kimi korkulu bir suskunluk içinde birçok insan.

Bizim eve de 9 Kasım'ı 10 Kasım'a bağlayan gece bir SA Birliği Vandallar gibi saldırmış, pencere keneklerini parçalamaş ve yataca maddeleri erkek kardeşimin yanık odasına ateşe vermişti.

Ertesi gün de polisler Birinci Dünya Savaşı'nda cephe subayı olan babamla 17 yaşındaki erkek kardeşimi yakalamışlardı. Tüm tehditlere karşı, konuşularla yıkıntılarımızın temizlenmesine yardımcı olduklar ve annemi teselli etmeye çalıştılar. Öğleden sonra ben de tutuklandım. Kendimi, aralarında babamla erkek kardeşimin de bulunduğu dert yoldaşları arasında, polis gözaltında buldum. Az sonra, psikiyatri kliniğinden

Dünya ilerici güçleri, faşizmin milyonlarca insanı katletme arzuveninin ilk işaretini veren "Kristol Gece"ni lanetle anıyor.

bir grup (yahudi) akıl hastası getirildi. Konuşmaya çalışarak ve bağırarak bir köşeye oturdular. Akşam eyaletteki tüm tutuklular Heidelberg'e getirildi. Bir karakol polisi bize palto bulmak ve yiyecek maddesi vermek cesaretini gösterdi.

Heidelberg'de yeniden saatlerce süren bekleyiş başladı. Memurlar hiçbirine ne olacağını bilmiyor ya da kimbilir, bilemek istemiyorlardı. Gece saat 10.00'a doğru Büyük İstasyon'a götürüldük. Giriş kapısında, dururlar bir SA-Şef'inin hiddetli söylevine yol açan suskun bir yurttaş topluluğu duyuyordu:

"Burada aptal aptal bakmaya zamanınız var, ama iş zamanı salın görünmeyin."

Bir trene bindirildik. Tren Bruchsal'da bir başka yahudi yurttaş grubu almak için durdu. Nefes nefese, bir kısmı kan içinde vagona girildi. İstasyon binasının önünde birikiş "Arlern" başını uzun süre seğirdikten geldi. Karlsruhe'de emir "İnlin'sin" di. Peronlar arasından götürüldüğümüz sırada Gestapo bizi durdurdu. Herkes kağıtlarını göstermek zorundaydı. 18'in altında ve 60'm üstünde olan herkes. Böylelikle erkek kardeşim ayırdı. O zaman 57 yaşında olan babam, çağırılınca çantasından bir çok saçılan küçük bir siyah kutu çıkardı; kutuyu açtı ve şaşkın gözlerle bakan Gestapo memurunun burnunun dibine Bizinci Dünya Savaşı'ndan aldığı Takdir'i soktu. Gördüğüm, bu bir Demir Haç ile Gazdik nişanı idi. Bu, babamın hemer serbet bırakılması sağladı. Ancak bunu homurtulu bir sesizledi: "Oğlunuz bunun için Dachau'a (Toplama Kampı) gidecek!" Böylece bize ne yapacağımızı açıklığa kavuşmuştu.

Babamın -yaralı bir adam'm- kardeşimin kolunda, nasıl iki büküm çıkış kapısına gittiğini hiç unutmuyacağım. Eski bir subway ve Alman devlet memurum bu şekilde alçaldığını bu dünyana, ne hale geldiğini anlayamıyordum.

Gece yarısına doğru, bir geride kalanlar küçük bir polis grubu eşliğinde yan peronda hazır bekleyen vagonlara bindirildik. Tren, Stuttgart'da Ana İstasyon'un uzağına yeniden durdu. Burası Württemberg'den 1000 "Koruma tutuklusu" da bindirildi. Trenin kompartmanları böylece tamamen dolmuştu. Tutukluların bir kısmı döşeme üzerinde oturarak ya da yatarak diyorlardı. Çoğumuz, sabahın erken saatlerinde beri hiç birşey yemediği için, aramızdaki gençler biraz yiyecek ve içecek hımlayaya çalıştılar. Bir grup demiryoluca bile kim olduğumuzu ve nele döndüğünü sordu. Onları Dachau Toplama Kampına götürüldüğümüzü anlatınca, bazıları sıcak tost ile limonata buldular. 5 yıllık Nazi diktatörlüğüne karşı onlarda insanca duygu ve dayanışma henüz tamamiyle ölmemişti. Tren -birçok mola vererek- saatlerce Münih yönünde gitti. Çoğumuz yolda uyukladık. Güneş sabah sisinin arasından ortaya çıkıyordu ancak gökyüzünde sessizlik bozulmadı. Ancak yolculuğun hedefi Münih değildi. Tren Dachau İstasyonunda tamamen durdu.

Pencerenin önünde insan kanını titeren bir resim vardı: Peron boyunca

ateşe hazır tüfekleriyle yüzlerinde aynı ifadeyle tasyan "ölü" kafaların üzerindeki bereleryle, üniformalarının üstündeki halkı renkli paltolarıyla, Toplama Kampı'nın beklçi takımları duyuyordu. Ağza alınması için küfürlerle süreyek bil yolcu treninden indirildi ve cop darbeleryle, tekmelele hazır bekleyen hayvan vagonlarına tıkıştırıldı. Sonra kapıları kapandı ve inleyen, kordukyan çıldırması -çoğu kan içinde- tutukluları karandıkla başbaşa bıraktılar. Az sonra tüm zaman duygumuzu yitirdik. Bazıları dua ediyor, diğerleri başınıyordu; ama çoğumuz, kendilerine ne olduğunu kavramaksız derin derin düşünüyordu. Sonunda tangır tangır yürümeye başladık.

Kapılar açılınca dayak faslı tekrar başladı. Yere düşen, düştüğü yerde dövmüyle devam ediliyorlardı. Bağırarak alanda emiyorduk: "Marş! Yahudi domuzları! Tempo, tempo!" Yeni gelenler, Dachau Kampı'nın çok büyük giriş kapısının yakınındaki gidis rampasında toplandılar. Burada, bazıları merhametli polislerin zaman tanıması sayesinde alabildiikleri paltolarının içinde büzülmüş, diğerleri uyuklayan kaldırılab aceleyle üzerlerine bir ceket geçirdikleri planmalarıyla gelmiş 2000 kişi başba ayazında dikiliyorlardı.

Dövmeye demir kapı açılınca, kardeşim de alay eder gibi, büyük matbaa harfleriyle şu yazı okunuyordu: "Çalışma özgürlük getirir!" Sonra Kamp'ın içinde SS işçilerine yürütüldü. SS takımları yeniden eyleme geçtiler. Birini ya da diğerini yakalıyorlar, kafalarındaki şapkalılarıyla ya da berelerine vuruyorlar, su birkinlinde inirinin içinde hatırı postallarıyla darbeler indiriyorlardı. Bunlar, önceden kimsenin rüyasında bile görmececeği sahnelerdi. Goethe ve Schiller'in ülkesinde böyle şeylerin olacağı kim inandırdığı?

DÜZELTME VE ÖZÜR

KÜBA HALKI KONUT SORUNUNU KENDİ ELİYLE ÇÖZÜMLÜYOR

Dergimizin geçen sayısında bu sayıfalarla "Küba Halkı Konut Sorununu Kendi Eliyle Çözümüyor" başlıklı bir yazı yayımlandı. Yazıda değerli yazı arkadaşımızın adı ve yazıyla ilgili arkaadama yer almıyordu. Bu eksiklik, yazı işlerinde doğan bir hatanın sonucuuydu.

Yazıyı Nur Dolay arkadaşımız kaleme almıştı. Sosyal bilimler araştırmacı olan Nur Dolay, çalışmaları sırasında Küba'da da iki yıl süreye bülünmüştü. Amerika kıtasının göbeğinde sosyalizmin bayrağını yükselten bu ülkede çeşitli incelemelerde bulunmuştu. Yazısı, bu sırada edindiği gözlemlerini Türkiye'deki okurlara iletme amacını taşıyordu.

Bu eksikliği düzeltir, Nur Dolay arkadaşımızdan ve okurlarımızdan özür dileriz.

☆
TÜMÖD Genel Başkanı
Prof. Dr. Nuri Karacan
Yürüyüş ün sorularını
yanıtladı

● "TAM GÜN, ÖĞRETİM ÜYESİNİN UNIVERSİTE VE ÖĞRENCİSİYLE BÜTÜNLEŞMESİNİ, ÖĞRETİM VE ARAŞTIRMAYA YÖNELMESİNİ SAĞLAYACAKTIR."

● "ÖĞRETİM KADROSU POTANSİYELİNİN ZAYIFLAMASINDA, POLİTİK İSTIKRARSIZLIĞIN, MHP'NİN ÜLKE ÇAPINDA UYGULADIĞI YILDIRMA POLİTİKASININ ÖNEMLİ PAYI VAR."

Yüksek öğrenim kadrosunun etkin kullanımı için

"MHP'nin yıldırma politikasına son verilmelidir"

☆ Milli Eğitim Bakanlığının, Üniversitelerine Kurul tarafından seçilen temsilcilerle birlikte oluşturduğu İlkele düzeyindeki "Üniversite Yasa Tasarısı" üniversitelerin senatolarına gönderildi, tartışıldı. Ayrıca, bütün Öğretim Üyeleri de bu Ödünçü kapsamında arak bilgilendirildi. Çözümlemek istenen yenilikler nelerdir? Şu bu yenilikleri nasıl değerlendirdiyorsunuz?

☆ Getirilmek istenen başlıca yenilikler, mevcut ve açılacak tüm yüksek öğretim kurumlarının yeni yasa çerçevesinde alınması, Üniversitelerarası Kurula üniversitelerin planlama ve egidimini sağlayacak yetkiler verilmesi, fakültelerde çalışma birimi olarak bölüm sisteminin kabul edilmesi, doktorasını vermiş asistanların öğretim üyesi kapsamına sokulması, tam gün çalışması sisteminin getirilmesi, gelişmekte olan, yeni kurulan, mahrumiyet bölgesinde bulunan üniversite ve fakültelerde öğretim üyesi yardımının (rotasyonun) ilkelere bağlanması, öğretim yardımcıları ve öğrenci temsilcilerinin fakülte ve üniversite kuruluna oy hakkı ile katılmalarının kabulü olarak özetlenebilir.

Bunlardan bir kısmı birincil önemdedir. Tam gün çalışması, rotasyon ve yönetime katılma bunlara örnek olarak gösterilebilir. Bir kısmı ise ikincil önemdedir. Üniversitelerarası Kurula üniversitelerin planlama ve egidimini görevinin verilmesi, bölüm sisteminin kabul edilmesi bunlara örnek olarak gösterilebilir. Bunları ikincil önemde saymanın nedeni, ülsemelerinin büyük ölçüde, üniversitelerimizde egemen zihniyete hağlı olmasından doğuyor. Üniversitelerarası Kurul'daki hiziplemeler ve bunun sonucu olarak da alınacak kararlar, şu konuyu planlamının ve egidiminin optimalden çok uzak olmasına yol açabilir. Benzer şekilde, bir zihniyet değişikliği olmadıkça, bugün kürsü içinde ortaya çıkan sakancalar bölüm sisteminde de ortaya çıkabilir. Şurası muhakkak ki, yasalar ve hukuk üstüpyi kurumlardır ve üstüpyi kurullarında yapılacak değişikliklerle altyapı sorunlarını tamamen çözümlenemeyecektir. Yine şurası da muhakkak ki, yasalar düzenledikleri alanda potansiyel hareketi geçirmek bakımından önemli bir rol oynayabilirler, ohumlu bir adım oluşturabilirler.

☆ Tam gün ilkelinin beınıyorsa, bu yönde bir yasa tasarlama süreci üniversitelere ne kazandırabilir?

☆ Tam gün, öğretim üyesinin üniversite ve öğrencisiyle bütünleşmesini, öğretim ve araştırmaya yönelmesini sağlayacaktır. Ama ne var ki, tam gün çalışması aleyhine özellikle tip çevrelerinden gelen şiddetli tepkiler, bu yönde ne kadar büyük çıkarıları şu konusunu olduğuna götürüyor. Tam gün çalışmaya karşı öne sürülen bütün kanıtlar yapıyadır, kolayca çürütülebilir ve bunların temelinde parasal kaygılar yatmaktadır. Bunu kanıtlayacak basit bir örnek verelim. 9 Temmuz 1978 tarihinde Tip Fakültesi öğretim üyeleri de dahil doktorların tam gün çalışmaları yapılması, 13 Temmuz 1978 günü olağanüstü toplanan İstanbul Üniversitesi Senatosu "İlkelim için faydalı, fakat Anayasaya aykırı" gerekçesiyle şu konuyu yasamın iptali için Ana-

ayasa Mahkemesine başvuruyordu karar verdi. Fakat Anayasa Mahkemesi bu konuda bir karar vermediği ve bir Anayasa değişikliği olmadıkça, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi yetkilileri 18 Ağustos 1978 tarihinde tam gün çalışması halinde alacakları paraların pazarlığını yapmak için masa başına oturdular. 19 Ağustos 1978 tarihli gazeteler "Tıp Fakültesi profesörleri 25 bin 500 lira net maaşı az buldu. (Sağlık Bakanı) Mete Tan: Doktorlara ulufe dağıtacak paramız yok dedi" diye başlık attılar.

Ayrıca diğer fakülteler için daha az, tıp fakülteleri için daha çok geçerli bir kısır döngü söz konusu: Bir tıp fakültesine asistan olarak giren birisi kamu hizmetini yapmakta, bu kamu kuruluşunda uzman olmakta, yabancı bir ülkede devlet hesabına becerisini artırmakta, bu kamu kuruluşunda doçent, profesör payesini alırken kendisine bir çevre bulmakta, profesör olduktan sonra devlet hastanesinde yatak tahsis etme yetkisini kendisinin piyasayı artırmakta, tam gün çalışması istendiğinde piyasada özel muayenehanesinde kazandığı kadar bir tazminat verilir, tam gün çalışmaya seve ve seve kabul edeceğini söylemektedir. Nesi varsa herşeyini devlete borçludur, fakat kendisi herşeyi yetenekleriyle elde ettiğini sanmaktadır. Yavaş böyle bir tutum içindedir.

Özel muayenehane açmak (tam gün çalışmamak) için öne sürülen çeşitli kanıtlar var. Bunlardan birisi tam günün "hekim seçme hakkı"nın ortadan kaldırıldığıdır. Bunun böyle hayali bir hakkı, Anayasa bakıldığında faydalanılmayan, doğu bölgesinde kural kesimde tüberkülozün köpeği etyle tedavi edilebileceği ne hâlâ namlan bu yoksul ülkede hekim seçme hakkına sadece gülmüştür. Bir diğer sav da şu: "Hekimlere yeterli ekonomik güncüleri veremeyen devlet, muayenehane kurumunu kendisi doğurdu ve yasattı." Bugün Türkiye'de ayda 25 bin lirayı yeterli güvence saymayacak kaç memur var? Kadim tüccarı, esrar satıcısı, döviz kaçakçısı da benzer bir savı öne süremez mi? Bir de mirın kurın edenler var, tam gün çalışmaya evet, ama "kamu sağlık kurumlarının altyapı yetersizlikleri giderilebilecek mi? Finansman kaynakları ne olacaktır?" diyenler. Bunu söyleyenler üniversite yatırım bütçesinde tıp fakültelerine ayrılan fonların toplam içindeki yitirdesini incisleseler, bu oranın yüzde 50'den az olmadığını görecektelerdir (belki de biliyorlardır).

Ayrıca bu ayrıcalıklı hekimler toplum tarafından anlaşılmanın izdirabını çekiyorlar. Televizyonda bir diğ film gösterilmiş de, şimdi hastane koridorlarında beklesen, taşların üzerinde üç büyük lırah yatan gariban hastalar ödedikleri 40 lıra karşılığında "güler yüzü hekim" aramaya başlamışlar. Yağma mı var, güler yüzü hekim görmek istiyorlarsa özel muayenehaneye gidip 500 lıra ödensinler "çok şirin" doktorları görecekteler. Ya da televizyona yetinsinler. Şu noktayı ciddi olarak vurgulamak gerekiyor. Tam gün uygulaması, hangi fakültede olursa olsun, büyük sermaye ile bütünleşen ve ya çıkan o yönde olan öğretim üyelerinin üniversiteye dönmek veya üniversiteden ayrılmak şıklarından birini seçmek zo-

runda bırakacaktır. Bu öğretim üyeleri hangi şıkki secerlerse secerler, kazançlı çıkan üniversite olacaktır.

☆ Sermaye ile bütünleşmenin bir diğer yönü, fakülteler düzeyinde taralsın döner sermaye işletmeleri değli mi? Bu konuda yeni yasa tasarlama tutumunu nedir?

☆ Ben de bu noktaya gelemek istiyordum. Yasa tasarısı, yaz aylarındaki hükümet tasarruflarına aksine, döner sermayeyi, uygulanış şeklini belirtmekten, kabul etmektedir. Bugün uygulandığı şekilde döner sermaye, üniversiteleri bir ticarethane şekline kaldığı sürece de tam güne bağlanan ümitlerin boş olduğu görülecektir. Döner sermayelerin kuruluşu gerekçesi "üniversitelerin topluma katkısı" m gerçekleştirilmektir. Böyle bir gerekçe, döner sermayelerin özel bir ticarethane gibi çalışmasını değil, üniversitelerde, diğer kuruluşlara gerçekleştirilemeyecek çalışmaların yapılmasını öngörüyoruz. Fakat beş yıllık uygulama, üniversite döner sermayelerinin, bir kuruluşun yapabileceği günlük işleri yapan, aşırı ticari zihniyetle çalışan kuruluşlar olduğunu gösterdi. Yeni yasa tasarısında döner sermayenin gerçekleştirilmesi olarak "öğretim üyeleri ve yardımcıların meslekleri ile ilgili uygulama yapılabilecekleri, kendileri ve öğrencilerinin uygulama içinde yetiştirilebilmelerini sağlamak" gösterilmektedir.

Bu amaç gerçekleştirilmezse birçok fakültede döner sermayeyi gerektirmemektedir, en azından hiç bir fakültede bugünkü uygulandığı şekilde döner sermayeyi gerektirmemektedir. Bugünkü uygulandığı şekilde döner sermayeye karşı çıkışımı birkaç örnekle somutlaştırayım. En büyük döner sermayeyi oluşturduğu ve halkı doğrudan ilgilendirdiği için örnekleri tıp fakülteleri döner sermayesinden verelim. Bir tıp fakültesinin devlet tarafından yaptırılan hastanesinde devlet bütçesinden satın alınan yatakta yatan bir hastadan alınan bedel, döner sermaye için gelir oluşturur ve öğretim üyeleri, öğretim yardımcıları arasında paylaşılır. Bir tıp fakültesi hastanesine gelen hasta, öğretim üyesi A'ya muayene olmak istediğini söylerse, iş saatleri içinde hastanedeki odasında devlet bütçesinden satın alınmış aletlerle 300 lıra karşılığında (şimdiye kadar tarihe dışı 400 lırahık iki makbuz ede geçirdiği halde bir muamele görmedim) A tarafından muayene edilir. Bu muayenenin nitelik itibarıyla iş saatı dışında özel muayenehanede yapılan muayeneden hiç bir farkı yoktur, fakat ikincisi herkeşçe bilinen bir faaliyet olduğu halde, birincisi "topluma katkı", ya da "bilimsel çalışma"dır. Tam günün kabulü, fakat döner sermayenin devamı halinde, hastane dışındaki ticari muameleler hastaneye aktarılacaktır. Döner sermaye, bir bilim adamına egemen olması gereken zihniyeti de tamamen değiştirmiştir. Bir tıp fakültesi öğretim üyesi bir seferinde, hayli dertli, bana şunları söyledi: "Ne yazık ki tıp fakültesindeki arkadaşları döner sermaye gelirlini yeterli kadar düşünüyor. Örneğin bir hasta hastaneye yatınca başlangıçta bir, iki röntgeni çekilir, fakat daha sonra röntgen çekilmez ve döner sermayenin röntgen geliri

durur. Halbuki bir hastanın hastanede kalma süresi ne kadar azaltılırsa, döner sermaye geliri o kadar artar."

Doğrusu, bir hastanın hastanede kalma süresinin döner sermaye gelirlinin belirleyebileceğini, toplu kapitalist işletmeciliğin bu kadar yanak yansa dans edebileceğini hiç düşünmemiştim. Yine bir tıp fakültesi dekanı, öğretim üyesi ve öğretim yardımcılarına dağıtılacak döner sermaye geliri, toplam döner sermaye gelirlinin bir yüzdesi olarak sınırlanabilir, yasalara göre yüzde 25 oranında ücretsiz hastalara tahsis ettiği yataklarda ücretle hasta yatıracağımlı alenen söylemişti. Örnekler daha da artırılabilir.

☆ Rotasyon istice anlamca erişebilir mi? Rotasyonun ortaya çıkaracağı sorunlar neeler olabilir?

☆ Bugün ülkemizde öğretim kadrosu aşırı şişmiş büyük şehir üniversiteleri ve öğretim üyesi bulunmadığı için derslerin yapılamadığı tağra üniversiteleri var. Bu durumda rotasyon gerekli ve tek çözüm yoldur. Fakat rotasyon kısa dönemli gerekli çözüm yolu olduğu halde, uzun dönemde yeterli bir çözüm yolu değildir. Bir üniversitenin, bu üniversitenin sorunlarını, çevrenin gereksinimlerini yakından bilen yerleşik bir öğretim kadrosu bulunmalıdır. Yine, her yeni üniversitenin artık rotasyona gereksinim duymayacağı belirli bir olgunlaşma süresi bulunmalıdır. Türkiye geçceği bütün terahün gösteriyor. Erzurum Üniversitesi, kuruluşunun üzerinden 20 yıldan fazla zaman geçmesine rağmen, bugün öğretim kadrosu bakımından zayıflamaktadır; halen kadroda bulunanların çoğunluğu da sıgmacak üniversite aramaktadır. Bunda politik istikrarsızlığın, MHP'ge ülke çapında uygulanması istenen "kurulumuş topkalar" ve yıldırma politikasının önemli rolü var. Yine, tağra üniversiteleri mevcut potansiyelden faydalanmak istemiyorlar. Yabancı ülkelerde başarılı şekilde doktorasını vermiş çok sayıda eleman kendisine hiç bir üniversitede yer bulamıyor. Bir adım daha giderssek, tağra üniversiteleri kendi yetiştirdiği elemanları çeşitli sıyasal testlerden geçtikten sonra, sadece sıyasal düşünceleri nedeniyle kaldırıp atıyor. Diyarbakır Üniversitesi gibi. Tabii bir de can güvenliği sorunu var. Rotasyonun ilerlik kazanması, sadece kanunda yazılı bir madde olarak kalması için can güvenliği sorununun mutlaka çözülmesi gerekir.

☆ Kanun tasarlama denetim konusunda ne getiriyor?

☆ İlkelere düzeyindeki bu tasarlama denetimle ilgili hiç bir madde yok. Belki asistan ve öğrencilerin yönetime katılmalarının, karar sürecinin demokratikleşmesini, karar denetimi de sağlayacağı düşünülüyor. Fakat böyle bile olsa, yönetime katılmının etkin şekilde düzenlenmesi gerekir. Tasarlama muhakkak doğrulanması gereken boşluklar var. İlkelere düzeyinde değli de, tamamen yazılımsı şekilde yasa tasarısı alınmaz geçene kadar, bu yasamın etkinliği ve doğuracağı sonuçlar hakkında kesin birşey söylemek zor.